

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2018. augusztus 31.
IX. évfolyam 8. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	6
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	22
POLGÁRI ÜGYSZAK	25
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	31
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	35
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	35
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	36
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	45
POLGÁRI ÜGYSZAK	46
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	49
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	50
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI	52
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	52
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	54
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	55
POLGÁRI ÜGYSZAK	57
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	62

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 63

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	63
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	63
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI	69
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	69
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	69
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	69
POLGÁRI ÜGYSZAK	69
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	69

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

9. A Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Németország) által 2018. február 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-128/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A [2002/584/IB tanácsi] kerethatározat összefüggésében mely, az Alapjogi Charta 4. cikkéből eredő minimumkövetelményeket kell támasztani a fogvatartási körülményekkel szemben?
  - a. Van-e mindenekelőtt uniós jogi szemszögből olyan „abszolút” alsó határ a zárka nagyságára vonatkozóan, amely alatt mindig fennáll az Alapjogi Charta 4. cikkének megsértése?
    - i. A zárka területéből az egyénre eső rész meghatározása függ attól, hogy egyéni vagy közös elhelyezésről van-e szó?
    - ii. A zárka nagyságának kiszámításakor le kell-e vonni a bútorzat (fekhely, szekrény stb.) által igényelt területet?
    - iii. Milyen, az épülettel szembeni követelmények relevánsak az uniós joggal összhangban álló fogvatartási körülmények kérdésére nézve adott esetben? Milyen jelentősége van adott esetben a higiénés vagy egyéb helyiségekhez való, közvetlenül (vagy csak közvetve) a zárkából nyíló hozzáférésnek, valamint a hideg és meleg vízzel, fűtéssel, világítással stb. való ellátásnak?
  - b. Milyen mértékben befolyásolják az értékelést a különböző „végrehajtási rezsimek”, mindenekelőtt az eltérő zárkanyitási idők és a büntetés-végrehajtási intézetben belüli mozgásszabadság eltérő fokozatai?
  - c. Figyelembe vehetők-e – ahogyan az eljáró bírósági tanács a teljesíthetőségről szóló határozataiban tette – a kibocsátó tagállambeli jogi és szervezeti fejlesztések (ombudsmani rendszer bevezetése, büntetés-végrehajtási bíróságok létrehozása stb.) is?
2. Mely mércék alapján kell a fogvatartási körülményeket az uniós alapjogok összefüggésében értékelni? Milyen mértékben befolyásolják ezek a mércék a „tényleges veszély” fogalmának értelmezését a Bíróság Aranyosi és Căldăraru egyesített ügyekre vonatkozó ítélezési gyakorlata értelmében?
  - a. A végrehajtó tagállam igazságügyi hatóságai jogosultak-e ennyiben a fogvatartási körülmények átfogó ellenőrzésére a kibocsátó tagállamban, vagy „sommás vizsgálatra” kell-e szorítkozniuk?
  - b. Amennyiben a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés megválaszolása keretében arra az eredményre jut, hogy vannak „abszolút” uniós jogi előírások a fogvatartási körülményekre nézve: „Mérlegelést kizáró” lenne-e e minimumfeltételeknek az el nem érése abban az értelemben, hogy ily módon közvetlenül mindig fennállna az átadást tiltó „tényleges veszély”, vagy a végrehajtó tagállam mégis mérlegelésbe bocsátkozhat? Ennek során figyelembe lehet-e venni olyan szempontokat, mint például az Európai Unión belüli kölcsönös jogsegélynyújtás fenntartása, az európai büntető igazságszolgáltatás működőképessége, vagy a kölcsönös bizalom és a kölcsönös elismerés elve?

10. A Sofiyski gradski sad (Bulgária) által 2018. április 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-234/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének (1) bekezdését, amely előírja a „minimumszabályokat [...] a vagyon esetleges későbbi elkobzás céljából történő befagyasztása [...] tekintetében”, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a nem ítéletre alapított polgári jogi elkobzásra vonatkozó rendelkezéseket elfogadjanak?

2) A bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikke (1) bekezdését figyelembe véve, az következik-e az 1. cikk (1) bekezdéséből, hogy az azon személlyel szembeni büntetőeljárás pusztá megindítása, akinek vagyona az elkobzás tárgyát képezi, elegendő a polgári jogi elkobzási eljárás megindításához és lefolytatásához?

3) Elfogadható-e a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikke (2) bekezdésében szereplő okok olyan kiterjesztő értelmezése, amely megengedi a nem ítéletre alapított polgári jogi elkobzást?

4) Úgy kell-e értelmezni a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkének (1) bekezdését, hogy pusztán a személy vagyoni eszközei és a jogszerű jövedelme közötti eltérés alapján meg lehet vonni valamely vagyoni jogot – mint közvetlenül vagy közvetve bűncselekményből származót – olyan jogerős büntetőítélet fennállása nélkül, amely megállapítja, hogy a bűncselekményt az adott személy követte el?

5) Úgy kell-e értelmezni a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, hogy az a harmadik féltől történő elkobzást a közvetlen elkobzás kiegészítő vagy alternatív intézkedéseként vagy a kiterjesztett hatályú elkobzás kiegészítő intézkedéseként szabályozza?

6) Úgy kell-e érteni a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (1) bekezdését, hogy biztosítja az ártatlanság vélelmének alkalmazását, és tiltja a nem ítéletre alapított elkobzást?

11. A Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgária) által 2018. május 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-310/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e a 2016/343 irányelv 3. cikkével, 4. cikke (1) bekezdésének második mondatával, 10. cikkével, (16) preambulumbekzdésének negyedik és ötödik mondatával és a (48) preambulumbekzdésével, valamint a Charta 47. és 48. cikkével az a nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely valamely „előzetes letartóztatás” kényszerintézkedés fenntartását (a vádlott letartóztatását követő négy hónappal) „megalapozott gyanú” fennállásától teszi függővé, amely úgy értendő, mint annak „prima facie” megállapítása, hogy a vádlott elkövethette-e a szóban forgó bűncselekményt?

Vagy pedig az a nemzeti ítélkezési gyakorlat egyeztethető össze a fent említett rendelkezésekkel, amely „megalapozott gyanú” alatt annak erős valószínűségét érti, hogy a vádlott elkövette a szóban forgó bűncselekményt?

2) Összeegyeztethető-e a 2016/343 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének második mondatával, 10. cikkével, (16) preambulumbekzdésének negyedik és ötödik mondatával és a (48) preambulumbekzdésével, valamint a Charta 47. cikkével az a nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely előírja a bíróság számára – amely a már elrendelt „előzetes letartóztatás” kényszerintézkedés módosítására irányuló kérelemről határoz –, hogy a terhelő és a mentő bizonyítékok összehasonlítása nélkül indokolja határozatát, még akkor is, ha a vádlott védője e tekintetben érveket terjesztett elő – mivel e korlátozás egyetlen indoka, hogy a bírónak meg kell őriznie pártatlanságát arra az esetre, ha az érdemi vizsgálat céljából ezen ügyet rá osztanák ki?

Vagy pedig az a nemzeti ítélkezési gyakorlat egyeztethető össze a fent említett rendelkezésekkel, amely szerint a bíróság a bizonyítékokat részletesen és konkrétan vizsgálja, és a vádlott védőjének érveire egyértelmű választ ad, még akkor is, ha így kockáztatja, hogy nem vizsgálhatja az ügyet, sem a bűnösségre vonatkozóan nem hozhat végleges határozatot, ha az említett ügyet az érdemi vizsgálat céljából rá osztják – ami azzal járna, hogy más bíró vizsgálja az ügyet érdemben?

12. A High Court (Írország) által 2018. május 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-327/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Tekintettel arra, hogy:

- a) az Egyesült Királyság az EUSZ 50. cikk szerinti bejelentéssel élt;
- b) az Európai Unió és az Egyesült Királyság között az Egyesült Királyság kilépését követő kapcsolatok szabályozása érdekében elfogadásra kerülő megállapodások tekintetében bizonytalanság van; valamint
- c) ebből következően bizonytalanság áll fenn azzal kapcsolatban, hogy az alperest a gyakorlatban milyen mértékben illetnék meg a Szerződésekben, a Chartában vagy a vonatkozó jogszabályokban biztosított jogok, amennyiben az Egyesült Királyság részére átadják és az Egyesült Királyság kilépését követően ott továbbra is fogva tartásban lenne,

(1) Kötelezi-e az európai uniós jog a megkeresett tagállamot annak megtagadására, hogy olyan személyt adjon át az Egyesült Királyságnak, aki ellen európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, és akit a tagállam belső joga szerint egyébként

- i. minden esetben át kell adni,
- ii. egyes esetekben át kell adni, figyelemmel az adott ügy konkrét körülményeire,
- iii. semmilyen esetben nem kell átadni?

(2) Amennyiben az első kérdésre az ii. pontban foglalt választ kell adni, mely feltételeket vagy szempontokat kell a megkeresett tagállam bíróságának értékelnie annak meghatározásához, hogy az átadást meg kell-e tagadni?

(3) A második kérdéssel összefüggésben a megkeresett tagállam bíróságának, annak érdekében, hogy megvárja, amíg az érintett megkereső tagállam Unióból való kilépését követően irányadó, vonatkozó jogi szabályozás átláthatóbb nem lesz, az európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó végleges határozatának meghozatalát vajon

- i. minden esetben el kell halasztani,
- ii. egyes esetekben kell elhalasztania, figyelemmel az adott ügy konkrét körülményeire,
- iii. semmilyen esetben nem kell elhalasztani?

(4) Amennyiben a harmadik kérdésre az ii. pontban foglalt választ kell adni, mely feltételeket vagy szempontokat kell a megkeresett tagállam bíróságának értékelnie annak meghatározása során, hogy el kell-e halasztania az európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó végleges határozatának

meghozatalát?

Közigazgatási ügyszak

124. A Landesverwaltungsgericht Steiermark (Ausztria) által 2018. február 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-146/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az Alapjogi Charta 47. és 49. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a bírósági eljárás költségeihez a kiszabott büntetés 20 %-ával kell hozzájárulni?

A Landesverwaltungsgericht Steiermark (Ausztria) által 2018. február 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-148/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (3) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely gondatlanságból elkövetett jogsértések esetére korlátlanul magas bírságot, különösen magas minimumbüntetéseket és a bírság helyébe lépő többéves szabálysértési elzárást ír elő?

125. A Verwaltungsgericht Wien (Ausztria) által 2018. március 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-197/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 288. cikket a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: nitrátirányelv) I. melléklete [A. pontjának] 2. [al]pontjával összefüggésben értelmezett 5. cikkének (4) bekezdésével vagy 5. cikkének (5) bekezdésével összefüggésben, hogy

a) az a víziközmű-szolgáltató, amely vízszolgáltatásokat nyújt, és amely ennek során az ivóvíz (csatlakozási kötelezettséggel terhelt) fogyasztóknak történő rendelkezésre bocsátása előtt ezt a vízkivételre rendelkezésére álló kutakból kivett, magas nitrátértékű vizet megfelelően kezeli ahhoz, hogy az a fogyasztóknak történő rendelkezésre bocsátás előtt 50 mg/l-nél kisebb koncentrációban tartalmazzon nitrátokat, és amely jogszabály alapján meghatározott földrajzi területen köteles is biztosítani a vízellátást, e tekintetben az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata értelmében közvetlenül érintett (jelen esetben alkalmasint az 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelv hiányos átültetésével), mert az állítólag nem megfelelő cselekvési tervek (mivel a víz a szóban forgó vízszolgáltató területén 50 mg/l-nél nagyobb koncentrációban tartalmaz nitrátokat) úgy érintik, hogy vízkezelési intézkedéseket kell végrehajtania, és a nitrátirányelv ezért alanyi jogot biztosít számára a következőkre:

a) 1) a nitrátirányelv átültetése céljából [a nitrátirányelv 5. cikkének (4) bekezdése alapján] már megalkotott nemzeti cselekvési program olyan irányú módosítására, hogy szigorúbb intézkedések elfogadására kerüljön sor a nitrátirányelv 1. cikke szerinti célok és konkrétan az egyes vízkivételi pontokon a felszín alatti vizek legfeljebb 50 mg/l-es nitrátkoncentrációjának elérése céljából?

a) 2) [a nitrátirányelv 5. cikkének (5) bekezdése alapján] járulékos intézkedések vagy megerősített cselekvések elfogadására a nitrátirányelv 1. cikke szerinti célok és konkrétan az egyes vízkivételi pontokon a felszín alatti vizek legfeljebb 50 mg/l-es nitrátkoncentrációjának elérése céljából?

b) az a fogyasztó, akinek jogszabály lehetővé teszi a saját házi kútjából kinyert víz saját fogyasztását

kielégítő mértékben történő felhasználását, és e vizet magas nitrátértékek miatt (az eljárás alapjául szolgáló kérelem időpontjában nem tudta felhasználni, az Európai Unió Bírósága elé terjesztendő jelen kérelem időpontjában pedig fel tudta ugyan használni, de nem vitatott, hogy a víz nitrátkoncentrációja várhatóan újból 50 mg/l fölé fog emelkedni) nem használja fel, hanem a vizet víziközmű-szolgáltatótól szerzi be, e tekintetben az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata értelmében közvetlenül érintett (jelen esetben alkalmasint az 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelv hiányos átültetésével), mert az állítólag nem megfelelő cselekvési tervek, mivel vízkivételi pontjának (házi kútjának) vize 50 mg/l-nél nagyobb koncentrációban tartalmaz nitrátokat, úgy érintik, hogy nem tudja gyakorolni az ingatlanján található felszín alatti vizek felhasználásához való, őt jogszabály alapján korlátozottan megillető jogot, és a nitrátirányelv ezért alanyi jogot biztosít számára a következőkre:

b) 1) a nitrátirányelv átültetése céljából [a nitrátirányelv 5. cikkének (4) bekezdése alapján] már megalkotott nemzeti cselekvési program olyan irányú módosítására, hogy szigorúbb intézkedések elfogadására kerüljön sor a nitrátirányelv 1. cikke szerinti célok és konkrétan az egyes vízkivételi pontokon a felszín alatti vizek legfeljebb 50 mg/l-es nitrátkoncentrációjának elérése céljából?

b) 2) [a nitrátirányelv 5. cikkének (5) bekezdése alapján] járulékos intézkedések vagy megerősített cselekvések elfogadására a nitrátirányelv 1. cikke szerinti célok és konkrétan az egyes vízkivételi pontokon a felszín alatti vizek legfeljebb 50 mg/l-es nitrátkoncentrációjának elérése céljából?

c) az a település, amely önkormányzatként az általa ivóvízellátásra fenntartott települési kutat a víz 50 mg/l-nél nagyobb nitrátkoncentrációja miatt csak nem ivóvízes kútként használja, illetve bocsátja rendelkezésre – ami mindazonáltal nem korlátozza az ivóvízellátást –, az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata értelmében közvetlenül érintett (jelen esetben alkalmasint az 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelv hiányos átültetésével), mert a vízkivételi ponton a víz 50 mg/l-nél nagyobb koncentrációban tartalmaz nitrátokat, és az ezért nem használható fel ivóvízként, és a nitrátirányelv ezért alanyi jogot biztosít a település számára a következőkre:

c) 1) a nitrátirányelv átültetése céljából [a nitrátirányelv 5. cikkének (4) bekezdése alapján] már megalkotott nemzeti cselekvési program olyan irányú módosítására, hogy szigorúbb intézkedések elfogadására kerüljön sor a nitrátirányelv 1. cikke szerinti célok és konkrétan az egyes vízkivételi pontokon a felszín alatti vizek legfeljebb 50 mg/l-es nitrátkoncentrációjának elérése céljából?

c) 2) [a nitrátirányelv 5. cikkének (5) bekezdése alapján] járulékos intézkedések vagy megerősített cselekvések elfogadására a nitrátirányelv 1. cikke szerinti célok és konkrétan az egyes vízkivételi pontokon a felszín alatti vizek legfeljebb 50 mg/l-es nitrátkoncentrációjának elérése céljából?

Minek körében a fogyasztók egészségének védelme – a b) és c) esetben – a víz vízszolgáltatóktól való (csatlakozási kötelezettség és csatlakozási jog melletti) beszerzése vagy – az a) esetben – megfelelő vízkezelési intézkedések révén mindhárom esetben biztosított.

126. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2018. március 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-199/18., C-200/18. és C-343/18. sz. ügyek)¹

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az [882/2004/EK]rendelet 27. cikkét, amennyiben az előírja, hogy a IV. melléklet A. szakasza és az V. melléklet A. szakasza szerinti tevékenységek esetében a tagállamok biztosítják az illeték beszedését, hogy fizetési kötelezettséget ír elő valamennyi mezőgazdasági vállalkozó részére abban az esetben is, ha „azok az állattenyésztési tevékenységhez kapcsolódóan kiegészítő jelleggel folytatnak vágóhíddal és húsfeldolgozó üzemmel összefüggő tevékenységet”?

2) Kizárhatja-e egy tagállam az egészségügyi díjak megfizetése alól a vállalkozók egyes csoportjait, még ha olyan díjbeszedési rendszert ír is elő, amely összességében alkalmas a hatósági ellenőrzésekkel összefüggésben viselt költségek fedezetének biztosítására, vagy alkalmazhat-e a 8[8]2/2004/EK rendeletben előírtaknál alacsonyabb díjakat?

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek.

127. A Schienen-Control Kommission (Ausztria) által 2018. március 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-210/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló, 2012. november 21-i 2012/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv II. melléklete 2. pontjának a) alpontját, hogy az abban szereplő „személypályaudvarok, épületeik és egyéb infrastruktúra” tényállás alá tartoznak az ezen irányelv I. mellékletének második francia bekezdése szerinti „utasperonok” vasúti infrastruktúra elemek?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló, 2012. november 21-i 2012/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv II. melléklete 1. pontjának c) alpontját, hogy az abban szereplő „vasúti infrastruktúra használata” tényállás magában foglalja az ezen irányelv I. mellékletének második francia bekezdése szerinti utasperonok használatát?

128. A Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (Portugália) által 2018. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-211/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (héa-irányelv) 132. cikke (1) bekezdésének b) pontjával ellentétes-e annak megállapítása, hogy az olyan magánjog szerinti gazdasági társaság tulajdonát képező kórház, amely az állammal és közjogi jogi személyekkel egészségügyi ellátás szolgáltatására megállapodásokat kötött, az említett szabályozásban megjelölt közintézményekre alkalmazandókkal összehasonlítható szociális feltételek mellett fogja végezni tevékenységét, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

- a számlázás több mint 54,5 %-a, beleértve a kedvezményezett igénybe vevőknek kiszámlázott összegeket, állami szervezetekkel és közigazgatási kölcsönös egészségpénztárakkal, az ezekkel kötött megállapodásokban és szerződésekben rögzített árakon történik;
- az igénybe vevők több mint 69 %-a a közigazgatási kölcsönös egészségpénztárak kedvezményezettje, vagy az állami szervezetekkel kötött megállapodások keretében nyújtott szolgáltatásokban részesülnek;
- az orvosi kezelések több mint 71 %-a a közigazgatási kölcsönös egészségpénztárakkal és állami szervezetekkel kötött megállapodások alapján történik; és
- a végzett tevékenység nyomós általános közérdekű jellegű?

2) Tekintetbe véve, hogy Portugália a héa-irányelv 377. cikke alapján úgy döntött, hogy fenntartja a héa-mentességet az ezen irányelv 132. cikke (1) bekezdésének b) pontjában nem említett kórházak által végzett ügyletek tekintetében, hogy az irányelv 391. cikke alapján lehetővé tette e jogalanyok számára, hogy az említett ügyletek tekintetében adózást válasszanak, feltéve, hogy legalább öt évig fenntartják ezen adózási szabályozást, és hogy előírja, hogy csak akkor térhetnek vissza az adómentes szabályozás hatálya alá, ha kifejezetten így rendelkeznek, ellentétes-e a 391. cikkel és/vagy a szerzett jogok védelmének, a bizalomvédelem, az egyenlőség és hátrányos megkülönböztetés tilalmának, a semlegesség és a verseny torzítása tilalmának elvével a közintézménynek minősülő igénybe vevőkkel és adóalanyokkal kapcsolatban az a körülmény, hogy az adó- és vámhatóság előírja a mentességi szabályozás alkalmazását az említett határidő letelte előtt, azon időponttól fogva, amikor megállapítja, hogy az adóalany a közintézményekre alkalmazandókkal összehasonlítható szociális feltételek mellett kezdett el szolgáltatásokat nyújtani?

3) Ellentétes-e az irányelv hivatkozott 391. cikkével és/vagy a fent említett elvekkel az a körülmény, hogy az új törvény a mentességi szabályozás alkalmazását a hivatkozott öt éves időszak lejártá előtt olyan adóalanyok számára írja elő, amelyek korábban az adózást választották?

4) Ellentétes-e az irányelv hivatkozott 391. cikkével és a fent említett elvekkel az olyan szabályozás, amely szerint az adóalany, amely azért választotta az adózási szabályozás alkalmazását, mert a választás idején nem a közintézményekre alkalmazandókkal összehasonlítható szociális feltételek mellett nyújtott egészségügyi szolgáltatásokat, e szabályozás hatálya alatt maradhat, ha a közintézményekre alkalmazandókkal összehasonlítható szociális feltételek mellett nyújt ilyen szolgáltatásokat?

129. A Tribunale Amministrativo Regionale per il Piemonte (Olaszország) által 2018. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-212/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e a 2008/98/EK irányelv 6. cikkével, valamint az arányosság elvével a 152/2006. sz. d.lgs. 293. cikkében és a 152/2006. sz. d.lgs. 268. cikkének eee-bis) pontjában foglalthoz hasonló azon nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a biomassza tüzelésű erőmű engedélyezési eljárásában is hulladéknak kell tekinteni a folyékony bioenergiahordozót, amely ilyen értelemben teljesíti a műszaki követelményeket, és amelyre termelési célból tüzelőanyagként van kereslet, és amennyiben e folyékony bioenergiahordozó nem szerepel a 2006. április 3-i 152. sz. decreto legislativo ötödik részéhez tartozó X. melléklet II. része IV. fejezetének (1) bekezdésében, és mindez független az engedélyezési eljárásban lefolytatott bármilyen negatív környezeti hatásvizsgálattól vagy a termék műszaki jellemzőivel kapcsolatban a jelen eljárásban felmerült bármilyen vitától?

2) Ellentétes-e a 2009/28/EK irányelv (2) 13. cikkével és egyébként az arányosság, az átláthatóság és az egyszerűsítés elvével a 28/2011. sz. d.lgs. 5. cikkében foglalthoz hasonló nemzeti szabályozás azon részében, amely abban az esetben, amikor a kérelmező a biomasszájának a levegőbe kibocsátást termelő létesítményben tüzelőanyagként való felhasználásának engedélyezését kéri, nem tartalmazza a 152/2006. sz. d.lgs. ötödik részéhez tartozó X. mellékletben előírt tüzelőanyag-felhasználás engedélyezésére irányuló eljárással való összehangolást, sem pedig a javasolt megoldás egységes eljárásban és az előre meghatározott műszaki követelmények fényében való konkrét értékelésének lehetőségét?

130. A Sąd Rejonowy w Sopocie (Lengyelország) által 2018. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-214/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvből, különösen annak 1. cikkéből, 2. cikke (1) bekezdése 1. pontjának a) és c) alpontjából, 78. cikke első bekezdésének a) pontjával összhangban értelmezett 73. cikkéből, valamint az e rendelkezésekből levezetett héasemlegesség uniós jogi alapelveiből eredő hozzáadottértékadó-rendszer fényében elfogadható-e – figyelembe véve az ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó adóról szóló, 2004. március 11-i törvény) (kodifikált szöveg Dz.U., 2017, 1221. tétel és későbbi módosításai, a továbbiakban u.p.t.u.) 29a. cikke (1) bekezdésének, valamint 29a. cikke (6) bekezdésének az ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (a bírósági végrehajtókról és végrehajtásról szóló, 1997. szeptember 29-i törvény) (Dz. U., 2017, 1277. tétel és későbbi módosításai a továbbiakban u.k.s.e.) 49. cikke (1) bekezdésével, 35. cikkével és 63. cikke (4) bekezdésével összhangban értelmezett szövegét – az az álláspont, hogy a bírósági végrehajtók által beszedett végrehajtási illeték tartalmazza a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó adó összegét (azaz a hēa összegét)?

amennyiben erre a kérdésre igenlő választ kell adni:

2) Az arányosság uniós jogi alapelvének fényében elfogadható-e az az álláspont, hogy a végrehajtó – aki végrehajtási tevékenysége tekintetében héaalanynak minősül – ténylegesen rendelkezik az adókötelezettség teljesítése érdekében valamennyi jogi eszközzel, abban az esetben, ha az u.k.s.e. rendelkezései alapján beszedett végrehajtási illeték magában foglalja a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó adó összegét (azaz a héa összegét)?

131. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2018. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-217/18., C-218/18. és C-219/18. sz. ügy)²

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az európai uniós jogot a bemutatott, az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló esetben, hogy egy tagállami jogszabályi rendelkezés ellentétes a 3950/92/EGK rendelet 2. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésével, ez azzal a következménnyel jár, hogy a termelők nem kötelesek a kiegészítő illetéket megfizetni az e rendeletben meghatározott körülmények fennállása esetén?

2) Az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló, bemutatott esetben úgy kell-e értelmezni az európai uniós jogot és különösen a bizalomvédelem általános elvét, hogy ez utóbbi nem alkalmazható azon személyek esetében, akik teljesítettek egy tagállam által előírt kötelezettséget, és e kötelezettség teljesítésének előnyeiből részesültek, amennyiben ez a kötelezettség az uniós joggal ellentétesnek bizonyul?

3) Az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló esetben ellentétes-e a 2001. július 9-i 1392/2001/EK rendelet 9. cikkével, valamint az „elsőbbbségi kategória” uniós jogi fogalmával az Olasz Köztársaság által elfogadott 157/2004. sz. decreto legge 2. cikkének (3) bekezdésében foglalthoz hasonló olyan tagállami rendelkezés, amely a többletként felszámított kiegészítő illeték visszafizetésére az ütemezés és a visszafizetési módok tekintetében különböző eljárásokat ír elő, megkülönböztetve az uniós joggal ellentétes nemzeti rendelkezés tiszteletben tartásában bízó termelőket az e rendelkezést tiszteletben nem tartó termelőktől?

132. A Naczelny Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2018. március 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-224/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Abban az esetben, amelyben az ügyletben részt vevő felek megállapodtak, hogy az építési vagy építési-összeszerelési munkáért járó ellenérték kifizetéséhez a megrendelőnek az e munkák átvételére vonatkozó jegyzőkönyvében nyilatkoznia kell e munkák elvégzésének elfogadásáról, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 63. cikke szerinti szolgáltatásnyújtásra az ilyen jellegű ügyleteknél az építési vagy építési-összeszerelési munkák tényleges elvégzésének időpontjában, vagy e munkák elvégzésének a megrendelő által az átvételi jegyzőkönyvben rögzített elfogadásának időpontjában kerül-e sor?

---

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek.

133. A Naczelny Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2018. március 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-225/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétes-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 168. cikkével, valamint a semlegesség és arányosság elvével az olyan nemzeti szabályozás, mint a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó adóról szóló, 2004. március 11-i törvény (ustawa z dnia 11 marca 2004 o podatku od towarów i usług) 88. cikke (1) bekezdésének 4. pontja, amely szerint az utasoknak szánt készletek személyszállítást végző adóalanyok általi beszerzését kivéve az adóalanyok számára a szálláshely- és vendéglátóipari-szolgáltatás igénybevétele esetén a fizetendő adó összege nem mérsékelhető, és a fizetendő adó különbözete nem téríthető vissza még abban az esetben sem, ha ezeket a szabályokat a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i hatodik tanácsi irányelv (2) 17. cikkének (6) bekezdése alapján foglalták a törvénybe?

134. A Finanzgericht Hamburg (Németország) által 2018. március 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-226/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Kiterjed-e a Vámkódex 212a. cikke az 1238/2013 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése, illetve az 1239/2013 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése szerinti dömpingellenes és kiegyenlítő vám alóli mentességre?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: teljesül-e az 1238/2013 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjában és az 1239/2013 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltétel a Vámkódex 212a. cikkének a Vámkódex 49. cikkének (1) bekezdése szerinti határidő túllépése miatt a Vámkódex 204. cikkének (1) bekezdése szerinti vámtartozás-keletkezés esetére történő alkalmazásakor, ha az a vállalat, amely a 2013/707/EU végrehajtási határozat mellékletében említett – az érintett árut gyártó, feladó és kiszámlázó – vállalatnak a kapcsolt vállalkozása, ugyan nem volt az érintett áru importőre és nem is gondoskodott annak szabad forgalomba bocsátásáról, azonban szándéka erre irányult és az érintett árut ténylegesen le is szállították részére?

3) A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén: a vámhatóságok által a Vámkódex 53. cikkének (1) bekezdése szerint meghatározott határidőn belül is be lehet-e nyújtani az 1238/2013 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja és az 1239/2013 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja szerinti kötelezettségvállalási számlát és kiviteli kötelezettségvállalási igazolást a Vámkódex 212a. cikkének a Vámkódex 49. cikkének (1) bekezdése szerinti határidő túllépése miatt a Vámkódex 204. cikkének (1) bekezdése szerinti vámtartozás-keletkezés esetére történő alkalmazásakor?

4) A harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén: az alapügy körülményei között és az általános jogelvek figyelembevételével teljesíti-e az 1238/2013 rendelet III. melléklete 9. pontjának és az 1239/2013 rendelet 2. melléklete 9. pontjának feltételeit az 1238/2013 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja és az 1239/2013 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti olyan kötelezettségvállalási számla, amely a 2013/707/EU végrehajtási határozat helyett a 2013/423/EU határozatot említi?

5) A negyedik kérdésre adandó nemleges válasz esetén: még a vámtartozás megállapítása elleni jogorvoslati eljárásban is be lehet-e nyújtani az 1238/2013 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja és az 1239/2013 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti kötelezettségvállalási számlát a Vámkódex 212a. cikkének a Vámkódex 49. cikkének (1) bekezdése szerinti határidő túllépése miatt a Vámkódex 204. cikkének (1) bekezdése szerinti vámtartozás-keletkezés esetére történő alkalmazásakor?

135. A Kúria (Magyarország) által 2018. április 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-228/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Értelmezhető-e az EKSZ 81. cikk (1) bekezdése [az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése] úgy, hogy ugyanazon magatartás egyaránt sértheti a versenykorlátozó cél és a versenykorlátozó hatás, mint önálló jogalapok alapján az EKSZ 81. cikk (1) bekezdésében [EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében] foglalt rendelkezéseket?
- 2) Értelmezhető-e az EKSZ 81. cikk (1) bekezdése [az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése] úgy, hogy céljánál fogva versenykorlátozó az ügy tárgya szerinti, magyarországi tagbankok közötti megállapodás, amely a Mastercard és a Visa kártyatársaságok kártyáinak használatáért járó, kibocsátó bankokat megillető bankközi jutalékot mindkét kártyatársaságra nézve egységes mértékben határozta meg?
- 3) Értelmezhető-e az EKSZ 81. cikk (1) bekezdése [az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése] úgy, hogy a bankok közti megállapodásnak részesei azok a kártyatársaságok is, akik a megállapodás tartalmának kialakításában közvetlenül nem vettek részt, de a megállapodás elfogadását lehetővé tették, valamint a megállapodást elfogadták és alkalmazták, avagy ezt úgy kell értékelni, hogy a megállapodást kötő bankokkal összehangolták magatartásukat?
- 4) Értelmezhető-e az EKSZ 81. cikk (1) bekezdése [jelenleg az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése] úgy, hogy a versenyjogsértés megállapításához nem szükséges az ügy tárgyára figyelemmel annak elkülönítése, hogy a megállapodásban való részvételtől, vagy a megállapodásban résztvevő bankok magatartásával való összehangolásról van-e szó?

136. A Naczelný Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2018. március 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-235/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja magában foglalja-e az üzemanyagkártyák rendelkezésre bocsátásából, valamint az üzemanyagnak e kártyák használatával történő megszerzésének finanszírozásából és elszámolásából álló tevékenységeket, vagy ezek az összetett tevékenységek olyan láncügyleteknek tekinthetők, amelyeknek az alapvető célja az üzemanyag értékesítése?

137. A Landesverwaltungsgericht Tirol (Ausztria) által 2018. március 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-230/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Úgy kell-e értelmezni a Charta 15. cikkének (2) bekezdését, amely alapján az uniós polgárokat az Unió bármely tagállamában megilleti a szabad álláskereső, munkavállalás, letelepedés és szolgáltatásnyújtás joga, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely – amint a Tiroler Landespolizeigesetz-nek (tirolai tartományi rendőrségi törvény, LGBL 60/1976.) az LGBL 56/2017. számában kihirdetett módosítása 19. §-ának (3) bekezdése – lehetővé teszi, hogy egy hatóság szervei előzetes hatósági eljárás nélkül hajtsanak végre közvetlen karhatalmi és kényszerintézkedéseket, így különösen egy üzlet helyszíni bezárását anélkül, hogy ezen intézkedések esetében csak ideiglenes intézkedésekről lenne szó?

2) A fegyveregyenlőség és a hatékony jogorvoslat elvének figyelembevételével úgy kell-e értelmezni a Charta 47. cikkét adott esetben a Charta 41. és 52. cikkével összefüggésben, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely – mint ahogyan azt a Tiroler Landespolizeigesetz (tiroli tartományi rendőrségi törvény) 19. §-ának (3) és (4) bekezdése is előírja – az érintett személlyel szemben dokumentáció és igazolás nélkül rendeli el tényleges közvetlen karhatalmi és kényszerintézkedések végrehajtását, így különösen egy vállalkozás bezárását?

3) A fegyveregyenlőség és a hatékony jogorvoslat elvének figyelembevételével úgy kell-e értelmezni a Charta 47. cikkét adott esetben a Charta 41. és 52. cikkével összefüggésben, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely – mint ahogyan azt a Tiroler Landespolizeigesetz (tiroli tartományi rendőrségi törvény) 19. §-ának (3) és (4) bekezdése is előírja – az eljárás nélküli, tényleges közvetlen karhatalmi és kényszerintézkedéseknek, így különösen egy üzlet bezárásának a megszüntetéséhez az ilyen intézkedésekkel érintett személy részéről indokolt kérelem benyújtását követeli meg?

4) A hatékony jogorvoslat elvére tekintettel úgy kell-e értelmezni a Charta 47. cikkét a Charta 52. cikkével összefüggésben, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely – amint a Tiroler Landespolizeigesetz (tiroli tartományi rendőrségi törvény) 19. §-ának (4) bekezdése – az üzlet bezárásának formájában végrehajtott tényleges kényszerintézkedés esetén csak meghatározott feltételekre korlátozott, megszüntetésre irányuló kérelmezési jogot biztosít?

138. A Thüringer Oberlandesgericht (Németország) által 2018. április 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-239/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Fennáll-e az 1768/95/EK rendelet 11. cikkének (1) bekezdése alapján a hivatalos szervekkel szemben olyan adatszolgáltatási igény, amely kizárólag növényfajokra vonatkozó adatszolgáltatásra irányul anélkül, hogy oltalmazott fajtára vonatkozó adatokra is kiterjedne?

2. Feltéve, hogy az első kérdésre adandó válasz eredményeképpen érvényesíthető ilyen adatszolgáltatási igény:

a) Az 1768/95/EK rendelet 11. cikke (2) bekezdése (első francia bekezdésének) értelmében a mezőgazdasági termelés ellenőrzésében részt vevő hivatalos szervről van-e szó abban az esetben, ha a hatóság a mezőgazdasági termelők uniós forrásokból való szubvencionálásának ellenőrzésével foglalkozik, és e tekintetben a kérelmező mezőgazdasági termelők olyan adatait tárolja, amelyek (növény)fajokra is vonatkoznak?

b) Jogosult-e a hivatalos szerv a kért adat visszatartására, ha az adatszolgáltatás a hivatalos szervnél található adatok harmadik személy általi feldolgozását és specifikációját teszi szükségessé és körülbelül 6.000,00 eurós pénzügyi ráfordítást igényel? Ennek során lényeges, hogy a kérelmező kész-e átvállalni a felmerülő költségeket?

139. A Commissione tributaria provinciale di Napoli (Olaszország) által 2018. április 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-241/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A 30/2002/EK irányelv 4. és 5. cikkét, valamint II. mellékletét akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétesek a Regione Campania 5/2013. sz. törvénye 1. cikkének 169–174. bekezdésében szereplő rendelkezések, amennyiben az adó kiszámítását nem előzi meg a repülőtereken és az azokkal határos területeken a zajártalom csökkentése céljából elfogadandó intézkedésre vonatkozó átfogó terv, az említett irányelv 5. cikke és II. melléklete értelmében?

140. Az Oberlandesgericht Düsseldorf (Németország) által 2018. április 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-253/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Kizárja-e az 1370/2007/EK rendelet 5. cikke (2) bekezdése második mondatának e) pontja a személyszállítási közszolgáltatás túlnyomó része belső szolgáltató általi nyújtásának kötelezettségével azt, hogy a belső szolgáltató a szolgáltatások túlnyomó részét olyan társaság révén nyújtsa, amelyben a társasági részesedés 2,5 %-val rendelkezik, és a többi társasági részesedéssel közvetlenül vagy közvetve más illetékes hatóságok rendelkeznek?

141. A Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Olaszország) által 2018. április 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-255/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A hozzájárulási kötelezettséget az (EU) 2015/63 rendelet 12. cikke alapján nem befolyásoló „státuszváltozásnak” kell-e tekinteni egy korábban valamely szanálásért felelős hatóság felügyelete alatt álló intézménynek egy másik tagállamhoz tartozó anyavállalatával való, beolvadással történő egyesülését is, amelyre a hozzájárulási időszakban került sor, és ez a szabály alkalmazandó-e akkor is, ha az egyesülés és az intézmény ebből eredő megszűnése 2015-ben történt, amikor a tagállamban sem a szanálásért felelős nemzeti hatóság, sem pedig a nemzeti alap nem jött még létre formálisan, és a hozzájárulásokat még nem számították ki?

2) Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/63 rendelet ugyanezen 12. cikkét e rendelet 14. cikkével, valamint a 2014/59/EU irányelv 103. és 104. cikkével együttesen, hogy az intézménytől, még akkor is, ha az a hozzájárulási évben egy másik tagállamhoz tartozó anyavállalatával beolvadással egyesült, erre az évre a teljes hozzájárulás megfizetése követelhető, nem pedig az azon hónapok számával arányos hozzájárulás, amikor az intézmény az első tagállam szanálásért felelős hatóságának felügyelete alá tartozott, analógia útján alkalmazva az (EU) 2015/63 rendelet 12. cikkének (1) bekezdésében az „újonnan felügyelet alá került” intézménnyel kapcsolatban megállapított szabályokat?

3) A 2014/59/EU irányelv, az (EU) 2015/63 rendelet, valamint a bankválságok esetén alkalmazandó szanálási eszközök rendszerét szabályozó elvek értelmében a rendes hozzájárulás tekintetében hozott szabályokat és különösen a 2015/63 rendelet 12. cikkének (2) bekezdését – a hozzájárulás fizetésére kötelezett személyek meghatározásának időpontja és a hozzájárulás mértéke tekintetében – a rendkívüli hozzájárulásra is alkalmazni kell-e, figyelembe véve annak jellegét és a megállapításához előírt feltételeket?

142. A Curtea de Apel București (Románia) által 2018. április 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-267/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Értelmezhető e ügy a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 57. cikke (4) bekezdésének g) pontja, hogy a közbeszerzési szerződés azon indok alapján való megszüntetése, hogy a nyertes ajánlattevő a munkák egy részét az ajánlatkérő szerv engedélye nélkül alvállalkozókra bízta, valamely korábbi közbeszerzési szerződésből eredő lényeges követelménynek való olyan jelentős mértékű vagy tartós meg nem felelésnek minősül, amely a gazdasági szereplő közbeszerzési eljárásban való részvételből történő kizárásához vezet?

143. A Curtea de Apel Bacău (Románia) által 2018. április 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-268/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendeletnek a 2016. október 6-i 2016/1821/EU bizottsági végrehajtási rendelettel módosított I. mellékletében foglalt Kombinált Nómenklatúrát, hogy a jelen jogvita tárgyát képező GPS PNI S506 navigációs rendszer elnevezésű készüléket a Kombinált Nómenklatúra 8526 91 alszámán belül a 8526 91 20 alszám alá vagy a Kombinált Nómenklatúra 8528 vámtarifaszámán belül a 8528 59 00 alszám alá kell besorolni?

2) A Kombinált Nómenklatúrának a 698/2012/EU bizottsági végrehajtási rendeletből, illetve a 459/201[4]/EU bizottsági végrehajtási rendeletből eredő változatai jelentőséggel bírnak-e a jelen jogvita tárgyát képező GPS PNI S506 navigációs rendszer elnevezésű készülék helyes vámtarifa besorolása szempontjából abban az értelemben, hogy azok analógia útján alkalmazhatóak a szóban forgó navigációs rendszerrel hasonlóságot mutató termékekre is, és e rendelkezések analógia útján való alkalmazása alátámasztja-e a vámhatóság által a [Kombinált Nómenklatúra vonatkozásában] adott értelmezést?

144. Az Augstākā tiesa (Lettország) által 2018. április 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-273/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 2006/112/EK irányelv 168. cikkének a) pontját, hogy azzal ellentétes az előzetesen felszámított hozzáadottérték-adó levonásának tilalma, ha e tilalom kizárólag az adóalanynak a színlelt ügyletek kialakításában való tudatos részvételén alapszik, és nem határozták meg azt, hogy a konkrét ügyletek eredménye – a hozzáadottérték-adó megfizetésének hiánya miatt vagy ezen adó visszatérítése iránti jogtalan kérelem formájában – milyen módon károsítja az államkincstárat olyan helyzettel összehasonlítva, amelyben ezen ügyleteket a valós körülményeknek megfelelően alakították volna ki?

145. A Tribunal Administrativo de Círculo de Lisboa (Portugália) által 2018. április 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-277/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e a közösségi joggal – különösen az általános termékbiztonságról szóló, 2001. december 3-i 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel, a Szerződés 28. és 30. cikkével (ahogy azokra az említett irányelv hivatkozik), és az 1987. június 25-i 87/357/EGK tanácsi irányelvvel – az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyet Portugáliában a 2005. március 17-i 69/2005. sz. rendelet törvény és az 1990. május 10-i 150/90. sz. rendelet törvény tartalmaz, amely amellet, hogy az élelmiszerekkel való összetéveszthetőségük miatt tiltja azon termékek forgalmazását, amelyek a fogyasztók egészségére és biztonságára veszélyt jelenthetnek, az olyan termékek forgalmazását is megtiltja, amelyek – mivel megjelenésük miatt más termékekkel (különösen a gyerekjátékokkal) összetéveszthetők – a szokásos vagy észszerűen előrelátható használatuk esetén veszélyeztethetik a fogyasztók, különösen a gyermekek egészségét és biztonságát?

2) Ellentétes-e a Szerződés 34. és 36. cikkével az olyan nemzeti jogszabály alkalmazása, amely az ország területén nem csak a hivatkozott közösségi irányelv 1. cikkének (2) bekezdése szerinti élelmiszertermékekkel összetéveszthető termékek, hanem az olyan egyéb termékek fogalmazását is tiltja, amelyek megjelenése félrevezetheti a fogyasztókat oly módon, hogy azokat a rendeltetésüktől eltérően használják, akkor is, ha nem minősülnek a tagállamoknak a veszélyes készítmények

osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítéséről szóló 1999/45/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (3) 2. cikke értelmében vett veszélyes készítményeknek?

146. A Supremo Tribunal Administrativo (Portugália) által 2018. április 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-278/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 135. cikke (1) bekezdésének 1) pontját, amely az ingatlanok bérbeadási ügyleteinek adómentességére vonatkozik, hogy ezen adómentesség alkalmazható egy olyan, szőlőültetvények alkotta földterületek mezőgazdasági termelőtevékenységgel foglalkozó társaság részére történő haszonbérbeadásáról szól szerződésre, amely szerződést egy évre kötötték és évente ugyanezen időtartammal automatikusan megújul, és amelynek értelmében az adott év végén haszonbért kell fizetni?

147. A Symvoulio tis Epikrateias (Görögország) által 2018. április 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-280/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: görög

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Lehet-e úgy értelmezni a 2011/92/EU irányelvnek az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében foglalt rendelkezésekkel összefüggésben értelmezett 6. és 11. cikkét, hogy azokkal összeegyeztethetők [az előzetes döntéshozatalra utaló végzés] 8., 9. és 10. pontjában bemutatott nemzeti jogi rendelkezések, amelyek előírják, hogy a környezetre jelentős hatást gyakorló munkák és tevékenységek esetében a környezetvédelmi előírások jóváhagyásáról szóló határozat elfogadását megelőző eljárásokat (a környezeti hatástanulmányok közzététele, a nyilvánosság tájékoztatása és annak a konzultációban való részvétele) főszabály szerint a tartomány legtagabb közigazgatási egysége és nem az érintett önkormányzat indítja el és folytatja le?

2) Lehet-e úgy értelmezni a 2011/92/EU irányelvnek az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében foglalt rendelkezésekkel összefüggésben értelmezett 6. és 11. cikkét, hogy azokkal összeegyeztethető az ugyanezen pontokban bemutatott nemzeti jogrendszer, amely végeredményben azt írja elő, hogy a környezetre jelentős hatást gyakorló munkák és tevékenységek esetében a környezetvédelmi előírások jóváhagyásáról szóló határozatok közzététele – azaz azoknak a megfelelő internetes honlapon való közzététele – alapján vélelmezhető, hogy arról valamennyi érdekelt fél teljes mértékben tudomást szerzett ahhoz, hogy a hatályos szabályozásban előírt keresetet (a Consiglio di Stato [államtanács] elé benyújtandó megsemmisítés iránti keresetet) hatvan (60) napon belül előterjessze, figyelembe véve a környezeti hatástanulmányok közzétételére, a szóban forgó munkákkal és tevékenységekkel kapcsolatban a nyilvánosság tájékoztatására és annak a környezetvédelmi előírások jóváhagyására irányuló eljárásban történő részvételére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, amelyek ezen eljárások középpontjába a tartomány legtagabb közigazgatási egységét és nem az érintett önkormányzatot teszik?

148. A Corte suprema di cassazione (Olaszország) által 2018. április 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-284/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e az EUMSZ 14. cikkel (korábbi EGK 7D. cikk, majd EK 16. cikk) és az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésével (korábbi EGK 90. cikk, majd EK 86. cikk (2) bekezdése), valamint az általános gazdasági érdekű szolgáltatások (ágész) körébe való besorolással az 504/1992. sz. dlgs (törvényerejű

rendelet) 10. cikke (3) bekezdésének a 662/1996. sz. törvény 2. cikke (18)–(20) bekezdésével összefüggésben értelmezett rendelkezésében foglalthoz hasonló rendelkezés, amely – a Poste Italiane s.p.a. által nyújtott postai banki szolgáltatások privatizációját követően is – a Poste Italiane s.p.a. javára biztosította és tartotta fenn az ICI helyi adó beszedésére szolgáló postai folyószámla kezelésére irányuló tevékenységet (monopólium), figyelemmel az adók beszedésére vonatkozó állami szabályozás módosításaira, amely legalábbis 1997-től kezdve lehetővé teszi az adófizetők és a helyi adót kivető szervek részére is, hogy a befizetés és beszedés módjaként a bankrendszert vegyék igénybe[?]

2) Amennyiben – az első kérdésre adandó válaszként – el kell ismerni, hogy a törvényi monopólium felállítása megfelel az ágész jellemzőinek, ellentétes-e az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésével (korábbi EGK 90. cikk, majd EK 86. cikk (2) bekezdése) és az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésével (korábbi EGK 92. cikk, majd EK 87. cikk) az e normáknak a Bíróság által a jogszerű intézkedésnek (a közszolgáltatási kötelezettség ellentételezése) a jogellenes állami támogatástól való megkülönböztetésére szolgáló követelmények tekintetében adott értelmezése szerint (a Bíróság 2003. július 24-i Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ítélete, C-280/00) az 504/1992. sz. dlgs 10. cikke (3) bekezdésének a 662/1996. sz. törvény 2. cikke (18)–(20) bekezdésével, valamint a 144/2001. sz. Dpr 3. cikke (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett rendelkezéséből eredőhöz hasonló rendelkezés, amely a Poste Italiane s.p.a. részére jogkört ruház a tekintetben, hogy egyoldalúan határozza meg az ICI beszedésével megbízott koncessziójogosult (nyertes ajánlattevő ügynök) által megfizetendő és a megbízott nevére szóló postai folyószámlán végrehajtott valamennyi kezelési művelet után alkalmazott díj összegét, figyelemmel arra, hogy a Poste Italiane s.p.a. az 57/1996. sz. igazgatótanácsi határozatával az 1997. április 1. és 2001. május 31. közötti időszakra 100 líra, a 2001. június 1-jét követő időszakra pedig 0,23 euró összegben határozta meg e díj összegét[?]

3) Ellentétes-e az EUMSZ 102. cikk első bekezdésével (korábbi EGK 86. cikk, majd EK 82. cikk első bekezdése), ahogyan azt a Bíróság értelmezte (lásd: a Bíróság 1991. december 13-i GB Inno BM ítélete, C-18/88; 1998. június 25-i Chemische Afvaistoffen Dusseldorp BV ítélete, C-203/96; 2001. május 17-i TNT TRACO s.p.a. ítélete, C-340/99) a 662/1996. sz. törvény 2. cikkének (18)–(20) bekezdéséből, a 144/2001. sz. Dpr 3. cikkének (1) bekezdéséből és az 504/1992. sz. dlgs 10. cikkének (3) bekezdéséből állóhoz hasonló összetett rendelkezés, amennyiben az szükségszerűen arra kötelezi a koncessziójogosultat (nyertes ajánlattevő ügynököt), hogy megfizesse a Poste Italiane s.p.a. által egyoldalúan meghatározott és/vagy módosított díjat, és nem állhat el a postai folyószámla szerződéstől, mivel ha eláll attól, megsérti az 504/1992. sz. dlgs 10. cikkének (3) bekezdésében előírt kötelezettséget, és következésképpen nem teljesíti az ICI beszedésének az adót kivető szervvel szemben vállalt kötelezettségét[?]

149. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2018. március 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-286/18. és C-287/18. sz. ügyek)³

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A Bíróság állapítsa meg, hogy úgy kell-e értelmezni a 2009/28/EK irányelv 3. cikke (3) bekezdésének a) pontját – a bizalomvédelem általános elvének és az irányelv által a megújuló energiaforrásokból előállított energia termelésének ösztönzése tekintetében létrehozott szabályozás teljes rendszere fényében is –, hogy az kizárja az olyan nemzeti szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét, amely lehetővé teszi az olasz kormány számára, hogy az későbbi végrehajtási rendeletekben rendelkezzen a korábban megállapított ösztönző díjszabás csökkentéséről vagy egyenesen megszüntetéséről?

³ A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek.

150. A Markkinaoikeus (Finnország) által 2018. április 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-294/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 11. cikkének (1) bekezdését, hogy azt jelenti a végső felhasználó által választott számlázási módszer alapján a villamos energia alapdíjából adott árengedmény, hogy az árengedményben nem részesülő végső felhasználók nem térítésmentesen kapták meg a számlát és a számlainformációkat?

2) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó nemleges válasz esetén, és ha a fent említett árengedmény megengedett lehet: erednek-e a 2012/27/EU irányelvből az árengedmény megengedettségének értékelése körében figyelembe veendő további különleges feltételek, mint például hogy megfelel-e az árengedmény a választott számlázási módszerrel elért költségmegtakarításnak, hogy a kiállított számlák számán alapul-e az árengedmény, vagy hogy az árengedmény a költségmegtakarítást a számlázási módszerre vonatkozó választásával előidéző végső felhasználói csoportnak tudható-e be?

3) Amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésben említett árengedmény azt jelenti, hogy a különleges számlázási módszert választó végső felhasználóktól eltérő végső felhasználóktól a 2012/27/EU irányelv 11. cikke (1) bekezdésének megsértésével szedtek be díjakat: erednek-e az uniós jogból olyan különleges követelmények, amelyeket a díjak megtérítéséről történő döntéshozatal során figyelembe kell venni?

151. A Tribunal da Relação do Porto (Portugália) által 2018. április 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-295/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2007/64/EK irányelv 2. cikkét, hogy annak – az e cikk által meghatározott – hatálya alá tartozónak kell tekinteni valamely harmadik személy által a tulajdonában nem álló számla vonatkozásában adott beszédre irányuló fizetési megbízás teljesítését, ha a számla tulajdonosa sem egyszeri fizetési műveletre vonatkozó pénzforgalmi szolgáltatási szerződést, sem pénzforgalmi szolgáltatások nyújtásáról szóló keretszerződést nem kötött a hitelintézettel?

2) Az 1) kérdésre adott igenlő válasz esetén és e körülmények között az irányelv 58. cikke szempontjából „pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevőnek” lehet-e tekinteni a számla szóban forgó tulajdonosát?

152. A Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Olaszország) által 2018. május 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-305/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e a 2008/98/EK irányelv (6), (8), (28) és (31) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 4. és 13. cikkével az – a d.l. n. 133/2014, come convertito in l. n. 164/2014 (a 164/2014. sz. törvénnyé átalakított 133/2014. sz. rendelet törvény) 35. cikkének (1) bekezdéséhez és a Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana 2016. 10. 5 i 233. számában közzétett 2016. 8. 10 i d.p.c.m. hez (a miniszterek tanácsa elnökének rendelete) hasonló – elsődleges belső szabályozás és az annak végrehajtására vonatkozó másodlagos szabályozás, ha kizárólag – a miniszterek tanácsa elnöke rendeletének mellékleteiben és táblázataiban foglaltak szerint – az abban figyelembe vett hulladékégető létesítményeket minősíti olyan, különös nemzeti jelentőségű stratégiai

infrastruktúráknak és létesítményeknek, amelyek a települési és azzal egyenértékű hulladékok gazdálkodásának integrált és modern rendszerét valósítják meg, és amelyek önellátás keretében biztosítják a nemzeti biztonságot, tekintettel arra, hogy a nemzeti jogalkotó az újrafeldolgozás és újrafelhasználás céljából hulladékkezelést végző létesítményeket ehhez hasonló minősítésben nem részesítette annak ellenére, hogy a hivatkozott irányelvben meghatározott hulladékhierarchiában e két hulladékkezelési módszer kiemelt helyen szerepel?

Amennyiben nem ellentétes, másodlagosan az EU Bírósága abban a kérdésben foglaljon állást, hogy ellentétes- a 2008/98/EK irányelv 4. és 13. cikkével az – a 164/2014. sz. törvénnyé átalakított 133/2014. sz. rendelet törvény 35. cikkének (1) bekezdéséhez és a miniszterek tanácsa elnökének a Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana 2016. 10. 5 i 233. számában közzétett 2016. 8. 10 i rendeletéhez hasonló – elsődleges belső szabályozás és az annak végrehajtására vonatkozó másodlagos szabályozás, amennyiben a települési hulladékok égetését végző létesítményeket abból a célból minősítik különös nemzeti jelentőségű stratégiai infrastruktúráknak és létesítményeknek, hogy a hulladékok hulladéklerakóban történő elhelyezésének korlátozása mellett rendezzék az európai ágazati szabályok végrehajtásának elmulasztása miatt indított további kötelezettségszegési eljárásokat és megelőzzék az ilyen eljárások megindítását?

2) Ellentétes-e a 2001/42/EK irányelv (2) egymással összefüggésben is értelmezett 2., 3., 4., 6., 7., 8., 9., 10., 11. és 12. cikkével az – a 164/2014. sz. törvénnyé átalakított 133/2014. sz. rendelet törvény) 35. cikkének (1) bekezdéséhez és a miniszterek tanácsa elnökének a Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana 2016. 10. 5 i 233. számában közzétett 2016. 8. 10 i rendeletéhez hasonló – elsődleges belső szabályozás és az annak végrehajtására vonatkozó másodlagos szabályozás, amely előírja, hogy a Presidente del Consiglio dei Ministri (a miniszterek tanácsának elnöke) rendeletével – nemzeti terület egyes térségei társadalmi és gazdasági viszonyai egyensúlyának fokozatos visszaállítása céljából, az elkülönített gyűjtés és újrafeldolgozás célkitűzéseinek tiszteletben tartásával – a meglévő hulladékégető létesítmények kapacitását növelheti, valamint meghatározhatja a megállapított fennmaradó szükséglet kielégítése érdekében kivitelezendő, települési és azzal egyenértékű hulladékok energetikai hasznosítását végző hulladékégető létesítmények számát, kapacitását és regionális elhelyezkedését, azonban arról nem rendelkezik, hogy a miniszterek tanácsa elnökének rendelete szerinti ilyen terv előkészítésének fázisában a stratégiai környezetvizsgálatnak az említett 2001/42/EK irányelvben előírt szabályait kell alkalmazni?”

153. A Krajský soud v Ostravě-pobočka v Olomouci (Cseh Köztársaság) által 2018. május 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-306/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Érvényes-e a 2015. január 5-i (EU) 2015/23 bizottsági végrehajtási rendelet, amelynek a mellékletében található táblázat első oszlopában leírt áruk a Kombinált Nomenklátúra 7 307 93 19 vámtarifa-alszáma alá vannak besorolva
- 2) Az említett rendelet érvénytelensége esetén a szóban forgó árucikkek besorolhatók-e a Kombinált Nomenklátúra 7 322 19 00 vámtarifa-alszáma alá?
- 3) Az említett rendelet érvényessége esetén a szóban forgó árucikkeket a Kombinált Nomenklátúra 7 307 93 19 vámtarifa-alszáma alá kell-e besorolni?

154. A Competition Appeal Tribunal, London (Egyesült Királyság) által 2018. május 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-307/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Potenciális verseny

1. Az [EUMSZ] 101. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában valamely gyógyszeripari termék szabadalmának jogosultja és a gyógyszer generikus változatával piacra lépni kívánó, generikus termékeket gyártó vállalkozás potenciális versenytársaknak tekinthetők-e, amennyiben a felek jóhiszeműen folytatnak jogvitát abban a kérdésben, hogy a szabadalom érvényes és/vagy a generikus termék sérti-e a szabadalmat?

2. Eltérő választ kell-e adni az első kérdésre, ha:

- (a) a felek között a szóban forgó jogvitát is magában foglaló bírósági eljárás van folyamatban; és/vagy
- (b) a szabadalom jogosultja sikeresen kért ideiglenes intézkedést, amelynek eredményeként az említett bírósági eljárás befejezéséig a generikus termékeket gyártó vállalkozás a generikus termékét nem vezetheti be a piacra; és/vagy
- (c) a szabadalom jogosultja a generikus termékeket gyártó vállalkozást potenciális versenytársnak tekinti?

Cél általi korlátozás

3. Amennyiben bírósági eljárás van folyamatban annak elbírálása céljából, hogy valamely gyógyszeripari termékre vonatkozó szabadalom érvényes-e, és hogy valamely generikus termék sérti-e ezt a szabadalmat, továbbá nem állapítható meg, hogy az egyes felek az eljárásban milyen valószínűséggel lehetnek pernyertesek, a versenynek a[z EUMSZ] 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett cél általi korlátozása valósul-e meg, amikor a felek a jogvita rendezése céljából olyan megállapodást kötnek, amelynek révén:

- (a) a generikus termékeket gyártó vállalkozás vállalja, hogy a megállapodás időtartama alatt (amely nem haladja meg a szabadalom lejártáig még hátralevő időt) generikus termékével nem lép piacra és a továbbiakban nem támadja meg a szabadalmat, és
- (b) a szabadalom jogosultja vállalja, hogy a generikus termékeket gyártó vállalkozás javára értéket ruház át olyan összegben, amely jelentősen meghaladja a jogvitával kapcsolatos megtakarított költségeket (a termékek kezelési idejét és az értékesítés akadozását is ideértve), és amely átruházás nem minősül a szabadalmi jogosult részére végzett termékértékesítésnek vagy szolgáltatásnyújtásnak?

4. Eltérő választ kell-e adni a harmadik kérdésre, ha:

- (a) a generikus termékeket gyártó vállalkozásra vonatkozó korlátozás terjedelme nem haladja meg a jogvita tárgyát képező szabadalom terjedelmét; és/vagy
- (b) a generikus termékeket gyártó vállalkozás javára átruházott érték összege kevesebb lehet, mint az a nyereség, amelyre a generikus termékeket gyártó vállalkozás akkor tett volna szert, ha a szabadalmi pert megnyeri és a generikus termékkel önállóan lép piacra?

5. Eltérő választ kell-e adni a harmadik és a negyedik kérdésre, ha a megállapodás értelmében a szabadalmi jogosult engedélyezett generikus terméket jelentős, de korlátozott mennyiségekben szállít a generikus termékeket gyártó vállalkozás részére, és e megállapodás:

- (a) a szabadalmi jogosult által alkalmazott árak vonatkozásában nem eredményez jelentős versenykorlátozást; azonban
- (b) bizonyos olyan előnyöket biztosít a fogyasztók javára, amelyekre azok nem tettek volna szert, ha a szabadalmi jogosult megnyerte volna a pert, amely előnyök azonban jelentősen kisebbek, mint azok a teljeskörű versenyelőnyök, amelyekre a generikus termékeket gyártó vállalkozás akkor tett

volna szert, ha pernyertessége esetén független generikus termékkel piacra lépett volna, vagy ez kizárólag a[z EUMSZ] 101. cikk (3) bekezdése értelmében vett értékelés szempontjából releváns?

Hatás általi korlátozás

6. A harmadik, negyedik és ötödik kérdésben ismertetett körülmények esetén a[z EUMSZ] 101. cikk (1) bekezdésének értelmében vett „hatás általi” versenykorlátozás valósul-e meg, vagy ez a bíróság olyan megállapításának függvénye, amely szerint egyezség hiányában:

- (a) a generikus termékeket gyártó vállalkozás valószínűleg megnyerte volna a szabadalmi pert (vagyis 50 %-nál kisebb volt annak az esélye, hogy a szabadalom érvényes, és azt megsértették); vagy
- (b) a felek valószínűleg kevésbé korlátozó jellegű egyezséget kötöttek volna (vagyis 50 %-nál nagyobb volt az esélye annak, hogy kevésbé korlátozó jellegű egyezség születik)?

A piac meghatározása

7. Amennyiben a szabadalmaztatott gyógyszeripari termék terápiás szempontból az adott osztályba tartozó számos más gyógyszerrel helyettesíthető, és a[z EUMSZ] 102. cikk értelmében vett állítólagos visszaélést a szabadalmi jogosult olyan magatartása valószínűsíti meg, amellyel a gyógyszer generikus változatait ténylegesen kizárja a piacról, a releváns termékpiac meghatározása szempontjából figyelembe kell-e venni ezeket a generikus termékeket annak ellenére, hogy azok a szabadalom lejártát megelőzően jogszerűen nem kerülhetnének piacra, ha (bár ez bizonytalan) a szóban forgó szabadalom érvényes és azt e generikus termékek sértik?

Visszaélés

8. A fenti harmadik, negyedik és ötödik kérdés keretében ismertetett körülmények között, amennyiben a szabadalmi jogosult erőfölényben van, annak az említett megállapodás megkötésére irányuló magatartása a[z EUMSZ] 102. cikk értelmében vett visszaélésnek minősül-e?

9. Eltérő választ kell-e adni a nyolcadik kérdésre, ha a szabadalmi jogosult ilyen megállapodást nem a jelenlegi jogvita rendezése, hanem jogvita elkerülése érdekében köt meg?

10. Eltérő választ-kell-e adni a nyolcadik vagy a kilencedik kérdésre, ha:

- (a) a szabadalmi jogosult olyan stratégiát követ, amelynek keretében a generikus termékek korlátlan piacra lépésének kizárása céljából számos ilyen megállapodást köt; és
- (b) az első ilyen megállapodás megkötése azzal a következménnyel jár, hogy a gyógyszertárak gyógyszeripari termékek beszerzésével kapcsolatban felmerülő költségeinek a közegészségügyi hatóságok általi támogatására vonatkozó nemzeti megállapodások felépítésénél fogva, a szóban forgó gyógyszeripari termékre vonatkozó támogatás mértéke korlátozott, ami a közegészségügyi hatóságok számára lényeges megtakarítást eredményez (jóllehet, e megtakarítás jelentősen kisebb mértékű, mint amekkora abban az esetben lenne, ha a generikus termékeket gyártó vállalkozás a szabadalmi per megnyerése esetén generikus terméket önállóan vezetne be a piacra); és
- (c) az említett megtakarításra a felek szándéka egyáltalán nem terjedt ki egyik megállapodás megkötésének idején sem?

155. A Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Olaszország) által 2018. május 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-309/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétes-e a bizalomvédelem és jogbiztonság közösségi elveivel az áruk szabad mozgásának, a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (EUMSZ) meghatározott alapelveivel együtt, valamint az ezekből származó elvekkel, mint például az egyenlő bánásmódnak, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának, a kölcsönös elismerésnek, az arányosságnak és az átláthatóságnak a 2014/24/EU irányelvben rögzített elveivel az – 50/2016. sz. D.lgs. 95. cikke (10) bekezdésének és 83. cikke (9) bekezdésének együttes értelmezéséből eredő olasz

szabályozáshoz hasonló – olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely szerint valamely közbeszerzési szerződés odaítélésére irányuló eljárásban a gazdasági ajánlat keretében a munkaerőköltségek elkülönített megjelölésének elmulasztása minden esetben az ajánlattevő társaság – hiánypótlás lehetősége nélküli – kizárását eredményezi, abban az esetben is, ha az elkülönített megjelölés kötelezettségét az ajánlattételhez szükséges dokumentáció nem írja elő, valamint azon körülménytől függetlenül, hogy tartalma alapján az ajánlat tiszteletben tartja a vállalkozás minimális munkaerőköltségeit, összhangban az ajánlattevő által e célból tett nyilatkozattal?

156. A Conseil d'État (Belgium) által 2018. május 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-321/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az a rendelet, amelyben valamely tagállami szerv – a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelvvel összhangban – rögzíti a Natura 2000 hálózatra vonatkozó megőrzési célokat, a bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2001/42/EK irányelv – és különösen ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja vagy 3. cikke (4) bekezdése – értelmében vett tervnek vagy programnak minősül-e?

2) Igenlő válasz esetén, egy ilyen rendelet esetében a 2001/42/EK irányelvvel összhangban kell-e környezeti hatásvizsgálatot végezni annak ellenére, hogy ilyen vizsgálatot a rendelet elfogadásának alapjául szolgáló 92/43/EGK irányelv nem ír elő?

157. A Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Egyesült Királyság) által 2018. május 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-316/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Különbséget kell-e tenni adóköteles és adómentes ügyletek között annak megállapítása céljából, hogy az ilyen ügyletek után előzetesen felszámított héa levonható-e?

2) Annak ellenére, hogy a kezelési díjak kizárólag valamely nem adóköteles befektetési tevékenységgel kapcsolatban merültek fel, megállapítható-e olyan kapcsolat e költségek és a befektetések eredményeként megszerzett, tőkejövdelemből finanszírozott gazdasági tevékenység között, amely a héalevonásra jogosító korábbi gazdasági tevékenység természetére és terjedelmére tekintettel héalevonásra jogosít? Milyen mértékben bír jelentőséggel annak vizsgálata, hogy a megszerzett bevétel milyen célt szolgál majd?

3) Különbséget kell-e tenni valamely vállalkozás tőkefedezetének biztosítása után előzetesen felszámított héa és a korábbi gazdasági tevékenységből származó mindenfajta bevételtől eltérő, önálló bevételt eredményező héa között?

Munkaügyi ügyszak

34. A Landesverwaltungsgericht Steiermark (Ausztria) által 2018. január 29-én, 2018. február 1-jén és 2018. február 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-50/18., C-64/18. és C-140/18. sz. ügy)⁴

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56. cikket, valamint a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi

⁴ A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek.

irányelvet és a 96/71/EK irányelv érvényesítéséről szóló, 2014. május 15-i 2014/67/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a munkavállalók határokon átnyúló foglalkoztatása körében fennálló formai kötelezettségek megsértése – például a fizetési dokumentumok helyszíni megőrzésének elmulasztása – esetére rendkívül magas bírságokat, különösen pedig magas minimumbüntetéseket ír elő, amelyeket érintett munkavállalónként halmozottan szabnak ki?

2. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56. cikket, valamint a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet és a 96/71/EK irányelv érvényesítéséről szóló, 2014. május 15-i 2014/67/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet, hogy azokkal ellentétes az abszolút felső határok nélküli halmozott bírságok kiszabása a munkavállalók határokon átnyúló foglalkoztatása körében fennálló formai kötelezettségek megsértése esetén?

3. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (3) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely gondatlanságból elkövetett jogsértések esetére korlátlanul magas pénzbírságot és a pénzbírság helyébe lépő többéves szabálysértési elzárást ír elő?

35. A Bundesarbeitsgericht (Németország) által 2018. március 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-168/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Alkalmazható-e a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikke, ha a foglalkoztatói nyugdíjrendszer ellátásainak nyújtására a pénzügyi szolgáltatások állami felügyelete alá tartozó szakma-közi ellátórendszer útján kerül sor, ez utóbbi pénzügyi okokból a felügyeleti hatóság jóváhagyásával jogszerűen csökkenti ellátásait, és a munkáltatónak a nemzeti jog alapján helyt kell állnia ugyan a volt munkavállalókkal szemben a csökkentésekért, fizetéseképtelensége azonban azt eredményezi, hogy nem tud eleget tenni az ezen ellátáscsökkentések kiegyenlítésével kapcsolatos kötelezettségének?

2) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Milyen körülmények között tekinthetők nyilvánvalóan aránytalannak a volt munkavállaló által a munkáltató fizetéseképtelensége miatt a foglalkoztatói nyugdíjrendszerben nyújtott ellátások tekintetében elszenvedett veszteségek, és ezért milyen körülmények között kötelezhetik azok a tagállamokat ezzel szemben minimális szintű védelem biztosítására annak ellenére, hogy a volt munkavállaló a felhalmozott nyugdíjjogosultságokból eredő ellátásoknak legalább a felét megkapja?

3) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Közvetlen hatállyal bír-e a 2008/94/EK irányelv 8. cikke, és biztosít-e a rendelkezés magánszemélyek számára olyan jogokat, amelyekre hivatkozhatnak a nemzeti bíróságok előtt azon tagállammal szemben, amely nem vagy nem megfelelően ültette át az említett irányelvet a nemzeti jogba?

4) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

A tagállam közigazgatási szervének minősül-e a foglalkoztatói nyugdíjrendszert a fizetéseképtelenséggel szemben biztosító intézményként a tagállam által – a munkáltatókra nézve kötelező jelleggel – kijelölt olyan magánjogi intézet, amely a pénzügyi szolgáltatások állami felügyelete alá tartozik, a közjog erejénél fogva szedi be a munkáltatóktól a fizetéseképtelenséggel szembeni biztosításhoz szükséges hozzájárulásokat, és hatósághoz hasonlóan közigazgatási aktussal teremtheti meg a végrehajtás feltételeit?

36. Az Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (Németország) által 2018. március 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-203/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikke (1) bekezdése d) pontjának a 2014. február 4-i 165/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 45. cikkének 2. pontjával megállapított, kivételt engedő rendelkezését, hogy az csak olyan járművekre vagy járművek kombinációjára vonatkozik, amelyeket kizárólag az egyetemes szolgáltatás keretébe tartozó szállításra használnak, vagy e jogszabályi tényállás abban az esetben is megvalósulhat, ha a járműveket vagy járművek kombinációját egyaránt, illetőleg nagyrészt vagy más módon meghatározott arányban az egyetemes szolgáltatás keretébe tartozó szállításra is használják?

2) Az 1) pontban említett kivételt engedő rendelkezés keretében annak értékelésére nézve, hogy a járműveket vagy járművek kombinációját kizárólag vagy – adott esetben – egyaránt, illetőleg nagyrészt vagy más módon meghatározott arányban az egyetemes szolgáltatás keretébe tartozó szállításra is használják-e, valamely jármű vagy járművek kombinációja általános használatát kell alapul venni, vagy valamely jármű vagy járművek kombinációja konkrét használatát egy egyedi út során?

37. A Juzgado de lo Social de Barcelona (Spanyolország) által 2018. április 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-279/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló [1978 december 19-i 79/7/EGK tanácsi] irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében előírt, nemi alapon történő közvetett hátrányos megkülönböztetés tilalmát, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogszabály, mint az 1/1994. sz. királyi rendelettel elfogadott Ley General de la Seguridad Socialnak (a szociális biztonságról szóló általános törvény) a 2013. március 15-i Real Decreto Ley 5/2013 (5/2013. sz. királyi rendelet) által módosított 215. cikke (1) bekezdésének 3. pontja, amely egy – az egyazon családi egységen belül szerzett jövedelem meghatározott mértékének túllépését tiltó – új követelményt vezet be az 55 évesnél idősebb munkavállalók számára a munkanélküli-segélyre való jogosultsághoz, ha ez az előírás a szóban forgó segélyre való jogosultság szempontjából – amint azt a rendelkezésre álló statisztikai adatok bizonyítják – a nők mint lehetséges kedvezményezettek körében (a lehetséges férfi kedvezményezettekhez képest) jelentősen nagyobb mértékű korlátozást eredményez?

38. A Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Spanyolország) által 2018. április 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-293/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e tekinteni, hogy a 2001. június 1-jei Ley 14/20[1] de la Ciencia, [la] Tecnología y la Innovación (a tudományról, technológiáról és az innovációról szóló 14/2011. sz. törvény) 20. cikke alapján alkalmazott munkavállalók az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodás hatálya alá tartoznak, amely az 1999. június 28-i 1999/70/EK irányelvet eredményezte?

2) Úgy kell-e tekinteni, hogy a munkaszerződések megszüntetése miatti végkielégítés a keretmegállapodás 4. [szakasza] szerinti munkafeltételnek minősül?

3) Amennyiben a fenti kérdésekre igenlő a válasz, úgy kell-e tekinteni, hogy a 2001. június 1-jei Ley 14/20[1] de la Ciencia, [la] Tecnología y la Innovación (a tudományról, technológiáról és az

innovációról szóló 14/2011. sz. törvény) alapján alkalmazott munkavállalók munkaszerződésének megszüntetése és a határozatlan idejű szerződéseknek az Estatuto de los Trabajadores (a munkavállalók jogállásáról szóló törvény) 52. cikke alapján, objektív okok miatt történő megszüntetése összehasonlítható?

4) A harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén az eltéréseknek van valamilyen jogszabályon alapuló oka?

39. A Tribunal Judicial da Comarca de Faro (Portugália) által 2018. május 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-317/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

a) Abból kiindulva, hogy „munkavállalónak” kell tekinteni minden olyan személyt, akit az adott tagállamban a nemzeti munkajogi szabályok munkavállalóként védelemben részesítenek, „munkavállalónak” tekinthető-e a 2001. március 12-i 2001/23 tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének d) pontja alkalmazásában az a személy, aki bizalmi jellegű állás betöltésére szóló szerződést kötött az átadóval, és a szóban forgó személy élvezheti-e következképpen a kérdéses szabályozás által biztosított védelmet?

b) Ellentétes-e az uniós joggal, és különösen a hivatkozott 2001/23/EK irányelvvel, az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben egy olyan nemzeti szabályozás, amely még a szóban forgó irányelv hatálya alá tartozó átruházás esetén is megköveteli, hogy a munkavállalók mindenképpen vegyenek részt egy nyilvános munkaerő-kiválasztási eljárásban és egy új jogviszony jöjjön létre a kedvezményezettrel, figyelemmel arra, hogy ez utóbbi egy települési önkormányzat?

Polgári ügyszak

42. A Bezirksgericht Villach (Ausztria) által 2017. november 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-722/17. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Első kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (1215/2012 rendelet) 24. cikkének 5. pontját, hogy az osztrák Exekutionsordnung (a végrehajtási eljárásokról szóló törvény) 232. §-ában a bírósági árverésből befolyó árbevétel felosztásával kapcsolatos vita esetére előírt, kifogás tárgyában indított kereset az említett rendelkezés hatálya alá tartozik,

mégpedig akkor is, ha az egyik záloghitelező által a másik záloghitelező ellen indított kereset

a) azon a kifogáson alapul, hogy a másik záloghitelező zálogjoggal biztosított kölcsönkövetelése már nem áll fenn az adós azzal szemben beszámítható kártérítési követelése miatt, és

b) ezenfelül – a megtámadási keresethez hasonlóan – azon a kifogáson alapul, hogy az említett kölcsönkövetelés biztosítására alapított zálogjog érvénytelen az egyik hitelező előnyben részesítése miatt?

2. Második kérdés (az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén):

Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (1215/2012 rendelet) 24. cikkének 1. pontját, hogy az osztrák Exekutionsordnung (a végrehajtási eljárásokról szóló törvény) 232. §-ában a bírósági árverésből befolyó árbevétel

felosztásával kapcsolatos vita esetére előírt, kifogás tárgyában indított kereset az említett rendelkezés hatálya alá tartozik,

mégpedig akkor is, ha az egyik záloghitelező által a másik záloghitelező ellen indított kereset

a) azon a kifogáson alapul, hogy a másik záloghitelező zálogjoggal biztosított kölcsönkövetelése már nem áll fenn az adós azzal szemben beszámítható kártérítési követelése miatt, és

b) ezenfelül – a megtámadási keresethez hasonlóan – azon a kifogáson alapul, hogy az említett kölcsönkövetelés biztosítására alapított zálogjog érvénytelen az egyik hitelező előnyben részesítése miatt?

43. A Landgericht Dresden (Németország) által 2018. február 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-137/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen a 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: szolgáltatási irányelv) 15. cikke (3) bekezdésének b) és c) pontját, valamint 16. cikke (1) bekezdésének első, második mondatát és harmadik mondatának b) és c) pontját, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás – mint az alapeljárásban alkalmazandó –, amely szerint tilos az építészekkel és/vagy a mérnökökkel kötött szerződésekben olyan díjat megállapítani, amely nem éri el az építészek és a mérnökök díjáról szóló rendelet alapján kiszámítandó díjazás legalacsonyabb díjtételeit?

44. Az Audiencia Provincial de Almería (Spanyolország) által 2018. március 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-232/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében előírt elvvel a spanyol Ley de Enjuiciamiento Civil 1/2000 (a polgári perrendtartásról szóló 1/2000. sz. törvény) 465. cikkének (5) bekezdésében előírthoz hasonló olyan szabály, amely korlátozza a fellebbviteli bíróság azon lehetőségét, hogy hivatalból értékelje a semmisség megállapításának valamennyi következményét, amennyiben elsőfokon azokat korlátozottan határozták meg, és a semmisséget megállapító ítélet ellen a fogyasztó nem nyújtott be fellebbezést?

2) Összeegyeztethetők-e a fentiek az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében és 7. cikkének (1) bekezdésében előírt elvekkel, ha azzal a következménnyel járnak, hogy azok tekintetében, akik a Tribunal Supremo 2013. május 9-i ítéletében megállapított és a Bíróság 2016. december 21-i ítéletével (2) érvénytelennek nyilvánított ítélkezési gyakorlatának megfelelően nyújtottak be követelést, a vitatotthoz hasonló feltétel tisztességtelenségének megállapításából eredő hatásokat korlátozzák?

3) A nemzeti szabályozáson (vagy azon elemzésen, amelyet a Bíróság a feltétellel kapcsolatban végezhet, amikor csak az a fél nyújtott be fellebbezést, amelyik annak érvényességét védi) alapuló ítélt dolog csak arra a semmisségre van hatással, amelyet valamely feltétellel kapcsolatban állapítottak esetlegesen meg (vagy sem), vagy pedig az ezen semmisségből eredő teljeskörű hatásokat is érinti, amennyiben azokat a bírósági határozatban korlátozták, és amivel szemben egyik fél sem emelt kifogást?

45. A Sąd Okręgowy w Warszawie (Lengyelország) által 2018. április 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-260/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikke (2) bekezdésének vagy 6. cikke (1) bekezdésének értelmezése alapján ki lehet-e indulni abból, hogy ha egyes, a felek általi teljesítés módját (összegét) meghatározó szerződéses rendelkezések tisztességtelenné minősítésének következtében a teljes szerződés – a fogyasztó számára hátrányos módon – érvénytelenné válik, a szerződés hiányosságainak pótlása nemcsak a tisztességtelen feltételt egyértelmű módon helyettesítő diszpozitív rendelkezés alapján lehetséges, hanem a nemzeti jog azon rendelkezései alapján is, amelyek jogügyletek tartalmukban kifejezett joghatásainak kiegészítését a méltányosság elvéből (társadalmi együttélés szabályai) vagy a bevett szokásokból is eredő következmények révén írják elő?
- 2) A teljes szerződés érvénytelensége hatásainak a fogyasztó szempontjából történő vizsgálatára a szerződés megkötésének időpontjában fennálló körülményeket figyelembe véve kell, hogy sor kerüljön, vagy a felek közötti, az adott kikötés érvényesíthetőségével (amely kikötés megtévesztő jellegére a fogyasztó hivatkozott) kapcsolatos jogvita kialakulásának időpontjában, illetve milyen jelentőséggel bír a fogyasztó által e jogvita során kifejtett álláspont?
- 3) Lehetséges-e a 93/13/EGK irányelv szerint tisztességtelen szerződési feltételeknek minősülő rendelkezéseket hatályukban fenntartani, amennyiben e megoldás a vita rendezésének időpontjában objektíve kedvező lenne a fogyasztó számára?
- 4) A 93/13/EGK irányelv 6. cikke (1) bekezdésének fényében a felek általi teljesítés összegét és módját meghatározó szerződéses rendelkezések tisztességtelenné minősítése eredményezhet-e olyan helyzetet, amelyben a jogviszonynak a szerződés tartalma alapján, a tisztességtelen feltételek következményeinek mellőzésével megállapított formája eltér a felek elsődleges szolgáltatásra vonatkozó szándékától, így különösen valamely szerződéses rendelkezés tisztességtelenné minősítése azt jelenti-e, hogy továbbra is lehet alkalmazni a többi, a fogyasztó elsődleges szolgáltatását meghatározó szerződéses rendelkezést, amelyeket nem minősítettek visszaélésszerűnek, és amelyeknek a felek által elfogadott formája (szerződésbe való belefoglalása) elválaszthatatlan a fogyasztó által megtámadott rendelkezéstől?

46. A Sąd Okręgowy w Poznaniu (Lengyelország) által 2018. április 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-266/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) A fogyasztóval kötött szerződésekben foglalt, a jogviták elbírálására illetékes bíróságot meghatározó rendelkezésekre vonatkozó – a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdésén és az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatán (Pannon GSM Zrt. kontra Sustikné Györfi Erzsébet ügy, C 243/08) alapuló – nemzeti bíróság által hivatalból lefolytatott vizsgálatnak, ki kell-e terjednie a szerződés olyan rendelkezéseire, amelyek a felek közötti jogvitákban illetékes bíróság kérdését szabályozzák ugyan, azonban csak olyan módon, hogy a nemzeti jogi szabályozásra hivatkoznak?
- 2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén a bíróság által elvégzett vizsgálatnak az illetékességi szabályok oly módon történő alkalmazását kell-e eredményeznie, amely biztosítja a fogyasztók irányelvűl következő védelmét, és ebből következően lehetővé teszi az ügynek a fogyasztó lakóhelyéhez, illetve szokásos tartózkodási helyéhez legközelebbi bíróság általi elbírálását?

47. A High Court (Írország) által 2018. május 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-311/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Olyan körülmények között, amikor valamely magánvállalkozás az Európai Unió (EU) tagállamából harmadik országbeli magánvállalkozás részére kereskedelmi célból személyes adatot továbbít a 2016/2297 bizottsági határozattal módosított 2010/87/EU határozat (a továbbiakban: SCC határozat) alapján, és a szóban forgó harmadik országban annak hatóságai nemzetbiztonsági célból, ezen felül azonban bűnüldözési célból, valamint e harmadik ország külügyi tevékenysége céljából is e személyes adatok további kezelését végezhetik, az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésének nemzeti biztonsággal kapcsolatos rendelkezései és a 95/46/EK irányelv (a továbbiakban: irányelv) 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében foglalt, a közbiztonsággal, a védelemmel és a nemzetbiztonsággal kapcsolatos rendelkezései ellenére alkalmazható-e az uniós jog (ideértve az Európai Unió Alapjogi Chartáját, a továbbiakban: Charta) az adattovábbításra?

2.

(1) Annak meghatározása során, hogy sérti-e valamely magánszemély jogát az EU-ból az SCC határozat alapján harmadik országba irányuló adattovábbítás, ahol ezeket az adatokat nemzetbiztonsági okból további kezelés alá vonhatják, vajon a vonatkozó összehasonlítási alap az irányelv értelmében:

a) a Charta, az EUSZ, az EUMSZ, az irányelv, az EJE (vagy az uniós jog valamely más rendelkezése); vagy

b) egy vagy több tagállam nemzeti jogszabályai?

(2) Amennyiben a b) a vonatkozó összehasonlítási alap, be kell-e vonni az összehasonlítási alapba egy vagy több tagállam nemzetbiztonsággal kapcsolatos gyakorlatát?

3. Annak értékelése során, hogy valamely harmadik ország az irányelv 26. cikke értelmében biztosítja-e az uniós jog által a szóban forgó országba továbbított személyes adatokkal összefüggésben megkövetelt szintű védelmet, a védelem e harmadik országban biztosított szintjét az alábbiak közül melyekre való hivatkozással kell vizsgálni:

a) a harmadik országban a saját nemzeti jogszabályaiból vagy nemzetközi kötelezettségvállalásaiból eredően alkalmazandó szabályokra, és az e szabályokkal való összhang biztosítását szolgáló gyakorlatra, beleértve a harmadik országban érvényesülő szakmai szabályokat és biztonsági intézkedéseket;

vagy

b) az a) pontban hivatkozott szabályokra az adott harmadik országban fennálló közigazgatási, szabályozási és megfelelőségi gyakorlattal és szakpolitikai biztosítékokkal, eljárásokkal, protokollokkal, felügyeleti mechanizmusokkal és bíróságon kívüli jogorvoslatokkal együtt?

4. Tekintettel a High Court (felsőbíróság) által az Egyesült Államok jogával kapcsolatban tett ténymegállapításokra, sérti-e a magánszemélyeknek a Charta 7. és/vagy 8. cikkében foglalt jogait, ha a személyes adatokat az EU-ból az Egyesült Államokba az SCC határozat alapján továbbítják?

5. Tekintettel a High Court (felsőbíróság, Írország) által az Egyesült Államok jogával kapcsolatban tett ténymegállapításokra, ha a személyes adatokat az EU-ból az Egyesült Államokba az SCC határozat alapján továbbítják:

a) Az Egyesült Államok által biztosított védelem szintje tiszteletben tartja-e a Charta 47. cikke által a magánszemélyeknek az adatvédelmi jogai megsértése miatti bírósági jogorvoslatához való joga lényegét?

Az a) kérdésre adandó igenlő válasz esetén,

b) Az Egyesült Államok jogában előírt, valamely magánszemély bírósági jogorvoslatához való jogának

az Egyesült Államok nemzetbiztonságával összefüggésben való korlátozása arányos-e a Charta 52. cikkének értelmében, és nem haladja-e meg azt, ami egy demokratikus társadalomban nemzetbiztonsági szempontból szükséges?

6.

(1) Milyen szintű védelmet kell biztosítani a harmadik országokba a 26. cikk (4) bekezdése szerint hozott bizottsági határozatnak megfelelően elfogadott általános szerződési feltételek alapján továbbított személyes adatok tekintetében, figyelemmel az irányelv rendelkezéseire és különösen a Chartával összhangban értelmezett 25. és 26. cikkére?

(2) Milyen szempontokat szükséges figyelembe venni annak értékelése során, hogy valamely harmadik országba az SCC határozat alapján továbbított adatok tekintetében biztosított védelem szintje megfelel-e az irányelvben és a Chartában foglalt követelményeknek?

7. Az a körülmény, hogy az általános szerződési feltételek az adatátadó és az adatátvevő között érvényesülnek, és valamely harmadik ország nemzeti hatóságaira nézve nem kötelezőek, amely ország előírhatja az adatátadó részére, hogy a biztonsági szolgálatai számára további adatkezelés céljából tegye hozzáférhetővé az SCC határozatban megállapított feltételek alapján továbbított személyes adatokat, megakadályozza-e, hogy e feltételek megfelelő garanciákat teremtsenek, amint azt az irányelv 26. cikkének (2) bekezdése előírja?

8. Amennyiben valamely harmadik országbeli adatátvevő felügyeleti jogszabályok hatálya alá tartozik, ami az adatvédelmi hatóság álláspontja szerint az SCC határozat mellékletében foglalt feltételekbe vagy az irányelv 25. és 26. cikkébe és/vagy a Charta rendelkezéseibe ütközik, az adatvédelmi hatóság köteles-e gyakorolni az irányelv 28. cikkének (3) bekezdése szerinti végrehajtási jogkörét az adatáramlás felfüggesztése iránt vagy az ilyen jogosultságok gyakorlása, figyelemmel az irányelv (11) preambulumbekkezdésében [a 2010/87/EU bizottsági határozat (11) preambulumbekkezdésében] foglaltakra, kizárólag kivételes esetekre korlátozódik, vagy pedig az adatvédelmi hatóság saját mérlegelési jogkörében eljárva dönthet úgy, hogy nem függeszti fel az adatáramlást?

9.

(1) Az irányelv 25. cikkének (6) bekezdése értelmében az (EU) 2016/1250 határozat (4) (a továbbiakban: adatvédelmi pajzs határozat) olyan általános hatályú, a tagállamok adatvédelmi hatóságaira és bíróságaira nézve kötelező megállapításnak minősül, amely alapján az USA az irányelv 25. cikkének (2) bekezdése értelmében a nemzeti joga, illetve az általa vállalt nemzetközi kötelezettségek révén megfelelő szintű védelmet biztosít?

(2) Amennyiben nem biztosít megfelelő szintű védelmet, adott esetben milyen jelentősége van az adatvédelmi pajzs határozatnak az Egyesült Államokba az SCC határozat alapján továbbított adatok tekintetében nyújtott biztosítékok megfelelőségének vizsgálata során?

10. Tekintettel a High Court (felsőbíróság) által az Egyesült Államok jogával kapcsolatban tett ténymegállapításokra, az adatvédelmi pajzs határozat III. mellékletének A. mellékletében foglalt, adatvédelmi ombudsmanra vonatkozó rendelkezés, amennyiben azt az Egyesült Államok fennálló rendszerével összefüggésben értelmezzük, gondoskodik-e arról, hogy az USA a Charta 47. cikkével összeegyeztethető jogorvoslatot biztosít azon érintettek számára, akiknek a személyes adatait az SCC határozat alapján az Egyesült Államokba továbbítják?

11. Sérti-e az SCC határozat a Charta 7., 8. és/vagy 47. cikkében foglaltakat?

48. A Svea Hovrätt (Svédország) által 2018. május 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-313/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1.1. Milyen szempontok alapján kell meghatározni, hogy valamely dokumentáció a számítógépi programok jogi védelméről szóló, 2009. október 23-i 2009/24/EK európai parlamenti és tanácsi

irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett előkészítő dokumentációnak minősül-e? Előkészítő dokumentációnak minősülhetnek-e a számítógépi program által ellátandó funkciókra és a számítógépi program által elérendő eredményekre, például a befektetési elvek részletes leírására vagy a számítógépi programban alkalmazandó matematikai képleteket is magukban foglaló vagyonkezelési kockázati modellekre vonatkozó követelményeket meghatározó dokumentumok?

1.2. Valamely dokumentációnak ahhoz, hogy az irányelv értelmében vett előkészítő dokumentációnak minősüljön, olyan teljesnek és részletesnek kell-e lennie, hogy a gyakorlatban a kódot író személynek nem kell önálló döntést hoznia?

1.3. Az irányelv értelmében vett előkészítő dokumentációhoz való kizárólagos jog azt jelenti-e, hogy az a számítógépi program, amelyben a dokumentáció később testet ölt, az előkészítő dokumentáció átdolgozásának és ezért szerzői jogi szempontból nem önálló műnek tekintendő (2009/24/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja), vagy azt, hogy az előkészítő dokumentáció és a szoftver ugyanazon mű más-más kifejezési formájának minősül, vagy pedig azt, hogy azok két önálló műnek minősülnek?

2.1. A 2009/24/EK irányelv. 2. cikkének (3) bekezdése szempontjából az ügyfél vállalkozás munkavállalójának tekintendő-e az a valamely másik vállalkozás által alkalmazott tanácsadó, aki több évig ugyanazon ügyfélnek dolgozott, és kötelessége teljesítéseként vagy az ügyfél utasítása alapján számítógépi programot hozott létre?

2.2. Milyen kritériumok alapján kell értékelni, hogy valaki az említett rendelkezés alkalmazásában munkavállalónak minősül-e?

3.1. A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv 11. cikke azt jelenti-e, hogy olyan helyzetben is fenn kell állnia az eltiltás kezdeményezésére vonatkozó lehetőségnek, amikor a kérelmezőt a szóban forgó szellemi tulajdonjogok azzal a féllel együttesen illetik meg, akivel szemben az eltiltást kéri?

3.2. Amennyiben a 3.1. kérdésre igenlő választ kell adni, más következtetéshez vezet-e az, ha a kizárólagos jog valamely számítógépi programmal kapcsolatos, és a számítógépi program nem került megosztásra vagy nem elérhető a nyilvánosság részére, hanem azt kizárólag valamely jogosulttárs saját vállalkozásában használják?

49. A Court of Appeal (Írország) által 2018. május 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-325/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Amennyiben a szülők és/vagy más családtagok a gyermekeket a szokásos tartózkodási helyük szerinti országból állítólag jogellenesen, az említett állam közigazgatási szerve által megszerzett bírósági végzést megszegve elviszik, az említett közigazgatási szerv kérheti-e a 2201/2003/EK tanácsi rendelet III. fejezetének rendelkezései alapján a gyermeknek az említett joghatóság alá való visszavitelét elrendelő bármely bírósági végzés végrehajtását valamely más tagállam bíróságain, vagy ez az említett rendelet 11. cikkének és az 1980. évi Hágai Egyezménynek a jogellenes megkerülését jelentené, vagy az érintett szerv részéről más módon joggal való visszaélésnek minősülne?

2. A 2201/2003/EK tanácsi rendelet végrehajtási rendelkezéseit érintő esetben meghosszabbítható-e a 33. cikk (5) bekezdése szerinti határidő, amennyiben a késelem lényegében csekély mértékű és a nemzeti eljárási jog alapján a határidőt egyébként meghosszabbították volna?

3. A 2. kérdéstől függetlenül, amennyiben valamely külföldi közigazgatási hatóság a gyerekeket, akikre a jogvita irányul, a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 31. cikkével összhangban egyéb érdekelt meghallgatása nélkül elrendelt végrehajtás alapján valamely tagállam joghatósága alól azt megelőzően veszi ki, mielőtt a szülők részére a végrehajtásról szóló végzést kézbesítették volna, és ezzel megfosztja őket azon joguktól, hogy a jogorvoslat idejére e végzés felfüggesztését kérik, ez az eljárás oly mértékben sérti-e az EJEE 6. cikke és a Charta 47. cikke alapján a „szülőket” megillető jogok

lényegét, hogy a (33. cikk (5) bekezdése szerinti) határidőt egyébiránt meg kell hosszabbítani?

50. A Court of Appeal (Írország) által 2018. június 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-375/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Összeegyeztethető-e az uniós joggal és különösen a 2201/2003/EK rendelettel, hogy valamely tagállam bírósága ideiglenes intézkedést (védintézkedést) elrendelő végzést hozzon közvetlenül egy másik tagállam hatóságának címezve, megakadályozva e hatóságot abban, hogy az megindítsa a gyermekek örökbefogadását az említett tagállam bíróságai előtt, amennyiben a közvetlenül e hatóságnak címzett intézkedést az teszi szükségessé, hogy védelemben részesítsék a 2003. évi rendelet III. fejezete szerinti végrehajtási eljárás feleinek jogait?

Gazdasági ügyszak

32. A Fővárosi Ítéltábla (Magyarország) által 2018. január 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-34/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv melléklete 1. pontjának q) alpontját úgy kell-e értelmezni, hogy az általánosan és minden további vizsgálódást szükségtelenné tevő módon közrendi szabály rangjával bíró uniós normaként tiltja általános vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételként a bizonyítási kötelezettséget a fogyasztónak minősülő adósra átfordító célú vagy ilyen hatású szerződéses rendelkezés hitelező általi kikötését?

2) Amennyiben az irányelv melléklete 1. pontjának q) alpontja alapján a szerződési feltétel célját és hatását is értékelni kell, megállapítható-e az olyan szerződési feltétel fogyasztói jogokat akadályozó hatása,

— amelyre figyelemmel a fogyasztónak minősülő adós alappal feltételezi, hogy a szerződést a maga egészében, valamennyi feltételre kiterjedően a hitelező által követelt módon és mértékben teljesítenie kell abban az esetben is, ha meggyőződése szerint a hitelező által kért szolgáltatással részben vagy egészben nem tartozik,

— illetve amelynek az a hatása, hogy a fogyasztót korlátozza vagy elzárja a méltányos tárgyaláson alapuló vitarendezési módtól, mert a hitelezőnek elegendő erre a szerződési feltételre hivatkoznia ahhoz, hogy a jogvitát lezártnak tekintse?

3) Amennyiben az irányelv mellékletében felsorolt tartalmú szerződési feltételek tisztességtelenségéről is az irányelv 3. cikk (1) bekezdésében írt szempontok szerint kell döntenie, ebben az esetben megfelel-e az irányelv 5. cikkében foglalt világos és érthető megfogalmazás elvének a szerződés teljesítésével, a hitelezővel szembeni peres és peren kívüli viták rendezésével, illetőleg az igényérvényesítéssel kapcsolatos fogyasztói döntéseket befolyásoló olyan feltétel, amely nyelvtanilag ugyan világos, de joghatása csak a nemzeti jogszabályok értelmezésével állapítható meg, amelyben egységes bírói gyakorlat a szerződéskötés időpontjában nem volt, és az ezt követő években sem alakult ki?

4) Úgy kell-e értelmezni az irányelv mellékletének 1.m) pontját, hogy az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben is lehet tisztességtelen, ha az a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel egyoldalúan a fogyasztó teljesítése szerződésszerűségének megítélésére, és ezt a fogyasztó még a szerződő felek bármelyikének teljesítése előtt magára

nézve kötelezőnek elismeri?

33. A Bundesarbeitsgericht (Németország) által 2018. március 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-168/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Alkalmazható-e a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikke, ha a foglalkoztatói nyugdíjrendszer ellátásainak nyújtására a pénzügyi szolgáltatások állami felügyelete alá tartozó szakma-közi ellátórendszer útján kerül sor, ez utóbbi pénzügyi okokból a felügyeleti hatóság jóváhagyásával jogszerűen csökkenti ellátásait, és a munkáltatónak a nemzeti jog alapján helyt kell állnia ugyan a volt munkavállalókkal szemben a csökkentésekért, fizetéseképtelensége azonban azt eredményezi, hogy nem tud eleget tenni az ezen ellátáscsökkentések kiegyenlítésével kapcsolatos kötelezettségének?

2) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Milyen körülmények között tekinthetők nyilvánvalóan aránytalannak a volt munkavállaló által a munkáltató fizetéseképtelensége miatt a foglalkoztatói nyugdíjrendszerben nyújtott ellátások tekintetében elszenvedett veszteségek, és ezért milyen körülmények között kötelezhetik azok a tagállamokat ezzel szemben minimális szintű védelem biztosítására annak ellenére, hogy a volt munkavállaló a felhalmozott nyugdíjjogosultságokból eredő ellátásoknak legalább a felét megkapja?

3) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Közvetlen hatállyal bír-e a 2008/94/EK irányelv 8. cikke, és biztosít-e a rendelkezés magánszemélyek számára olyan jogokat, amelyekre hivatkozhatnak a nemzeti bíróságok előtt azon tagállammal szemben, amely nem vagy nem megfelelően ültette át az említett irányelvet a nemzeti jogba?

4) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

A tagállam közigazgatási szervének minősül-e a foglalkoztatói nyugdíjrendszert a fizetéseképtelenséggel szemben biztosító intézményként a tagállam által – a munkáltatókra nézve kötelező jelleggel – kijelölt olyan magánjogi intézet, amely a pénzügyi szolgáltatások állami felügyelete alá tartozik, a közjog erejénél fogva szedi be a munkáltatóktól a fizetéseképtelenséggel szembeni biztosításhoz szükséges hozzájárulásokat, és hatósághoz hasonlóan közigazgatási aktussal teremtheti meg a végrehajtás feltételeit?

34. A Tribunale ordinario di Roma (Olaszország) által 2018. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-213/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Alkalmazni kell-e a Montreali Egyezmény 33. cikkét akkor is, ha valamely fél – egy adott járat késése vagy törlése miatt – a 261/2004 rendelet 5., 7. és 9. cikkében foglalt átalány- és egységesített kártalanítás mellett az e rendelet 12. cikke értelmében vett kártérítést is követel, vagy a (mind a nemzetközi, mind pedig a belföldi) „joghatóságot” a 44/2001 rendelet 5. cikke szabályozza?

2) Az első kérdésben szereplő első esetben a Montreali Egyezmény 33. cikkét akként kell értelmezni, hogy e rendelkezés kizárólag a joghatóság államok közti megoszlását szabályozza, vagy akként, hogy az az egyes államokon belüli területi illetékességet is szabályozza?

3) A második kérdésben szereplő első esetben a Montreali Egyezmény alkalmazása „kizárólagos” jellegű, így kizárja a 44/2001 rendelet 5. cikkének alkalmazását, vagy a két rendelkezés alkalmazható együttesen akként, hogy azok közvetlenül meghatározzák mind az állam joghatóságát, mind pedig a bíróságok államon belüli területi illetékességét?

35. A Budai Központi Kerületi Bíróság (Magyarország) által 2018. április 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-227/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Tisztességesnek, azaz világosnak és érthetőnek minősülhet-e a gazdasági következmények tekintetében a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján (a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalta és általános szerződési feltételként) megszerkesztett, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel, amely nem tartalmaz kifejezetten olyan figyelemfelhívást, miszerint a kölcsönszerződés alapján teljesítendő törlesztőrészlet összege meghaladhatja a másik professzionális szerződő fél által lefolytatott hitelképességi vizsgálat keretében bevizsgált fogyasztói jövedelem összegét, vagy annak jóval nagyobb hányadát érheti el – tekintettel arra is, hogy a vonatkozó nemzeti jogszabály írásbeli kockázatfeltárást írhat elő, és nem a kockázat fennálltának pusztá deklarációját és telepítését, továbbá az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban volt ügy indoklásának 74. pontja értelmében nem csupán a kockázat fogyasztó által felismerhetővé tétele elvárható a másik professzionális szerződő féltől, hanem az is, hogy a fogyasztó a tájékoztatás alapján képes legyen értékelni is a rá áthárított árfolyamkockázatot rá nézve – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét?

2) Tisztességesnek, azaz világosnak és érthetőnek minősülhet-e a gazdasági következmények tekintetében az a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján (a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalta és általános szerződési feltételként) megszerkesztett, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel, amely nem tartalmaz kifejezetten olyan figyelemfelhívást, miszerint az árfolyamváltozásnak nincs felső kölcsönszerződésbeli határa – arra is figyelemmel, hogy az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban volt ügy indoklásának 74. pontja értelmében nem csupán a kockázat fogyasztó által felismerhetővé tétele elvárható a másik professzionális szerződő féltől, hanem az is, hogy a fogyasztó a tájékoztatás alapján képes legyen értékelni is a rá áthárított árfolyamkockázatot rá nézve – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét?

3) Értelmezhető-e akként a 93/13 EGK irányelv, különösen annak preambuluma utolsó bekezdése, melléklete 1. pont o.) pontja, 3. cikke (3) bekezdése, 6. cikkének (1) bekezdése, hogy nem uniókonform az olyan tagállami bírói gyakorlat, jogszabály-értelmezés, jogszabályi előírás – kiemelt figyelemmel a C-42/15 számú döntésben is írt azon követelményre, mely szerint hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókra van szükség a fogyasztók védelmében – mely alapján a nem alapos és kiterjedt, az adókat nem védő, nem prudens, így pl. az árfolyamkockázatot törlesztőrészleteket, tőketartozást erőteljesen megemelő hatására ki nem terjedő hitelbírálat tagállami jogkövetkezménye (jogszabályba ütközés mint teljes érvénytelenségi ok vagy akár kártérítés vagy bármilyen jogcím szerint) hátrányosabb a fogyasztó számára, mint az eredeti állapot olyan helyreállítása (*in integrum restitutio*), melynél a fogyasztó adós megszabadul az árfolyamkockázattól, azaz az árfolyamváltozás törlesztőrészletet növelő hatásától és (esetleg) a részletekben történő kölcsöntöke-visszafizetés engedélyezett?

4) A 93/13 EGK irányelv huszadik, preambulumbekkezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EGK irányelv 4. cikkének

(2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosságra és érthetőségre vonatkozó előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben a kölcsönszerződés csupán tájékoztató jelleggel közöl valamely lényeges elemet (pl. szerződés tárgya, azaz kölcsönösszeg, törlesztő részletek, ügyleti kamat), nem tisztázva azt, hogy a tájékoztató jelleggel közölt szövegrész jogilag kötelező-e vagy sem a szerződő felekre?

36. A Tribunale ordinario di Udine (Olaszország) által 2018. április 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-245/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 2007/64/EK irányelv 2015. augusztus 3-án hatályos szövegének – az olasz jogrendbe a pénzforgalmi szolgáltató kötelezettségeiről és felelőségének korlátozásáról szóló [11/2010]. sz. törvényerejű rendelet 24. és 25. cikkével átültetett – 74. és 75. cikkét, hogy azok kizárólag a pénzforgalmi szolgáltatás teljesítésére megbízást adó személy pénzforgalmi szolgáltatójára vonatkoznak, vagy azok a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójára is vonatkoznak?

37. Az Audiencia Provincial de Almería (Spanyolország) által 2018. április 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-283/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A hosszú lejáratú, változó kamatozású jelzáloghitel-szerződésekben a piacon létező és a Banco de España (spanyol nemzeti bank) által hivatalosan közzétett referencia-mutatók egyikének alkalmazása kizárja-e annak az átláthatóság tekintetében történő vizsgálatát, ideértve azt az esetet is, amikor a különös szabályozás által kifejezetten engedélyezett referencia-mutatókat alkalmazzák, ha a szóban forgó jogszabály lehetővé teszi a felek számára a mutató kiválasztását és az említett bank ezek egyikét anélkül alkalmazta, hogy az ügyfelet tájékoztatta volna arról, hogy léteznek olyan más alkalmazható mutatók is, amelyek kedvezőbbek a fogyasztó számára?

2) Amennyiben a szóban forgó jogszabály lehetővé teszi, hogy az előírtak közül lehessen referencia-mutatót választani, az alapügyben alkalmazandóhoz hasonló nemzeti szabályozást (nevezetesen, többek között és elsősorban az 1994. május 5-i Orden sobre transparencia de las condiciones financieras de los préstamos hipotecarios [a jelzáloghitelek pénzügyi feltételeinek átláthatóságáról szóló rendelet], a 2011. október 28-i Orden EHA/2899/2011 de transparencia y protección del cliente de servicios bancarios [a banki szolgáltatások ügyfeleinek védelméről és az átláthatóságról szóló EHA/2899/2011. sz. rendelet], a 2012. június 27-i Circular 5/2012 del Banco de España, a entidades de crédito y proveedores de servicios de pago, sobre transparencia de los servicios bancarios y responsabilidad en la concesión de préstamos, en desarrollo de las Leyes 10/2014, de 26 de junio, de ordenación, supervisión y solvencia de entidades de crédito, o su antecesor artículo 48 de la Ley 26/1988, de 29 de julio, sobre Disciplina e Intervención de las Entidades de Crédito [a spanyol nemzeti bank 5/2012. sz. körlevele a hitelintézetekhez és a pénzforgalmi szolgáltatókhoz a banki szolgáltatások átláthatóságáról és a felelős hitelezésről, a hitelintézetek szervezetéről, felügyeletéről és szolvenciamutatójáról szóló 2014. június 26-i 10/2014. sz. törvény, illetve az azt megelőző, a hitelintézetek pénzügyi fegyelmeiről és felügyeletéről szóló 1988. július 29-i 26/1988. törvény 48. cikkének végrehajtásáról]) a 93/13/EGK irányelv (1) 1. cikkének (2) bekezdése szerinti „kötelező érvényű törvényi vagy rendeleti rendelkezéseknek” kell-e minősíteni a hosszú lejáratú, változó kamatozású jelzáloghitel-szerződések szempontjából?

9. A Bíróság (nagytanács) 2018. május 2-i ítélete (a Tribunale di Varese [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – a Mauro Scialdone elleni büntetőeljárás (C-574/15. sz. ügy)⁵

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésével és az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy egy adott gazdasági évre vonatkozó bevallás alapján fizetendő hozzáadottérték-adó (héa) törvényben meghatározott határidőben való megfizetésének elmulasztása kizárólag akkor minősül szabadságvesztés-büntetéssel büntetendő bűncselekménynek, ha a meg nem fizetett héa összege meghaladja a 250 000 eurós büntethetőségi küszöbértéket, miközben e szabályozás a forrásnál levont jövedelemadó megfizetésének az elmulasztását megvalósító jogsértésre 150 000 eurós büntethetőségi küszöbértéket ír elő.

10. A Bíróság (nagytanács) 2018. június 5-i ítélete (a Spetsializiran nakazatelen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Nikolay Kolev, Milko Hristov, Stefan Kostadinov elleni büntetőeljárás (C-612/15. sz. ügy)⁶

1) Az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a Nakazatelen protsesualen kodeks (büntetőeljárásról szóló törvény) 368. és 369. cikkében előírt, hasonló, a büntetőeljárás megszüntetésére irányuló eljárást megállapító nemzeti szabályozás, amennyiben e szabályozást a vámjog területén az Európai Unió pénzügyi érdekeit sértő súlyos csalás és minden egyéb jogellenes tevékenység esete vonatkozásában lefolytatandó eljárásokban alkalmazni kell. A nemzeti bíróság feladata, hogy adott esetben az említett szabályozás alkalmazásának mellőzésével, ugyanakkor a gyanúsítottak alapvető jogai tiszteletben tartásának biztosítása mellett biztosítsa az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésének teljes érvényesülését.

2) A büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy csak a vádirat bírósághoz való benyújtását követően, de a vádirat e bíróság általi érdemi vizsgálatának megkezdését és a tárgyalás e bíróság előtti ténylegesen megindulását megelőzően nyújtanak a védelem részére a váddal kapcsolatos részletes tájékoztatást, vagy hogy erre, amennyiben az így közölt információkban utólag változások álltak be, akár e tárgyalás megkezdését követően, de a tanácskozási szakaszt megelőzően kerül sor, feltéve hogy a bíróság a védelemhez és a tisztességes eljáráshoz való jog tiszteletben tartása érdekében szükséges minden intézkedést megtesz.

Ezen irányelv 7. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróság feladata annak biztosítása, hogy a védelemnek ténylegesen lehetősége legyen az ügy irataihoz való hozzáférésre, amely hozzáférésre adott esetben a vádirat bírósághoz való benyújtását követően, de a vádirat e bíróság általi érdemi vizsgálatának megkezdését és a tárgyalás e bíróság előtti ténylegesen megindulását megelőzően vagy akár, amennyiben a tárgyalás során új bizonyítékokat csatolnak az ügy irataihoz, e tárgyalás megkezdését követően, de a tanácskozási szakaszt megelőzően kerül sor, feltéve hogy a bíróság a védelemhez és a tisztességes eljáráshoz való jog tiszteletben tartása érdekében szükséges minden intézkedést megtesz.

3) A büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban ügyvédi segítség igénybeviteléhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvönáskor történő

⁵ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 3. szám, Büntető ügyszak, 5. sz. alatt.

⁶ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 3. szám, Büntető ügyszak, 6. sz. alatt.

tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról szóló, 2013. október 22-i 2013/48/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely arra kötelezi a nemzeti bíróságot, hogy az olyan ügyvédet, akit két gyanúsított bízott meg, e gyanúsítottak akarata ellenére kizárja az eljárásból arra tekintettel, hogy e személyek érdekei ellentétesek, sem pedig az, hogy e bíróság lehetőséget biztosít az említett személyek számára, hogy azok új ügyvédet bízzanak meg, vagy adott esetben maga rendel ki új ügyvédet az első ügyvéd helyett.

Közigazgatási ügyszak

133. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2018. április 17-i végzése (a Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Luís Manuel dos Santos kontra Fazenda Pública (C-640/17. sz. ügy)⁷

Az EUMSZ 110. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében az e szabályozásban megállapított, az említett tagállamban nyilvántartásba vett könnyű személygépjárművekre vonatkozó egységes közlekedési adó beszedésekor nem veszik figyelembe a jármű valamely más tagállamban való első nyilvántartásba vételének időpontját, és mindez a valamely más tagállamból behozott járművek magasabb mértékű adóztatását eredményezi a hasonló, nem behozott járművekkel szemben.

134. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2018. április 25-i végzése (a Tribunal de Contas [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-102/17. sz. ügy)⁸

A Tribunal de Contas (Számvevőszék, Portugália) által a 2017. január 17-i határozatával benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

135. A Bíróság (nagytanács) 2018. május 2-i ítélete (a Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Middelburg, Raad voor Vreemdelingenbetwistingen [Hollandia, Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – K. kontra Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (C-331/16. sz. ügy), H. F. kontra Belgische Staat (C-366/16. sz. ügy)⁹

1) Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 27. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az, hogy egy olyan, európai uniós polgárral vagy európai uniós polgár olyan, harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjával szemben, aki tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújt be valamely tagállam területén, a múltban a menekült jogállást el nem ismerő határozatot hoztak a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt és a menekültek helyzetére vonatkozóan az 1967. január 31-én létrejött New York-i jegyzőkönyvvel kiegészített egyezmény 1. cikkének F. pontja vagy a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikkének (2) bekezdése alapján, nem teszi lehetővé e tagállam illetékes hatóságai számára annak automatikus megállapítását, hogy e személynek az e területen való puszta jelenléte – az ismétlődés kockázatának fennállásától függetlenül – valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető

⁷ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak, 35. sz. alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 111. sz. alatt.

⁹ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 212. és 225. sz. alatt.

érdekére, amely igazolhatja közrendi vagy közbiztonsági okokból hozott intézkedéseknek a meghozatalát.

Az ilyen veszély fennállása megállapításának az érintett egyén személyes magatartásának a fogadó tagállam illetékes hatóságai általi értékelésén kell alapulnia, figyelembe véve a menekült jogállást el nem ismerő határozat megállapításait, valamint azon tényezőket, amelyekben e határozat alapul, különösen az ezen egyénnek felrótt bűncselekmények vagy cselekmények jellegét és súlyát, az ezekben való egyéni közreműködésének mértékét, a büntetőjogi felelősség alóli mentesülési okok esetleges fennállását, valamint azt, hogy büntetőítéletet hoztak-e vele szemben, vagy sem. Ezen átfogó értékelésnek tekintetbe kell vennie azt is, hogy mennyi idő telt el a bűncselekmények vagy cselekmények feltételezett elkövetése óta, valamint az egyén későbbi magatartását különösen abból a szempontból, hogy e magatartás tükröz-e az EUSZ 2. és EUSZ 3. cikkben említett alapvető értékek sérelmére irányuló, továbbra is fennálló szándékot, miáltal zavarhatja a lakosság nyugalmát és fizikai biztonságát. Önmagában az, hogy ezen egyén múltbéli magatartása származási országának olyan sajátos történelmi és társadalmi összefüggésében valósult meg, amely a fogadó tagállamban valószínűleg nem alakul ki, nem akadályozza ilyen veszély megállapításának.

Az arányosság elvének megfelelően a fogadó tagállam illetékes hatóságainak egyébként mérlegelniük kell egyrészt az adott társadalom alapvető érdekeinek védelmét, másrészt az érintett személy mint uniós polgár szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogának gyakorlásához, valamint magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogának gyakorlásához fűződő érdekeit.

2) A 2004/38 irányelv 28. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy amennyiben a tervezett intézkedések az érintett egyénnek a fogadó tagállam területéről való kiutasításáról rendelkeznek, a fogadó tagállamnak figyelembe kell vennie e személy magatartásának jellegét és súlyát, az e tagállamban való tartózkodás időtartamát, és adott esetben jogszerű jellegét, a neki felrótt magatartás óta eltelt időt, az ezen időszak folyamán tanúsított magatartását, a társadalomra való közvetlen veszélyességének fokát, valamint az említett tagállammal fennálló társadalmi, kulturális és családi kapcsolatok szilárdságát.

A 2004/38 irányelv 28. cikke (3) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy az nem alkalmazható olyan európai uniós polgár tekintetében, aki a fogadó tagállamban nem rendelkezik az ezen irányelv 16. cikke és 28. cikkének (2) bekezdése szerinti huzamos tartózkodási joggal.

136. A Bíróság (nagytanács) 2018. május 8-i ítélete (a Raad voor Vreemdelingenbetwistingen [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – K. A. és társai kontra Belgische Staat (C-82/16. sz. ügy)¹⁰

1) A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet – és különösen 5. és 11. cikkét – akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az a tagállami gyakorlat, amelynek keretében kizárólag azon az alapon nem vizsgálják a tagállam állampolgárságával rendelkező és a szabad mozgását korábban soha nem gyakorló uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja által a tagállam területén benyújtott családdegysítési célú tartózkodás iránti kérelmet, hogy a harmadik ország állampolgárával szemben beutazási tilalmat rendeltek el.

2) Az EUMSZ 20. cikket akként kell értelmezni, hogy:

— azzal ellentétes az a tagállami gyakorlat, amelynek keretében kizárólag emiatt nem vizsgálják az ilyen kérelmet, ugyanakkor nem vizsgálták az ezen uniós polgár és a harmadik ország ezen állampolgára közötti olyan eltartotti viszony fennállását, amely miatt – a származékos tartózkodási jognak az ezen utóbbtól való megtagadása esetén – az említett uniós polgár ténylegesen az Unió teljes területének elhagyására kényszerülne, ily módon pedig megfosztanák attól, hogy ténylegesen élvezze az e jogállás révén biztosított jogok lényegét;

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, 102. sz. alatt.

- amennyiben az uniós polgár nagykorú, olyan eltartotti viszony, amely e cikk alapján a harmadik ország érintett állampolgára számára származékos tartózkodási jog megadását igazolhatja, csak kivételes esetekben képzelhető el, amelyekben – figyelemmel az összes releváns körülményre – az érintett személy egyáltalán nem választható el az őt eltartó családtagjától;
- amennyiben az uniós polgár kiskorú, az ilyen eltartotti viszony fennállása értékelésének – a gyermek mindenek felett álló érdekében – az adott ügy körülményei összességének, többek között a gyermek életkorának, testi és érzelmi fejlettségének, a szüleivel fennálló érzelmi kapcsolata erősségének, valamint azon kockázatnak a figyelembevételén kell alapulnia, amelyet a harmadik országbeli állampolgár szülőitől való elszakítás a gyermek lelki egyensúlyára jelenthet; az akár biológiai, akár jogi családi köteléknek az ezzel az állampolgárral való fennállása nem elegendő, az ezen utóbbival való együttélés pedig nem szükséges az ilyen eltartotti viszony megállapításához;
- közömbös, hogy a családegyesítési célú tartózkodás iránti kérelmének alátámasztása céljából a harmadik ország állampolgára által hivatkozott eltartotti viszony a beutazási tilalomra vonatkozó határozat vele szemben történő elfogadását követően keletkezett;
- közömbös, hogy a harmadik ország állampolgárával szemben hozott, a beutazási tilalomra vonatkozó határozat jogerőssé vált, amikor családegyesítési célú tartózkodás iránti kérelmét benyújtja;
- közömbös, hogy a harmadik országnak a családegyesítési célú tartózkodás iránti kérelmet benyújtó állampolgárával szemben elfogadott, beutazási tilalomra vonatkozó határozatot a visszatérési kötelezettség megsértése igazolja; amennyiben közrendi okok igazolták ezt a határozatot, az ilyen okok csak akkor eredményezhetik az e cikkben alapuló származékos tartózkodási jognak a harmadik ország ezen állampolgárától való megtagadását, ha az ügy valamennyi körülményének az – arányosság elve, az érintett esetleges gyermek vagy gyermekek mindenek felett álló érdeke, valamint az alapvető jogok tükrében elvégzett – konkrét értékeléséből kitűnik, hogy az érintett a közrendre nézve valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent.

3) A 2008/115 irányelv 5. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti gyakorlat, amelynek keretében anélkül fogadnak el kiutasítási határozatot harmadik ország olyan állampolgárával szemben, aki már állt – még mindig hatályos – beutazási tilalommal párosuló kiutasítási határozat hatálya alatt, hogy figyelembe vennék a családi életével kapcsolatos, a beutazási tilalom elrendelését követően benyújtott családegyesítési célú tartózkodás iránti kérelemben említett tényezőket, köztük különösen kiskorú gyermekének érdekét, kivéve ha ezekre a tényezőkre az érintett korábban már hivatkozhatott volna.

137. A Bíróság (kilencedik tanács) 2018. május 17-i ítélete (a Tribunal Supremo [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Industrias Químicas del Vallés, SA kontra Administración General del Estado, Sapec Agro, SA (C-325/16. sz. ügy)¹¹

A 91/414/EGK tanácsi irányelvnek a metalaxil hatóanyagként való felvétele céljából történő módosításáról szóló, 2010. április 23-i 2010/28/EU bizottsági irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben annak érdekében előírt, 2010. december 31-én lejárt határidő, hogy a tagállamok a metalaxilt hatóanyagként tartalmazó növényvédő szerekre kiadott engedélyeket a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, 1991. július 15-i 91/414/EGK tanácsi irányelvnek megfelelően módosítsák vagy visszavonják, imperatív határidőnek minősül, amelyet ezen államok nem hosszabbíthatnak meg.

138. A Bíróság (negyedik tanács) 2018. május 17-i ítélete (a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas [Litvánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras, „Ecoservice projektai” UAB, korábban „Specializuotas transportas”

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 198. sz. alatt.

UAB (C-531/16. sz. ügy)¹²

Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy

- *az ajánlati felhívásban vagy a közbeszerzési szerződés odaítélési feltételeire irányadó dokumentációban szereplő kifejezett rendelkezés vagy különös feltétel hiányában az ugyanazon eljárásban külön ajánlatot benyújtó kapcsolt ajánlattevők nem kötelesek saját kezdeményezésükre közölni kapcsolataikat az ajánlatkérővel;*
- *az ajánlatkérő, amikor a bizonyos ajánlattevők által benyújtott ajánlatok önállóságát és függetlenségét kétségessé tevő információkkal rendelkezik, köteles – adott esetben az ajánlattevők további információk szolgáltatására való felhívásával – megvizsgálni, hogy az ajánlataik ténylegesen önállóak és függetlenek-e. Amennyiben bebizonyosodik, hogy ezen ajánlatok nem önállóak és függetlenek, a 2004/18 irányelv 2. cikkével ellentétes a közbeszerzési szerződésnek az ilyen ajánlatot benyújtó ajánlattevők részére történő odaítélése.*

139. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. május 17-i ítélete (a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Vámos Dávid kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (C-566/16. sz. ügy)¹³

Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely kizárja a kisvállalkozások számára adómentességet előíró – a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv XII. címe 1. fejezete 2. szakaszának rendelkezései alapján elfogadott – különös hozzáadottértékadó-szabályozás alkalmazását olyan adóalany esetében, aki valamennyi anyagi jogi feltételt teljesíti, azonban gazdasági tevékenysége megkezdésének adóhatóságnál történő bejelentésével egyidejűleg nem élt az e szabályozás alkalmazásának választására vonatkozó lehetőséggel.

140. A Bíróság (negyedik tanács) 2018. május 17-i ítélete (a Naczelný Sąd Administracyjny [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Dyrektor Izby Celnej w Poznaniu kontra Kompania Piwowarska S. A. w Poznaniu (C-30/17. sz. ügy)¹⁴

Az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/83/EGK tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ízesített sörök adóalapjának Plato-fok szerint történő meghatározásakor az eredeti sörle szárazanyag-tartalmát kell figyelembe venni, és figyelmen kívül kell hagyni az erjedés befejeződését követően hozzáadott ízesítőanyagokat és cukorszirupot.

141. A Bíróság (hatodik tanács) 2018. május 17-i ítélete (a Verwaltungsgericht Berlin [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Evonik Degussa GmbH kontra Bundesrepublik Deutschland (C-229/17. sz. ügy)¹⁵

A kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról

¹² A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, 14. sz. alatt.

¹³ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, 73. sz. alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 99. sz. alatt.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 163. sz. alatt.

szóló, 2011. április 27-i 2011/278/EU bizottsági határozat I. mellékletének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy egy olyan folyamat, mint az alapügyben szereplő, amely nem teszi lehetővé a kémiai szintézis által történő hidrogéngyártást, hanem kizárólag ennek a gázkeverékben már jelen lévő anyagnak a szétválasztását, nem tartozik a hidrogén termék-referenciaértékére vonatkozó rendszerhatárok közé. Ez csak akkor lenne másként, ha e folyamat egyrészt a 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv I. melléklete értelmében vett „hidrogéngyártáshoz” kapcsolódna, másrészt, ha ahhoz műszakilag kötődne.

142. A Bíróság (nagytanács) 2018. május 29-ei ítélete (a Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen, VZW és társai kontra Vlaams Gewest (C-426/16. sz. ügy)¹⁶

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés: vizsgálata nem tárt fel olyan tényezőt, amely az Európai Unió Alapjogi Chartájának 10. cikke és az EUMSZ 13. cikk szempontjából befolyásolja az állatok leölésük során való védelméről szóló, 2009. szeptember 24-i 1099/2009/EK tanácsi rendelet 2. cikkének k) pontjával összefüggésben értelmezett 4. cikke (4) bekezdésének érvényességét.

143. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Confederazione Generale Italiana dei Trasporti e della Logistica (Confetra) (C-259/16. sz. ügy), Associazione Nazionale Imprese Trasporti Automobilistici (C-259/16. sz. ügy), Fercam SpA (C-259/16. sz. ügy), Associazione non Riconosciuta Alsea (C-259/16), Associazione Fedit (C-259/16. sz. ügy), Carioni Spedizioni Internazionali Srl (C-259/16), Federazione Nazionale delle Imprese di Spedizioni Internazionali – Fedespedi (C-259/16. sz. ügy), Tnt Global Express SpA (C-259/16. sz. ügy), Associazione Italiana dei Corrieri Aerei Internazionali (AICAI) (C-260/16. sz. ügy), DHL Express (Italy) Srl (C-260/16. sz. ügy), Federal Express Europe Inc. (C-260/16. sz. ügy), United Parcel Service Italia Ups Srl (C-260/16. sz. ügy) kontra Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni, Ministero dello Sviluppo Economico

1) A 2008. február 20-i 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 1., 1a. és 6. pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely szerint a fuvarozási, szállítmányozási és expressz futárszolgálattal kapcsolatos tevékenységeket végző vállalkozások, amelyek postai küldemények gyűjtésére, feldolgozására, szállítására és kézbesítésére irányuló szolgáltatásokat nyújtanak, kivéve, ha tevékenységük postai küldemények szállítására korlátozódik, az ezen irányelv 2. cikkének 1a. pontja értelmében vett postai szolgáltatóknak minősülnek.

2) A 2008/6 irányelvvel módosított 97/67 irányelv 2. cikkének 19. pontját és 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely valamennyi fuvarozási, szállítmányozási és expressz futárszolgálattal kapcsolatos tevékenységeket végző vállalkozás számára előírja az általános engedély szükségességét a postai szolgáltatások nyújtásához, amennyiben e szabályozást igazolja az ezen irányelv 2. cikkének 19. pontjában felsorolt egyik alapvető követelmény, és az tiszteletben tartja az arányosság elvét, abban az

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 244. sz. alatt.

értelemben, hogy alkalmas a kitűzött cél biztosítására, és nem haladja meg az annak eléréséhez szükséges mértéket, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

3) A 2008/6 irányelvvel módosított 97/67 irányelv 7. cikkének (4) bekezdését és 9. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely kötelezi a postai szolgáltatások nyújtása tekintetében általános engedéllyel rendelkezőket arra, hogy járuljanak hozzá az egyetemes szolgáltatás költségeinek kompenzációjára szolgáló alapba, amennyiben e szolgáltatások a felhasználó szemszögéből egyetemes szolgáltatás körébe tartozó szolgáltatásoknak tekinthetők, mivel az egyetemes szolgáltatásokkal kellő mértékben felcserélhetőnek bizonyulnak.

144. A Bíróság (második tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Finanzgericht Rheinland-Pfalz [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Hornbach-Baumarkt-AG kontra Finanzamt Landau (C-382/16. sz. ügy)¹⁷

Az EK 48. cikkel (jelenleg EUMSZ 54. cikk) összefüggésben értelmezett EK 43. cikket (jelenleg EUMSZ 49. cikk) úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügyben szerepel, és amelynek értelmében az adott tagállamban illetőséggel rendelkező társaság jövedelmét – amely társaság egy másik tagállamban székhellyel rendelkező társaságnak, amelyhez kölcsönös függőségi viszony keretében kapcsolódik, kedvezményeket juttatott olyan feltételek mellett, amelyek eltérnek azon feltételektől, amelyekben azonos vagy hasonló körülmények között egymástól független harmadik felek megállapodtak volna – úgy kell meghatározni, ahogyan az esedékes lenne, ha azok a feltételek lennének alkalmazandók, amelyekben az ilyen harmadik felek megállapodtak volna, és e jövedelmet ki kell igazítani, noha nem kerül sor az adóköteles jövedelem ilyen kiigazítására, ha ugyanezen kedvezményeket belföldi illetőségű társaság nyújtotta más olyan belföldi illetőségű társaságnak, amelyhez kölcsönös függőségi viszony keretében kapcsolódik. Azonban a kérdést előterjesztő bíróságra hárul annak vizsgálata, hogy a szóban forgó szabályozás lehetőséget biztosít-e a belföldi illetőségű adóalany számára annak bizonyítására, hogy a kialakított feltételeket a külföldi illetőségű társaságban meglévő tagi jogállásából fakadó kereskedelmi okok indokolják.

145. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Sø- og Handelsretten [Dánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ernst & Young P/S kontra Konkurrencerådet (C-633/16. sz. ügy)¹⁸

A vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) 7. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy valamely összefonódás csak olyan művelettel valósul meg, amely egészben vagy részben, ténylegesen vagy jogilag hozzájárul a célvállalkozás irányításának megváltozásához. Valamely együttműködési megállapodásnak az alapügyben fennállóhoz hasonló, a kérdést előterjesztő bíróság által vizsgálendő feltételek mellett történő felmondása nem tekinthető olyannak, mint amely egy összefonódás megvalósítását eredményezi, függetlenül azon kérdéstől, hogy e felmondás hatásokat gyakorolt-e a piacra.

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 226. sz. alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak, 47. sz. alatt.

146. A Bíróság (második tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Tribunal administratif de Lille [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Adil Hassan kontra Préfet du Pas-de-Calais (C-647/16. sz. ügy)¹⁹

Az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha az a tagállam, amely a rendeletben meghatározott feltételek alapján a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős államnak tekintett másik tagállamhoz az említett rendelet 18. cikkének (1) bekezdése szerinti személy átvételére, illetve visszavételére irányuló megkeresést intéz, azelőtt hoz átadásra vonatkozó határozatot, és értesíti arról az említett személyt, hogy a megkeresett tagállam e megkeresést kifejezetten vagy hallgatólagosan elfogadta volna.

147. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Bundesfinanzhof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Finanzamt Dachau kontra Achim Kollroß (C-660/16. sz. ügy), Finanzamt Göppingen kontra Erich Wirtl (C-661/16. sz. ügy)²⁰

1) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 65. és 167. cikkét úgy kell értelmezni, hogy olyan körülmények között, mint amelyek az alapügyekben szerepelnek, az előlegfizetésre eső hozzáadottérték-adó levonásához való jog nem tagadható meg a szóban forgó termékek potenciális beszerzőjével szemben, mivel ezen előlegkifizetésre és átvételre került, valamint e kifizetés időpontjában a jövőbeni értékesítés összes releváns elemét e beszerző által ismertnek lehetett tekinteni, következésképpen e termékek értékesítése bizonyosnak tűnt. Megtagadható azonban az ilyen jog az említett beszerzővel szemben, ha objektív körülmények alapján megállapítást nyer, hogy ezen adóalany az előlegfizetés időpontjában tudott vagy észszerűen tudomása lehetett arról, hogy ezen értékesítés teljesítése bizonytalan.

2) A 2006/112 irányelv 185. és 186. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal – olyan körülmények között, mint amelyek az alapügyekben szerepelnek – nem ellentétes az olyan nemzeti jogszabály vagy gyakorlat, amelynek következtében a termékértékesítés céljából történő előlegfizetésre eső hozzáadottérték-adó korrekcióját ezen előleg értékesítő általi visszafizetésétől teszik függővé.

148. A Bíróság (első tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia de Madrid [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Lu Zheng kontra Ministerio de Economía y Competitividad (C-190/17. sz. ügy)²¹

Az EUMSZ 63. és EUMSZ 65. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes valamely tagállamnak az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan szabályozása, amely előírja, hogy az ezen államba belépő vagy az ezen államot elhagyó jelentős készpénzösszegekre vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettség elmulasztása bizonyos súlyosító körülmények figyelembevételével kiszámított bírsággal szankcionálható, amelynek összege a be nem jelentett összeg kétszereséig terjedhet.

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, 57. sz. alatt.

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, 61. sz. alatt.

²¹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 144. sz. alatt.

149. A Bíróság (nagytanács) 2018. június 5-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Unabhängiges Landeszentrum für Datenschutz Schleswig-Holstein kontra Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein GmbH (C-210/16. sz. ügy)²²

1) *A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy az „adatkezelő” e rendelkezés értelmében vett fogalma kiterjed a valamely közösségi hálózaton fenntartott rajongói oldal adminisztrátorára.*

2) *A 95/46 irányelv 4. és 28. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely, az Unión kívül letelepedett vállalkozás különböző tagállamokban több telephellyel rendelkezik, valamely tagállam felügyelő hatósága még akkor is gyakorolhatja az ezen irányelv 28. cikkének (3) bekezdése értelmében ráruházott jogosultságokat e vállalkozásnak az e tagállam területén található telephelyével szemben, ha a vállalatcsoporton belüli feladatmegosztás alapján egyfelől e telephely az említett tagállam területén kizárólag a hirdetési felületek értékesítéséért és más marketingtevékenységekért felel, másfelől a személyes adatok gyűjtésének és kezelésének kizárólagos felelőssége az Unió egész területén egy másik tagállamban letelepedett szervezetre hárul.*

3) *A 95/46 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontját, valamint 28. cikkének (3) és (6) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam felügyelő hatósága a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályoknak az ezen adatok kezeléséért felelős és egy másik tagállamban székhellyel rendelkező harmadik személy általi megsértése miatt az e tagállam területén található telephellyel szemben kívánja gyakorolni az ezen irányelv 28. cikkének (3) bekezdésében szereplő beavatkozási jogköreit, e felügyelő hatóság hatásköre kiterjed arra, hogy az utóbbi tagállam felügyelő hatóságától függetlenül értékelje az ilyen adatkezelés jogszerűségét, és a területén található telephellyel szemben anélkül gyakorolhatja beavatkozási jogköreit, hogy e másik tagállam felügyelő hatóságát előzetesen beavatkozásra hívna fel.*

150. A Bíróság (nagytanács) 2018. június 5-i ítélete (a Curtea Constituțională a României [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Relu Adrian Coman, Robert Clabourn Hamilton, Asociația Accept kontra Inspectoratul General pentru Imigrări, Ministerul Afacerilor Interne (C-673/16. sz. ügy)²³

1) *Olyan helyzetben, amikor egy uniós polgár élt a szabad mozgáshoz való jogával, és az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételeknek megfelelően valamely, az állampolgársága szerinti tagállamtól eltérő tagállamba utazott, ténylegesen ott tartózkodott, és ennek alkalmával családi életet alakított ki vagy szilárdított meg valamely harmadik állam vele azonos nemű állampolgárával, akivel a fogadó tagállamban jogszerűen házasságot kötött, az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy azon tagállam illetékes hatóságai, amelynek az uniós polgár az állampolgára, megtagadják e tagállam területén tartózkodási jog biztosítását a harmadik állambeli állampolgár számára azzal az indokkal, hogy az említett tagállam joga nem ismeri el az azonos nemű személyek közötti házasságot.*

2) *Az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között valamely harmadik állam olyan állampolgára, aki a vele azonos nemű uniós polgárral valamely tagállamban, e tagállam jogával összhangban házasságot kötött, három hónapot meghaladó tartózkodáshoz való jogot élvez azon tagállam területén, amelynek az uniós polgár az*

²² A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 156. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, 81. sz. alatt.

állampolgára. E származékos tartózkodási jogot nem lehet a 2004/38 irányelv 7. cikkében előírtaknál szigorúbb feltételekhez kötni.

151. A Bíróság (első tanács) 2018. június 6-i ítélete (a College van Beroep voor het Bedrijfsleven [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – M. N. J. P. W. Nooren, J. M. F. D. C. Nooren, M. N. F. M. Nooren örökösei kontra Staatssecretaris van Economische Zaken (C-667/16. sz. ügy)²⁴

A 73/2009/EK tanácsi rendeletnek a kölcsönös megfeleltetés, a moduláció és az integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer tekintetében, az említett rendeletben létrehozott, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek keretében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról, valamint az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a kölcsönös megfeleltetés tekintetében, a borágazatban meghatározott támogatási rendszer keretében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2009. november 30-i 1122/2009/EK bizottsági rendelet 70–72. cikkét a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 19-i 73/2009/EK tanácsi rendelet 23. és 24. cikkével együttesen úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben, melyben ugyanazon a területen több meg nem felelést állapítanak meg, össze kell adni egyrészt a teljesített vagy teljesítendő közvetlen kifizetések teljes összegére a gondatlanságból fakadó meg nem felelés miatt alkalmazandó csökkentést, másrészt a szándékos meg nem felelés miatt alkalmazandó csökkentést, az adott naptári évre vonatkozó csökkentés tekintetében tiszteletben tartva az arányosság elvét és nem meghaladva a 73/2009 rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében előírt összeget.

152. A Bíróság (első tanács) 2018. június 6-i ítélete (az Østre Landsret [Dánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Koppers Denmark ApS kontra Skatteministeriet (C-49/17. sz. ügy)²⁵

Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 21. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az energiatermékeket előállító létesítményben e termékeknek más energiatermékek előállítása céljából való felhasználása nem minősül az ezen rendelkezésben előírt, adóztatandó tényállásra vonatkozó kivételnek, amennyiben az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben az ilyen létesítmény fő tevékenysége keretében előállított energiatermékeket nem üzemanyagként vagy tüzelő-, fűtőanyagként való felhasználásra szánják.

153. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. június 7-i ítélete (a Verwaltungsgerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – EP Agrarhandel GmbH kontra Bundesminister für Land-, Forst-, Umwelt und Wasserwirtschaft (C-554/16. sz. ügy)²⁶

A 2010. május 25-i 2010/300/EU bizottsági határozattal módosított, a szarvasmarhafélék hegyvidéki területen található nyári legelőre való áthelyezésére alkalmazandó különleges szabályok megállapításáról szóló, 2001. augusztus 20-i 2001/672/EK bizottsági határozat 2. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amelynek értelmében a nyári legelőkre való áthelyezésről szóló bejelentés határidejének betartása szempontjából a bejelentés kézhezvételének időpontja minősül meghatározónak.

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, 62. sz. alatt.

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, 91. sz. alatt.

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak, 35. sz. alatt.

154. A Bíróság (második tanács) 2018. június 7-i ítélete (a Conseil d'État [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Inter-EnvironnementBrüsszel ASBL és társai kontra Région de Bruxelles-Capitale (C-671/16. sz. ügy)²⁷

A bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének a) pontját, 3. cikkének (1) bekezdését és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy az ingatlanprojektek megvalósítása tekintetében bizonyos előírásokat tartalmazó, az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló, regionális városrendezési rendelet az ezen irányelv értelmében vett, a környezetre valószínűleg jelentős hatást gyakorló „tervek és programok” fogalmába tartozik, és következésképpen azzal kapcsolatban környezeti hatásvizsgálatot kell végezni.

155. A Bíróság (második tanács) 2018. június 7-i ítélete (a Conseil d'État [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Raoul Thybaut, Johnny De Coster, Frédéric Romain kontra Région wallonne (C-160/17. sz. ügy)²⁸

A bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének a) pontját, 3. cikkének (1) bekezdését és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy egy települési konszolidációs övezet elfogadásáról szóló azon rendelet, amelynek egyetlen célja egy olyan földrajzi terület lehatárolása, amelyben meg lehet valósítani a településfejlesztési funkciók olyan átminősítésére vagy fejlesztésére irányuló, valamint úthálózat vagy más közterület létrehozatalát, módosítását, megszüntetését, vagy felülépítését szükségessé tevő településfejlesztési tervet, amelynek megvalósítása céljából megengedett lesz bizonyos településrendezési előírásoktól való eltérés, ezen eltérési lehetőség miatt az ezen irányelv értelmében vett, a környezetre valószínűleg jelentős hatást gyakorló és környezeti vizsgálatot szükségessé tevő „tervek és programok” fogalmába tartozik.

Munkaügyi ügyszak

24.A Bíróság (nagytanács) 2018. június 5-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia de Galicia [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Grupo Norte Facility SA kontra Angel Manuel Moreira Gómez (C-574/16. sz. ügy)²⁹

Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletét képező, 1999. március 18-án megkötött, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az a végkielégítés, amelyet a részleges nyugdíjba vonuló munkavállalók által ki nem töltött munkaidő lefedése érdekében kötött, határozott idejű – az alapeljárásban szereplő helyettesítési szerződéshez hasonló – munkaszerződésekkel foglalkoztatott munkavállalók számára folyósítanak az e szerződésekben megállapított idő lejártakor, alacsonyabb összegű, mint a határozatlan időre alkalmazott munkavállalókat a munkaszerződésük objektív okból történő megszüntetése esetén megillető végkielégítés.

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, 64. sz. alatt.

²⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 126. sz. alatt.

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 2. szám, Munkaügyi ügyszak, 5. sz. alatt.

25. A Bíróság (nagytanács) 2018. június 5-i ítélete (a Juzgado de lo Social no 33 de Madrid [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Lucía Montero Mateos kontra Agencia Madrileña de Atención Social de la Consejería de Políticas Sociales y Familia de la Comunidad Autónoma de Madrid (C-677/16. sz. ügy)³⁰

Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletét képező, 1999. március 18-án megkötött, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem írja elő végkielégítés folyósítását az alapeljárásban szereplőhöz hasonló, helyettesítés céljából létrejött olyan határozott idejű munkaszerződésekkel alkalmazott munkavállalók számára az e szerződésekben megállapított idő lejártakor, amelyeket egy álláshely ideiglenes, az ezen álláshely végleges betöltésére irányuló kiválasztási vagy előléptetési eljárás időtartamára történő betöltése céljából kötöttek, míg a határozatlan időre alkalmazott munkavállalókat végkielégítés illeti meg a munkaszerződésük objektív okból történő megszüntetése esetén.

Polgári ügyszak

35. A Bíróság (első tanács) 2018. április 10-i végzése (a Judecătoria Oradea [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – CV kontra DU (C-85/18. PPU. sz. ügy)³¹

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet 10. cikkét és a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló ügyben, ahol az egyik szülő a gyermeket jogellenesen a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamba viszi, e másik tagállam bíróságai nem rendelkeznek joghatósággal az említett gyermek feletti felügyeleti jogra vagy a gyermek tartásdíjának megállapítására irányuló kérelem elbírálására, amennyiben semmi sem utal arra, hogy a másik szülő elfogadta volna a gyermek elvitelét, illetve hogy ne nyújtott volna be a gyermek visszavitele iránti kérelmet.

36. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. május 17-i ítélete (a Vrederegerecht te Antwerpen [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen VZW kontra Susan Romy Jozef Kuijpers (C-147/16. sz. ügy)³²

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy a fél távollétében határozatot hozó bíróságnak, amely a nemzeti eljárási szabályok értelmében hatáskörrel rendelkezik a kérelem alapjául szolgáló szerződési feltétel és a nemzeti közrendi szabályok közötti ellentét megvizsgálására, hivatalból kell vizsgálnia, hogy az e feltételt tartalmazó szerződés ezen irányelv hatálya alá tartozik-e, adott esetben pedig, hogy az említett feltétel tisztességtelen-e.

2) A kérdést előterjesztő bíróság által végzendő vizsgálatok fenntartása mellett a 93/13 irányelv 2. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy valamely, az alapügyben szereplőhöz hasonló független oktatási intézményt, amely egyik tanulóival az általa tandíj és tanulmányi kirándulással kapcsolatos költségek címén fizetendő összegekre vonatkozó fizetési könnyítésekkel irányuló szerződést kötött, e szerződés keretében az e rendelkezés értelmében vett „eladónak vagy szolgáltatónak” kell minősíteni, és ily módon az említett szerződés ezen irányelv hatálya alá tartozik.

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Munkaügyi ügyszak, 12. sz. alatt.

³¹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 5. szám, Polgári ügyszak, 29. sz. alatt.

³² A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 7. szám, Polgári ügyszak, 39. sz. alatt.

37. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. május 17-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Junek Europ-Vertrieb GmbH kontra Lohmann & Rauscher International GmbH & Co. KG (C-642/16. sz. ügy)³³

Az [európai uniós] védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet 13. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a védjegyjogosult nem ellenezheti egy orvostechnikai eszköz párhuzamos importőr általi, eredeti belső és külső csomagolásában történő további forgalmazását, amennyiben az importőr azt az alapügyben szóban forgóhoz hasonló további címkével látta el, amely tartalmánál, funkciójánál, méreténél és megjelenésénél fogva nem jelent veszélyt a védjeggyel ellátott orvostechnikai eszköz származási garanciáját illetően.

38. A Bíróság (harmadik tanács) 2018. május 30-i ítélete (a Tribunale di Novara [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bruno Dell'Acqua kontra Eurocom Srl, Regione Lombardia (C-370/16. sz. ügy)³⁴

Az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló (7.) jegyzőkönyv 1. cikkének utolsó mondatát úgy kell értelmezni, hogy nem szükséges a Bíróság előzetes engedélye abban az esetben, ha harmadik személy egy követelés tekintetében végrehajtás iránti eljárást indít egy tagállam olyan releváns szervénél, amely e követelésnek megfelelő adóssággal rendelkezik a harmadik személy adósa felé, mely adós olyan összegek kedvezményezettje, amelyeket az Európai Szociális Alap által társfinanszírozott projektek végrehajtása céljából nyújtanak.

39. A Bíróság (negyedik tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Högsta domstolen [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag kontra Dödsboet efter Ingvar Mattsson, valamint Jan-Erik Strobel és társai kontra Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (C-542/16. sz. ügy)³⁵

1) A biztosítási közvetítésről szóló, 2002. december 9-i 2002/92/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy a „biztosítási közvetítés” fogalma alá tartozik a biztosítási szerződések megkötésének előkészítésével kapcsolatos tevékenységek végzése még abban az esetben is, ha az érintett biztosítási közvetítőnek nem állt szándékában tényleges biztosítási szerződés megkötése.

2) A tőkefedezeti életbiztosítási szerződés megkötésére vonatkozó biztosítási közvetítés keretében végzett, tőkebefektetéssel kapcsolatos pénzügyi tanácsadás a 2002/92 irányelv, nem pedig a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv, és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá tartozik.

40. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Tatabányai Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Éva Nothartová kontra Sámson József Boldizsár (C-306/17. sz. ügy)³⁶

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi

³³ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Polgári ügyszak, 12. sz. alatt.

³⁴ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 11. szám, Polgári ügyszak, 60. sz. alatt.

³⁵ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 2. szám, Polgári ügyszak, 5. sz. alatt.

³⁶ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak, 45. sz. alatt.

rendelet 8. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az – nem kizárólagos jelleggel – alkalmazandó egy olyan helyzetben, amelyben a bíróság előtt, amely joghatósággal rendelkezik a felperes személyiségi jogainak annak okán történő állítólagos megsértésének elbírálására, hogy róla a hozzájárulása nélkül fényképek és videofelvételek készültek, az alperes viszontkeresetet indít jogellenes károkozás, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekmény vagy ilyen cselekményből fakadó igény alapján, konkrétan az eredeti kereset tárgyát képező szellemi alkotás korlátozása miatt, amennyiben e viszontkereset elbírálása megkívánja, hogy e bíróság értékelje azon tényállás jogszerűségét vagy jogellenességét, amelyre a felperes a saját követeléseit alapítja.

41. A Bíróság (első tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Varhoven kasatsionen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Neli Valcheva kontra Georgios Babanarakis (C-335/17. sz. ügy)³⁷

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003 tanácsi rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjában és 2. cikkének 7. és 10. pontjában szereplő „láthatási jog” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az kiterjed a nagyszülőknek az unokáikra vonatkozó láthatási jogára is.

42. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. június 7-i ítélete (a Landgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Scotch Whisky Association kontra Michael Klotz (C-44/17. sz. ügy)³⁸

1) A szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszerezéséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy valamely lajstromozott földrajzi árujelző „közvetett kereskedelmi használata” megvalósulásának megállapításához a vitatott alkotóelemet az érintett árujelzővel azonos, vagy ahhoz hangzásbeli és/vagy vizuális szempontból hasonló formában kell használni. Ennélfogva nem elegendő, hogy ez az alkotóelem alkalmas arra, hogy az érintett vásárlóközönség számára az árujelzővel vagy az ahhoz tartozó földrajzi területtel kapcsolatban bármilyen jellegű képzettársítást ébresszen.

2) A 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy a lajstromozott földrajzi árujelző „idézése” megvalósulásának megállapításához a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie, hogy egy szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos európai fogyasztónak a vitatott megnevezés láttán közvetlenül az oltalom alatt álló földrajzi árujelzővel ellátott termék jut-e eszébe referenciaképként. Ezen értékelés keretében az említett bíróságnak – először is a vitatott megnevezés és az oltalom alatt álló földrajzi árujelző közötti hangzásbeli és/vagy vizuális hasonlóság hiányában, és másodsorban anélkül, hogy e megnevezés magában foglalná ezen árujelző egy részét – figyelembe kell vennie adott esetben az említett megnevezés és az említett árujelző közötti fogalmi közelséget.

A 110/2008 rendelet 16. cikkének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy a lajstromozott földrajzi árujelző „idézése” megvalósulásának megállapítása érdekében nem vehető figyelembe a vitatott alkotóelem környezete, és különösen azon tény nem, hogy ezen alkotóelem mellett pontosan feltüntetik az érintett termék valódi származási helyét.

3) A 110/2008 rendelet 16. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezéssel tiltott „hamis vagy félrevezető megjelölés” használatának megállapítása érdekében nem vehető figyelembe az a környezet, amelyben a vitatott alkotóelemet használják.

³⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak, 48. sz. alatt.

³⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Polgári ügyszak, 19. sz. alatt.

43. A Bíróság (hatodik tanács) 2018. június 7-i ítélete (az Oberster Gerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – KP kontra LO (C-83/17. sz. ügy)³⁹

1) Az Európai Közösség által a 2009. november 30-i 2009/941/EK tanácsi határozattal jóváhagyott, a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv 4. cikkének (2) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

- az a körülmény, hogy az eljáró bíróság szerinti állam megegyezik a jogosult szokásos tartózkodási helye szerinti állammal, nem akadályozza e rendelkezés alkalmazását, mivel az e rendelkezésben előírt, kiegészítő kapcsoló szabály által kijelölt jog nem egyezik az említett jegyzőkönyv 3. cikkében foglalt, elsődleges kapcsoló szabály által kijelölt joggal;
- egy olyan helyzetben, ahol a szokásos tartózkodási helyét megváltoztató jogosult az új szokásos tartózkodási helye szerinti állam valamely bíróságához nyújt be a kötelezettel szemben egy olyan múltbeli időszakra vonatkozó, tartás iránti kérelmet, amelynek során egy másik tagállamban tartózkodott, az eljáró bíróság joga – amely egyben a jogosult új szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga is – alkalmazható, amennyiben az eljáró bíróság szerinti tagállam bírósági joghatósággal rendelkezett az e felekkel kapcsolatos és az említett időszakra vonatkozó, tartással kapcsolatos jogviták elbírálására.

2) A 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv 4. cikkének (2) bekezdésében szereplő „nem kaphat tartást” fordulatot úgy kell értelmezni, hogy az arra a helyzetre is vonatkozik, ahol a jogosult azért nem kaphat tartást a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga értelmében, mert nem felel meg az e jogban előírt bizonyos feltételeknek.

Gazdasági ügyszak

30. A Bíróság (második tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Fővárosi Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Sziber Zsolt kontra ERSTE Bank Hungary Zrt. (C-483/16. sz. ügy)⁴⁰

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 7. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal elvileg nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az alapeljárásban irányadóhoz hasonló különleges eljárási követelményeket állapít meg az olyan fogyasztók által indított keresetek vonatkozásában, akik a kölcsön folyósítására alkalmazandó árfolyam és a kölcsön törlesztésére alkalmazandó árfolyam közötti eltérésre vonatkozó feltételt és/vagy a kölcsönadó számára a kamatok, díjak és költségek emelését lehetővé tevő egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó feltételt tartalmazó, devizában nyilvántartott kölcsön szerződéseket kötöttek, feltéve hogy az ilyen szerződésben foglalt feltételek tisztességtelen jellegének megállapítása lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó e tisztességtelen feltételek hiányában lett volna.

2) A 93/13 irányelvet akként kell értelmezni, hogy az a határokon átnyúló elemet nem tartalmazó helyzetekre is alkalmazandó.

³⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Polgári ügyszak, 25. sz. alatt.

⁴⁰ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 12. szám, Gazdasági ügyszak, 37. sz. alatt.

31. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2018. május 31-i ítélete (a Landgericht Berlin [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Claudia Wegener kontra Royal Air Maroc SA (C-537/17. sz. ügy)⁴¹

A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelet alkalmazandó egy egységes foglалás révén megvalósult, valamely tagállam területén található repülőtérrel való indulással és egy harmadik ország területén található repülőtérre való érkezéssel történő személyszállításra, amely menetrend szerinti, légi jármű-váltással történő, az Európai Unión kívüli közbelső leszállást tartalmaz.

32. A Bíróság (kilencedik tanács) 2018. június 6-i ítélete (a Supremo Tribunal de Justiça [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Virgílio Tarragó da Silveira kontra Massa Insolvente da Espirito Santo Financial Group, SA (C-250/17. sz. ügy)⁴²

A fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet 15. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az alkalmazandó a valamely tagállam bírósága előtt folyamatban lévő olyan eljárásra, amelynek tárgya az adósnak egy szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés alapján esedékes pénzösszeg megfizetésére, valamint az ugyanezen szerződéses kötelezettség teljesítésének az elmulasztása miatt felmerülő pénzbeli kártérítés megfizetésére való kötelezése, ha ezt az adóst egy más tagállamban megindított fizetésképtelenségi eljárás keretében fizetésképtelenség nyilvánították, és a fizetésképtelenség e megállapítása az említett adós teljes vagyónára kiterjed.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XV. 2018. április 27-én benyújtott kereset (T-276/18. sz. ügy)

A keresetlevél nyelve: angol

Kereseti kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot;
- az EUIPO-t kötelezze a költségek viselésére.

Jogalap:

- a 2017/1001 rendelet 8. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértése.

XVI. 2018. május 16-án benyújtott kereset – Magyarország kontra Bizottság (T-306/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- semmisítse meg a „We are a welcoming Europe, let us help!” elnevezésű javasolt polgári kezdeményezésről szóló, 2018. február 14-i (EU) 2018/262 bizottsági határozatot;
- a Bizottságot kötelezze az eljárás költségeinek viselésére.

⁴¹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 1. szám, Gazdasági ügyszak, 3. sz. alatt.

⁴² A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 8. szám, Gazdasági ügyszak, 26. sz. alatt.

Jogalapok és fontosabb érvek:

Keresetének alátámasztása érdekében a felperes két jogalapra hivatkozik.

1. A polgári kezdeményezésről szóló, 2011. február 16-i 211/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikke (2) bekezdése b), c) és d) pontjának, valamint (3) bekezdésének megsértésére alapított első jogalap

A megtámadott határozattal nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezés első és második része nyilvánvalóan kívül esik a Bizottság azon hatáskörén, hogy a Szerződések végrehajtásához uniós jogi aktusra irányuló javaslatot nyújtson be. Ezért e kezdeményezés nyilvántartásba vétele a 211/2011 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének b) pontjába és (3) bekezdésébe ütközik. A kezdeményezés első része emellett visszaélészerű, így az a 211/2011 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének c) pontjával is ellentétes, míg a második része kapcsán felvethető, hogy az az Uniónak az EUSZ 2. cikkben foglalt értékeivel ellentétes eredményre vezethet, ezért ellentétes a 211/2011 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének d) pontjával is.

2. Az EUMSZ 296. cikk és az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikkének megsértésére alapított második jogalap

A megtámadott határozat nem tesz eleget az indokolási kötelezettség által támasztott követelményeknek, ezért sérti az EUMSZ 296. cikk szerinti indokolási kötelezettséget és az Alapjogi Charta 41. cikkében megfogalmazott, megfelelő ügyintézéshez való jogot. A megtámadott határozat lényegében teljes mértékben adós marad annak megindolásával, hogy a Bizottság miért vélte úgy, hogy a kezdeményezés három része tekintetében fennáll megfelelő jogalap és uniós jogalkotási hatáskör, azaz teljesül a nyilvántartásba vételre vonatkozóan a 211/2011 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott feltétel.

XVII. 2018. május 31-én benyújtott kereset (T-331/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Kérelmek:

A felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék:

- kötelezze az alperest 38 330 542,83 Forint kártérítés megfizetésére;
- kötelezze az alperest a főkövetelés után 2016. április 20-tól járó, 11,95 %-os éves kamatoknak a felperes részére történő kifizetésére;
- kötelezze az alperest az eljárás költségeinek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek:

A kereset az alábbi jogalapra támaszkodik.

A felperesek azzal érvelnek, hogy a Bizottság felróható módon nem tett eleget az EUSZ 17. cikkből eredő felügyeleti kötelezettségének, mivel nem tette meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsa a 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkének és a vonatkozó magyar átültető rendelkezésnek a magyar bíróságok általi alkalmazását.

XVIII. A Törvényszék 2018. június 12-i ítélete – Fenyves kontra EUIPO (Blue) (T-375/17. sz. ügy)⁴³

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék Fenyves Klaudia Patríciát kötelezi a költségek viselésére.

---

⁴³ A keresetet l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai bíróság előtt, XVII. sz. alatt.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.II.254/2018/5.

A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott eljárási szabálysértést követett el az elsőfokú bíróság, mert a tárgyalást olyan személy távollétében tartotta meg, akinek a jelenléte kötelező. A másodfokú bíróság az eljárási szabálysértést nem észlelte és ezen okból az elsőfokú bíróság ítéletét nem helyezte hatályon kívül, továbbá a tanácsülésre vonatkozó értesítés hirdetményi kézbesítése nem volt szabályszerű.

A Kúria az eljárás iratai alapján azt állapította meg, hogy a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság előtt folyamatban volt eljárásban a terhelt 2013. december 12. napján átvette a 2014. március 7. napjára kitűzött tárgyalásra szóló idézést, azonban e tárgyalási napon – szabályszerű idézés ellenére – nem jelent meg. A bíróság 2014. április 15. napján a 2014. május 29. napjára kitűzött tárgyalási határnapra elővezető parancsot adott ki, de az nem vezetett eredményre. Az eredménytelen elővezetésről készített rendőri jelentés azt tartalmazta, hogy a terheltet egyetlen ismert lakóhelyén sem látták 2 éve. A bíróság ezt követően 2014. június 7. napján elfogatóparancsot bocsátott ki a terhelttel szemben. Az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 529. § (2) bekezdésében előírt tizenöt napos határidő eltelte után tájékoztatta az ügyészséget, hogy az elfogatóparancs nem vezetett eredményre. A Budapesti IV. és XV. Kerületi Ügyészség 2014. július 14. napján indítványozta a terhelt távollétében történő eljárás lefolytatását. A bíróság 2014. július 17. napján adta ki a hirdetményi idézést a 2014. december 11. napjára kitűzött tárgyalásra. A hirdetményi idézés szabályszerű volt és az elsőfokú bíróság 2014. december 11. napján ügydöntő határozatot hozott.

Az elsőfokú bíróság az ügydöntő határozatát a korábbi Be. 70. § (6) bekezdése szerint hirdetményi úton kézbesítette a terheltnek, amelyet a jogszabály szerint 2015. február 10. napján kell kézbesítettnek tekinteni. A másodfokú bíróság a korábbi Be. 360. § (4) bekezdése alapján értesítette a terheltet az ügy tanácsülésen történő elbírálásról, amelyet hirdetményi úton kézbesített részére. Az iratok szerint a hirdetményi értesítést kizárólag a terhelt utolsó ismert belföldi lakóhelye szerinti helyi önkormányzat útján foganatosította. A hirdetmény a másodfokú bíróságnál nem került kifüggesztésre, így a tanácsülésen történő elbírálásra vonatkozó értesítés kézbesítése a korábbi Be. 70. § (6) bekezdése értelmében nem volt szabályszerű. A másodfokú bíróság a korábban már kibocsátott hazai elfogatóparancson túlmenően más intézkedést a terhelt felkutatására nem tett. A másodfokú bíróság a 2015. június 1. napján megtartott tanácsülésen – a védő fellebbezését elbírálva – meghozta a végzését. A jogerős ügydöntő határozatot hirdetményi úton kézbesítette a terheltnek.

A másodfokú bíróság 2016. szeptember 20. napján kelt jogsegélykérelmére a St. Pölteni Tartományi Törvényszék azt a tájékoztatást adta, hogy a terhelt egy másik eljárással kapcsolatban 2014. január 15. napja 10:30 órájától 2015. július 9. napja 9:54 órájáig őrizetben és előzetes letartóztatásban volt, ezt követően a St. Pölteni Tartományi Törvényszék 2014. október 9. napján kelt és a Bécsi Ítéletábrla 2015. július 9. napján jogerőre emelkedett ítéletével kiszabott szabadságvesztés büntetést töltötte. A büntetés előre látható utolsó napja 2018. július 15., a feltételes szabadságra bocsátás leghamarabbi lehetséges időpontja 2017. január 15.

A terhelt perújítási indítványa alapján eljárva a másodfokú bíróság a 2017. június 6. napján kelt végzésével a korábbi Be. 408. § (1) bekezdés e) pontja alapján perújítást rendelt el. A perújítási eljárásban az elsőfokú bíróság a 2017. október 18. napján a terhelt és védője jelenlétében megtartott tárgyaláson meghozott, kihirdetett és jogerőre emelkedett végzésével a perújítási indítványt elutasította.

A korábbi Be. XXV. Fejezete tartalmazta a távollévő terhelt elleni külön eljárás szabályait. Ezen belül a korábbi Be. 528-531. §-ai határozták meg a bíróság eljárásában az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szembeni eljárásra vonatkozó előírásokat. A korábbi Be. 529. § (1) és (2) bekezdése szerint, ha a vádlott tartózkodási helye a vádemelést követően vált ismeretlenné, és megalapozottan feltehető,

hogy a vádlott megszökött vagy elrejtőzött, a bíróság a szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indult eljárásban az eljárás felfüggesztése nélkül elfogatóparancsot bocsát ki. Ha az elfogatóparancs kibocsátása tizenöt napon belül nem vezetett eredményre, a bíróság erről az ügyészt tájékoztatja. Ha az ügyész indokoltnak tartja, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében tartsák meg, illetőleg folytassák, a bíróság tájékoztatásától számított tizenöt napon belül erre indítványt tesz. A korábbi Be. 530. § (2) bekezdése szerint e külön eljárásban a védő részvétele kötelező és a terheltnek a bíróság hirdetményi úton kézbesíti a hivatalos iratokat, így az idézést is.

Mindezek alapján a korábbi Be. 529. §-a az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben lefolytatható eljárás feltételeként fogalmazta meg a terhelt önhibáját, azaz, hogy megalapozottan feltehető, hogy a terhelt megszökött vagy elrejtőzött és ezzel tudatosan kivonta magát a büntetőeljárás hatálya alól. Erre a tényre a bíróság csak abban az esetben vonhat helytálló következtetést, ha a terhelt felkutatása érdekében valamennyi, a jogszabályban biztosított intézkedést megtett és az eredménytelen maradt. A korábbi Be. 529. § (2) bekezdésének értelmében ezen eszközrendszer részét képezi az elfogatóparancs is.

Az európai unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 20. cikk (1) bekezdése szerint uniós polgár mindenki, aki valamely tagállam állampolgára. E cikk (2) bekezdés a) pontja értelmében az uniós polgárokat megilleti többek között, hogy jogosultak a tagállamok területén szabadon mozogni és tartózkodni.

Az Európai Parlament és a Tanács 2016. március 9-i (EU) 2016/343. számú Irányelve a büntetőeljárás során az ártatlanság védelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről lehetővé teszi, hogy a tagállamok a terhelt távollétében lefolytassák a büntetőeljárás. Az irányelv szabályozása a tárgyaláson való jelenlét jogának biztosítását tekinti elsődlegesnek. A 8. cikk (1) bekezdése kimondja: a tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottaknak és a vádlottaknak joguk van a tárgyalásukon jelen lenni. Ugyanakkor a 8. cikk (2) bekezdése szerint a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az olyan tárgyalás, amelynek eredményeként határozat születhet a gyanúsított vagy a vádlott bűnösségéről vagy ártatlanságáról, az érintett személy távollétében is megtartható, feltéve, hogy:

- a) a gyanúsítottat vagy a vádlottat kellő időben tájékoztatták a tárgyalásról és a meg nem jelenés következményeiről; vagy
- b) a tárgyalásról értesített gyanúsítottat vagy vádlottat általa meghatalmazott vagy az állam által kirendelt védő képviseli.

A (3) bekezdés értelmében a (2) bekezdéssel összhangban meghozott határozat az érintett személlyel szemben végrehajtható.

Az Irányelv 8. cikk (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy amennyiben a tagállamok lehetővé teszik a tárgyalásnak a gyanúsított vagy a vádlott távollétében történő megtartását, azonban az e cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek való megfelelés nem lehetséges, mivel a gyanúsított vagy a vádlott ésszerű erőfeszítések megtétele ellenére sem volt fellelhető, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a határozat ennek ellenére meghozható és végrehajtható. Ebben az esetben a tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottat vagy a vádlottat a határozatról való tájékoztatáskor, különösen elfogásukkor, tájékoztassák a határozat megtámadásának lehetőségéről és az új tárgyaláshoz való jogról is, vagy valamely más jogorvoslatról, a 9. cikknek megfelelően.

Ez a szabályozás tehát az ott írt feltételekkel az európai jog részévé teszi az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt távollétében való eljárás lefolytatásának lehetőségét.

Az Európai Unió tagállamaival folytatott bünygyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (továbbiakban: Eutv.) 25. § (1) és (2) bekezdése szerint, ha a terhelttel szemben büntetőeljárás kell lefolytatni, az Európai Unió valamely tagállamában történő elfogása és átadása érdekében a bíróság – feltéve, hogy a bűncselekmény tárgyi súlya ezt indokolja – haladéktalanul európai elfogatóparancsot bocsát ki. Az európai elfogatóparancs olyan cselekmények esetén bocsátható ki, amelyeknél a Btk. szerint a büntetési tétel felső határa legalább egyévi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés (az alapügy első- és másodfokú eljárása időszakában hatályos normaszöveg).

Mindezekre tekintettel az Európai Unió tagállamainak állampolgárai esetében nem tekinthető a terhelt felkutatására tett intézkedés teljes körűnek abban az esetben, ha a büntetőeljárásban kizárólag hazai elfogatóparancs kibocsátására kerül sor.

A korábbi Be. 529. § (1) bekezdése kizárólag az „elfogatóparancs” kibocsátást írja elő. Ez az unió tagállamainak állampolgárai esetében – más unió tagállamban feltételezhető lakóhely ismerete nélkül is – magában foglalja az európai elfogatóparancs kibocsátását, mert kizárólag ezzel teljesül az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szembeni eljárás törvényi feltételrendszere.

Következetes a bírói gyakorlatban abban, hogy amennyiben a terhelt büntetés-végrehajtási- intézetben tartózkodik, akkor a lakó- vagy tartózkodási helyére kiadott, illetve a hirdetményi idézés önmagában nem szabályszerű, mert a terhelt – a fogvatartása folytán és a tárgyalásra szóló előállítás hiányában – nem volt abban a helyzetben, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalásáról tudomást szerezzen, és azon megjelenjen (BH 2015.217.).

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a korábbi Be. 529. §-ában megfogalmazott törvényi előfeltételek hiányában folytatta le az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szembeni külön eljárást. Ennél fogva a terhelt hirdetményi idézésére nem volt törvényes lehetőség. A terhelt tárgyalásra történt idézése nem volt szabályszerű, és ezért a bíróság olyan személy távollétében tartotta meg a tárgyalást, akinek a jelenléte kötelező volt, ami a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint feltétlenül hatályon kívül helyezést eredményező ún. abszolút eljárási szabálysértés.

Erre tekintettel a másodfokon eljáró bíróságnak az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kellett volna helyeznie és az elsőfokú bíróságot új eljárásra kellett volna utasítania.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.I.35.636/2017/7.

I. Az adóhatóság illetékességét meghatározó szabályok az adózó időközi székhelyváltozása esetén.

II. Láncolatossági ügylet. Nem kell ellenőrizni, ténylegesen kik között valósult meg a gazdasági esemény.

Az értékesítési lánc kérdésében a Kúria továbbra is irányadónak tekintette korábbi ítéleteiben megfogalmazottakat. Ezek szerint az egyes szerződések valós tartalmának, és ehhez képest az esetleges adóelkerülési célzatnak a feltárásakor alperesnek a vizsgálatot a teljes lánc áttekintésével, az egymásra ható elemek értékelésével kellett elvégeznie. Láncolatossági ügylet esetén az adóhatóság ugyanis nem csak jogosult, de köteles is az éppen ellenőrzött adózón túl a lánc további szereplőit, azok jogügyleteit is vizsgálni, és abból következtetést levonni a lánc másik pontján álló adózóra nézve is (Kúria Kfv.I.35.425/2013/5.szám). Alperes helytállóan járt el akkor, amikor a lánc valamennyi szereplőjére nézve lefolytatta a bizonyítást. (Kúria Kfv.I.35.388/2016/5. [26] pont). Az alperesi megállapítások jogszerűségének bírósági felülvizsgálata során tehát az érintett ügyeletet nem lehet kiragadni a gazdasági kapcsolatok láncolatából, a bizonyítási cselekmények annak függvényében alakulnak, hogy a láncolat létrejötté ésszerűen indokolható-e vagy sem. Megjegyezte a Kúria, hogy a jogerős ítéletben felhívott EU bírósági ítéletek ugyanígy a teljes láncban értékelték a levonási jog gyakorlójának helyzetét. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el, amikor a teljes lánc vizsgálatával értékelt az alperesi határozatok jogszerűségét, ez okból nem volt jogszabálysértő ítélete.

Az értékesítési láncok minősítésének, vizsgálatának kiforrott szempontjaira tekintettel a Kúria nem tekintette irányadónak a Fővárosi és Munkaügyi Bíróság felperes által hivatkozott 12.K.30.472/2012/7. számú ítéletét.

Mfv.II.10.008/2018/3.

I. A munkáltató személyében bekövetkező változás esetén az átadás-átvétel három alanyú ügylettel is megvalósulhat, és az a perdöntő, ha a gazdasági egység feletti hatalomváltás megvalósult, ami által a munkavállalók irányítására jogosult munkáltató személye megváltozik.

II. Az Mt. 36.§ (1) bekezdésén alapuló munkáltatói alanyváltás esetén nem merülhet fel az átszállással összefüggésben az elszámolási és a munkakör átadási kötelezettség elmulasztása, mivel az átszállással a munkaviszony nem szűnik meg.

Az alperes anyagi jogszabálysértésként jelölte meg a 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 36.§-át arra hivatkozva, hogy az eljárt bíróságok tévesen állapították meg a „munkáltatói jogutódlás” (helyesen: a munkáltató személyében bekövetkező változás) bekövetkezését a Spijkers-ügyben megfogalmazott kritériumok fennállása alapján. Ebben a körben az Mt. 299.§ (1) bekezdésére, a 2001/23/EK Irányelvre és az Európai Unió Bíróságának gyakorlatára hivatkozott. A Kúria egyetértett az eljárt bíróságok jogi álláspontjával, így a munkáltató személyében bekövetkezett változás megállapításával a jogszabályok és a bírói gyakorlat vizsgálatán keresztül.

Az Mt. 36.§ (1) bekezdése alapján a gazdasági egységet, mint anyagi vagy nem anyagi erőforrások szervezett csoportját, a jogügyleten alapuló átvételt és a fennálló munkaviszonyokat kellett a munkáltatói oldalon bekövetkezett alanycsere megítélésakor érdemben értékelni arra figyelemmel, hogy az Mt. 299.§ j) pontja a Tanács 2001/23/EK irányelvének való megfelelést szolgálja és a 2001/23/EK irányelve a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó jogi aktus.

E vonatkozásában a Kúria – az Európai Unió Bírósága gyakorlatára utalva - több eseti döntésében kifejtette, annak megállapításához, hogy a munkáltató személyében bekövetkező alanyváltozás feltétele teljesül-e, az összes ténybeli körülményt együttesen kell figyelembe venni. Helyesen hivatkoztak az eljárt bíróságok ennek megítélésakor a Spijkers kritériumok (ingó- és ingatlan vagyontárgyak átadása, átvétele; immateriális javak (jogok) átruházása; a munkavállalók jelentős részének továbbfoglalkoztatása; az érintett gazdasági egység által a jogutódlás előtt, és azt követően folytatott tevékenység hasonlósága; a gazdasági egységhez kapcsolódó ügyfélkörhöz fűződő kapcsolatok átvétele) vizsgálatára azzal azonban, hogy önmagában e kritériumok fennállása meg nem alapozza meg a munkajogi jogutódlás bekövetkezését (6/2014. számú munkaügyi elvi határozat, Mfv.I.10.156/2014.).

Erre figyelemmel helyesen állapították meg az eljárt bíróságok, hogy a munkaeszközök átvétele megtörtént. Ebben a körben sem az átvétel jogszerűsége, sem az átvett anyagi erőforrások tulajdonosi viszonyai -, így az alperes 1999. augusztus 1-jét (1. jogutódlás időpontját) követő anyagi erőforrások megszerzésének időpontja - nem feltétele az átvétel megállapításának. Az alperes maga sem vitatta, hanem állította, hogy a S. Kft. az ingó-, ingatlanvagyon birtoklási jogát megszerezte, azok felett ő már jogi hatalommal nem bírt, éppen az átvétel jogellenességére hivatkozva indította a birtok és a kártérítési pert.

A felek nem vitatták, hogy a munkavállalók – az Európai Unió Bíróságának gyakorlata alapján értelmezett - jelentős részét (58 főből 52 fő) a S. Kft. ténylegesen továbbfoglalkoztatta (C-416/16. Ricardo-ügy, BH1996.504., BH1994.571.). Az alperes arra hivatkozott, hogy más tevékenységi körben lett volna lehetősége neki is a továbbfoglalkoztatásra. Az Irányelv (3) preambulum bekezdéséből kiténik, hogy az uniós jogszabály és így az Mt. 36.§-ának célja éppen az, hogy a jogszabályban meghatározott feltételek megvalósulása esetén a munkavállalók munkajogi védelemben részesüljenek, így a jogviszonyuk ne szűnjön meg önmagában a munkáltató személyében bekövetkezett változás miatt, a jogutód köteles legyen a korábbi munkajogviszonyok fenntartására (C-463/09. Clece-ügy). A munkáltatói jogutódlásnak nem feltétele, hanem egyik következménye a munkavállalók továbbfoglalkoztatásának kötelezettsége. A jogkövetkezménynél nem vizsgálhatók az alperes azon hivatkozásai, hogy a továbbfoglalkoztatott munkavállalók jogviszonya alperesnél mikor keletkezett, valamint az, hogy az alperesnél az átvett - távhőtermelés és távhőszolgáltatás - tevékenység

ellátásával, teljesítésével érintett munkavállalók munkakörének esetleges módosítására lett volna lehetősége.

A jogszabálynak megfelelően vizsgálták az eljáró bíróságok azt is, hogy a S. Kft. az alperes - távhőtermelői és távhőszolgáltatási - főtevékenységét – az alperes által sem vitatottan - gyakorolta tovább. A feltétel megvalósulásakor a tevékenység tényleges gyakorlása az ügydöntő körülmény, amelynek megállapítását nem cáfolja, ha azt az átvevő munkáltató esetleg nem jogszerűen vagy engedély nélkül folytatja.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra helyesen hivatkozott a Pp. 4. § (1) bekezdésében megfogalmazott rendelkezésre, így arra, hogy az eljáró bíróságokat sem a Határozatban, sem a S. Kft. 2015. augusztus 24-én kelt levelében közölt jogutódlás a ténymegállapítás körében nem köti. Az eljáró bíróságok azonban nem ezek, hanem a fenti ügydöntő tényleges állapot alapján vizsgálták a jogszabályi feltételek megvalósulását és helyesen rögzítették, hogy a Spijkers kritériumok (ingó- és ingatlan vagyontárgyak átvétele; immateriális javak (jogok) átruházása; a munkavállalók jelentős részének továbbfoglalkoztatása; az érintett gazdasági egység által az átszállás előtt, és azt követően folytatott tevékenység hasonlósága; a gazdasági egységhez kapcsolódó ügyfélkörhöz fűződő kapcsolatok átvétele) megvalósultak, melynek munkaügyi jogkövetkezményét is helyesen vonták le, azaz a munkáltatói oldalon bekövetkezett alanycsere folytán végbement a munkáltató személyében bekövetkezett változás. A jogügylet a S. Kft. által tényleges létrehozott állapot kialakításával jött létre, amely tényleges állapotot az Üzemeltetési – és Vállalkozási Szerződés azonnali hatályú felmondása, a Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 164/2015. (VIII. 18.) számú határozata (Határozat) 6. pontja és a 154/1999. (VI. 24.) Kgy. sz. határozat (Megállapodás) 7. pontja alapozott meg. Az Irányelv és így az Mt. 36.§-ának alkalmazását ugyanis nem zárja ki az a tény, miszerint az átruházás egyoldalú határozat eredménye, és nem egy akarategységé (C-151/09. UGT-FSP-ügy). Az Irányelv alkalmazhatóságához az sem szükséges, hogy közvetlen szerződéses kapcsolat álljon fenn az átadó és az átvevő vállalkozás között (C-200/16. Securitas-ügy, C-171/94. és C-172/94. Merckx és Neuhuys-ügy, C-287/86. Ny Molle Kro-ügy). Az átadás átvétel három alanyú ügylettel is megvalósulhat. Az a perdöntő, ha a gazdasági egység feletti hatalomváltás megvalósult, ami által a munkavállalók irányítására jogosult munkáltató személye megváltozik (BH2003.435.).

Az alperes arra is helyesen hivatkozott, hogy a munkáltatói jogutódlás megállapíthatósága esetében vizsgálni kell, hogy az adott gazdasági tevékenység folytatása alapvetően emberi erőforráson alapul-e, vagy eszközfüggő tevékenység-formáról van-e szó. Az eljáró bíróságok vizsgálták az átvett tevékenység jellegét az egyes kritériumok súlyának értékelés során. Helyesen állapították meg, hogy a S. Kft. továbbgyakorolt tevékenysége - az önkormányzat közfeladatai közül Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 20. pontban rendelkezett – távhőszolgáltatás az önkormányzat közművein keresztül. A tevékenység eszközfüggőségének megítélése körében az adott esetben jogilag irreleváns, hogy azokhoz kapcsolódtak-e beruházások, fejlesztések, a munkaeszközök tulajdonjoga kit illet (C-466/07. Klarenberg-ügy, C-160/14. Brito és társai-ügy).

Mindezek alapján az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül vontak le arra jogkövetkeztetést (Mfv.I.10.285/2017/5., Mfv.I.10.913/2016/10., Mfv.I.10.697/2016/4., Mfv.II.10.052/2015/5., Mfv.I.10.502/2014/9.), hogy a felperesek munkajogviszonya nem szűnt meg, abban a munkáltatói oldalon alany csere, a munkáltató személyében változás következett be.

Minderre figyelemmel az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a felperesek munkajogviszonya nem szűnt meg, az abból származó jogok és kötelezettségek a S. Kft-re szálltak át. Ezért az alperes alaptalanul hivatkozott a jogviszony megszüntetése esetén irányadó, Mt. 80.§ (1) bekezdés szerinti elszámolási kötelezettség megsértésére azzal, hogy a felek ebben az esetben is kötelesek együttműködni, egymással elszámolni. Az Mt. 36.§ (1) bekezdésén alapuló munkáltatói alanyváltás esetén nem merülhet fel az átszállással összefüggésben az elszámolási és a munkakör átadási kötelezettség elmulasztása, mivel az átszállással a munkaviszony nem szűnik meg. Az alperes eltérő jogalapú, az Mt. 6.§ (1-2), (4) bekezdések, 8.§ (1) bekezdés és 52.§ (1) bekezdés d) pontjában meghatározott kötelezettségek megsértésén alapuló viszontkeresetet a perben nem terjesztett elő, így a Kúria mellőzi e jogszabálysértések vizsgálatát és az alperesi felhívással és mulasztással kapcsolatos

törvényszéki megállapításokat.

Polgári ügyszak

Pfv.VI.21.594/2017/4.

Nem tisztességtelen az a szerződéses kikötés, amely a szerződés fennállása alatt hatályos mindenkori általános üzletszabályzatot teszi a jogviszony részévé.

Az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209. § (1) bekezdése értelmében tisztességtelen az az általános szerződési feltétel, illetve fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel, amely a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul, a szerződéses feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A vitás szerződési kikötés tekintetében az egyoldalúság fennáll, de az indokolatlanság törvényi feltétele már nem. A peres felek valóban hosszú távra szerződtek és az I.- II. rendű alpereseknek a régi 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 203. § (1) bekezdése és 207. §-a alapján jogszabályi kötelezettségük állt fenn arra, hogy az általános szerződési feltételeiket üzletszabályzatba foglalják, az üzletszabályzatuknak pedig követnie kell az aktuális jogszabályi változásokat, így azok módosítása feltétlenül szükségessé válhat a részükről.

Az üzletszabályzat azonban nem módosítható önkényesen, mert egyrészt annak keretét a régi Hpt. 210. § (3) és (4) bekezdésében foglaltak behatárolták, másrészt pedig az üzletszabályzatot a régi Ptk. 209/B. § alapján az ügyész, vagy a külön jogszabályban meghatározott szervezetek a bíróság előtt megtámadhatják és kérhetik a kikötés érvénytelenségének a megállapítását.

A „mindenkori” kikötés ezen túlmenően nem jelent valós hátrányt a felperes fogyasztó részére. Önmagában ugyanis ez a kikötés hátrányt nem okoz, azt csak az ez által megengedett módosítások okozhatják, ténylegesen tehát ez a feltétel jogot vagy kötelezettséget sem állapít meg. Amennyiben viszont az I.- II. rendű alperesek az üzletszabályzatban, annak módosításával, a felperesre nézve hátrányos feltételt helyeznek el, akkor a felperes a régi Ptk. 209/A. § (1) bekezdése alapján maga is megtámadhatja ezt a módosult kikötést. Az az eset tehát, hogy az I.- II. rendű alperesek az üzletszabályzatuk módosításával a felperesre nézve sérelmet okozó rendelkezéseket helyezzenek el abban, a felperes által elhárítható.

Megjegyzendő még, hogy ha ez a kikötés egyoldalú szerződésmódosításra alapot adó, kamat, költség vagy díjemelést lehetővé tevő feltételnek minősülne, akkor a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1. törvény) 4. § (1) bekezdésének hatálya alá esne és a törvény vélelmezte volna annak tisztességtelenségét. A vélelmet az I.- II. rendű alperesek nem tudták megdönteni így a feltétel ez okból már kihagyásra került volna a szerződésből.

Felmerül továbbá, hogy ha a „mindenkori” megjelölés elhagyásra kerülne a felek szerződéséből, akkor annak mi lenne a pontos tartalma, ez ugyanis azt eredményezné, hogy a szerződésre mindvégig az eredeti üzletszabályzatban foglaltak lennének az irányadóak. Az alperes üzletszabályzata azonban azóta már nyilvánvalóan többször is változott és az egyre szigorodó jogszabályi változások folytán új és így a felperesre nézve kedvezőbb feltételeknek kell megfelelnie. Ebből eredően az üzletszabályzat változásai előnyt is jelenthetnek a felperesnek, míg ha abból eredően őt hátrány érné, akkor az a már leírtaknak megfelelően a régi Ptk. hivatkozott 209/A. § (1) bekezdése alapján kiküszöbölhető.

Pfv.VI.21.906/2017/10.

Annak megítélése, hogy egy szerződési feltétel az ún. fekete listába tartozó kikötés-e.

A Kúriának a 2005. december 5-én kötött fogyasztói kölcsönszerződéssel kapcsolatban először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy megtámadási vagy semmisségi ok a szerződési feltételek tisztességtelensége. A tisztességtelenséget, mint érvénytelenségi okot 1998. március 1-je óta nevesíti a 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. § (1) bekezdés, arra hivatkozással megtámadhatta a sérelmet szenvedő fél az általános szerződési feltételt; a fogyasztó a 209/A. § alapján a fogyasztói

szereződés kikötését. A Ptk. 236. § (1) bekezdés alapján a megtámadást 1 éven belül írásban kell a másik féllel közölni, majd eredménytelen közlés esetén haladéktalanul a bíróság előtt érvényesíteni. A Ptk. 209/B. § (4) bekezdésben hivatkozott külön jogszabály, a R. által nevesített feltétel esetén a tisztességtelenséget a bíróság 1999. március 1-jétől állapíthatja meg. A 2006. évi III. törvény 5. §-a iktatta be a Ptk. – a 16. § (1)-(2) bekezdés alapján a 2006. március 1-jei hatályba lépést követően kötött szerződésekre alkalmazandó – 209/A. § (2) bekezdését, amely alapján a fogyasztói szerződésben a tisztességtelen kikötés semmis. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. tv. 33. § (1) bekezdés alapján egységes jogértelmezés kialakítása, egységes ítélkezési gyakorlat, jogalkalmazás biztosítása érdekében nyilvánított 3/2011. PK véleményének 2. pontja szerint a 2006. március 1-je előtt, de 2004. május 1-je – hazánk uniós csatlakozása – után megkötött fogyasztói szerződésekben alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt, illetve általános szerződési feltétel tisztességtelenségének is a semmisség a jogkövetkezménye. A vélemény felhívta a bevezető részében a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről hozott 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: irányelv) preambulum (23)-(24) bekezdéseit, a 7. cikkét, az indokolásában az Európai Unió Bírósága C-203/04., C-243/08. sz. ügyekben hozott ítéleteit.

A Kúria jelen ügyben ítélkező tanácsa a 3/2011. PK véleménye 2. pontjával, az ahhoz fűzött indokolással egyetértett, az eljárásában irányadónak tekintette. A Kúria utalt arra, hogy az ítélkezés a jogszabály nem egyszerű mechanikus alkalmazása, hanem sok esetben mérlegelést igénylő rendszerképző (jogalakító) – alkotmányos értékkel bíró – jogértelmezés [38/1993.(V.11.), 12/2001.(V.14.), 42/2005. (XI. 14.), 339/B/2003. AB határozatok]. A bírói értelmezés az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint minden jogág elkerülhetetlen eleme. Mindig is szükség lesz a kétséges pontok helyes értelmezésére, és a változó körülményekhez történő hozzáigazításra [Korbely kontra Magyarország ügy, 9174/02. sz. kérelem, 2008. szeptember 19. ítélet, indokolás 71., Rekvényi kontra Magyarország ügy, 25390/94 sz. kérelem, 1999. május 20. ítélet, indokolás 34.]. Az Európai Unió Bírósága is aktív szerepvállalást vár az európai jog érvényesítésében a nemzeti bíróságoktól.

A tisztességtelenség megállapításának a Ptk. két módját ismeri: egyrészt a bíróság mérlegelésére bizza azt, másrészt – kizárva a bírói mérlegelést – törvényi felhatalmazás alapján a 218/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (továbbiakban: R.) 1. nevesít tisztességtelenné minősülő feltételeket. A R. 1. § (1) bekezdésében felsorolt feltételek ún. fekete listába tartozó kikötések, az irányelv mellékletét ültetik át. A melléklet 1. m) pont első fordulata alapján tisztességtelenné tekinthetők azok a feltételek, amelyek tárgya vagy hatása az, hogy megadják a jogot az eladó vagy szolgáltató számára annak megállapítására, hogy az áruk vagy szolgáltatások megfelelnek-e a szerződésnek. Az e rendelkezést jogharmonizációs céllal implementáló R. 1. § (1) bekezdés b) pont értelmében tisztességtelen az a szerződési feltétel, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A jogerős ítélet szerint érvénytelen feltétel nem feleltethető meg ezen ab ovo tisztességtelen szerződési feltételnek: az alperest nem jogosítja saját szolgáltatása szerződésszerűségének a megítélésére. A Kúria már a Gfv.VII.30.478/2017/9. számú ítéletében is rámutatott arra, hogy a jogerős ítélet szerinti értelmezés a jogszabályszöveggel ellentétes.

Az irányelv mellékletének 1. q) pontja alapján tisztességtelenné tekinthetők azok a feltételek, amelyek tárgya vagy hatása az, hogy kizárják vagy gátolják a fogyasztó jogainak érvényesítését peres eljárás kezdeményezése vonatkozásában, vagy más jogorvoslati lehetőség igénybe vételében, különösen [...] olyan bizonyítási terhet róva a fogyasztóra, amelyet az alkalmazandó jog értelmében rendesen a másik szerződő félnek kellene viselnie. Az e rendelkezést implementáló R. 1. § (1) bekezdés j) pontja értelmében tisztességtelen az a szerződési feltétel, amely a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. Ezért az alkalmazása igényli az uniós szabályok, így a R. alapjául szolgáló irányelv Európai Unió Bíróságának (továbbiakban: EU Bíróság) a kizárólagos hatáskörébe tartozó értelmezésének a figyelembevételét is (az EU Bíróság által a C-14/83. ügyben kidolgozott, ún. von Colson elv, 6/2013. Polgári jogegységi határozat Indokolás 2. f) pont). Az EU Bíróság rendelkezik hatáskörrel az irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében és az irányelv mellékletében szereplő „tisztességtelen feltétel” fogalmának, valamint annak az értelmezésére, hogy a nemzeti bíróság milyen szempontokat alkalmazhat vagy köteles alkalmazni valamely szerződési feltételnek az irányelv rendelkezéseire tekintettel történő vizsgálatokor (C-537/12. és C-116/13. egyesített ügyek 63.,

C-226/12. 20., C-415/11. 66.). Az EU Bíróság következetes joggyakorlata értelmében a fogyasztó kárára előidézett „jelentős egyenlőtlenséget” a felek megállapodása hiányában irányadó nemzeti szabályok elemzése útján kell értékelni annak megítélése érdekében, hogy a szerződés a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza-e a fogyasztót, és ha igen, akkor mennyiben. A „jelentős egyenlőtlenség” eredhet önmagában abból, hogy kellően súlyos mértékben sérül a fogyasztónak mint szerződéses félnek az alkalmazandó nemzeti rendelkezések szerinti jogi helyzete (C-415/11., C-226/12.).

A nemzeti jogunkban a bizonyítási teher eljárásjogi fogalom, valamely anyagi jogi igény polgári perben történő érvényesítése esetén a jogvita érdemi eldöntése szempontjából releváns tény bizonyíthatatlansága következményére, a bíróság érdemi döntésében kifejezésre jutó hátrányára utaló szabály [1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdés]. Alkalmazásra akkor kerül, ha a bizonyításra kötelezett fél nem tesz eleget e kötelezettségének. A Pp. 164. § (1) bekezdés alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság azokat valóban fogadja el. Eszerint a főbizonyítás a kereset vagy a keresettel szembeni védekezés alapjául szolgáló tények fennállására, valóságára, míg az ellenbizonyítás – a főbizonyító fél perbeli ellenfelének a cselekményeként – ugyanezen tények fenn nem állására, valótlanosságára vonatkozik. A bizonyítási teher átfordulása azt jelenti, hogy a fő- és az ellenbizonyítás iránya felcserélődik. Ez alapulhat törvényi vélelmen, eljárásjogi rendelkezésen (pl. sajtó-helyreigazítási per) vagy anyagi jogi szabályon (pl. a Ptk. 242. § (1)-(2) bekezdésben szabályozott tartozáselismerés). A perbeli kikötés esetén egyik sem jön szóba. A szerződési kikötés a bizonyítás kötelezettségét és terhét nem változtatja meg a felperes hátrányára, a főbizonyítás irányát nem cseréli fel.

A Kúria utal az elvi jelleggel EBH2018. G.1. szám alatt közzétett eseti döntésére, amelynek értelmében az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Az ilyen szerződéses rendelkezés nem tisztességtelen.

Pfv.V.20.923/2018/9.

A kiegyenlítésre való jogosultság egyes feltételei konjunktívak. A kiegyenlítés iránti igény alaposságához igazolni szükséges, hogy az ügynök a megbízó számára új ügyfeleket szerzett; az így szerzett új ügyfelekkel fennálló üzleti kapcsolatából a megbízó az ügynöki szerződés megszűnését követően is jelentős előnyre tesz szert; a kiegyenlítés fizetése méltányos; valamint az az "elvesztett" jutalékigénye összegével összeggel arányos.

A Kúria mindenekelőtt leszögezte, hogy a 2000. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Küt.) rendelkezéseit – mind az igény anyagi jogi alapja, mind az igényérvényesítés feltételei tekintetében – az 86/653/EGK tanácsi irányelvvel (a továbbiakban: Irányelv) összhangban értelmezte.

A Küt. a tagállamok önálló kereskedelmi ügynökeire vonatkozó Irányelv hazai implementációja. Az Irányelv és az azt a magyar jogba implementáló Küt. által bevezetett kiegyenlítés jogintézménye arra szolgál, hogy kárpótlást nyújtson az önálló kereskedelmi ügynök részére olyan helyzetben, amikor a megbízóval szemben a szerződés megszűnését követően jutalék érvényesítésére már nincs lehetősége, ugyanakkor a megbízó a szerződés megszűnését követően az ügynök tevékenységének eredményeként olyan előnyre tesz szert, amely egyértelműen az ügynök tevékenységére vezethető vissza. Ezért a kiegyenlítés a jutalékrendszerű díjazás olyan kiegészítésének tekinthető, amellyel a nyújtott szolgáltatások értékegyensúlya biztosítható (Küt. jogalkotói indokolása).

A kiegyenlítés alapja közvetlenül uniós anyagi jogi szabályokból eredeztethető, az igény érvényesítéséhez szükséges eljárási szabályok tekintetében azonban – az e téren meglévő jogharmonizáció hiányában – érvényesül a tagállami eljárási autonómia elve, amely az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvével kiegészülve határozza meg az igényérvényesítés eljárásjogi kereteit. A perbeli esetben a másodfokú bíróság azt tévesen állapította meg, hogy a jogvesztő határidő

vizsgálatára a fellebbezés korlátai miatt nem kerülhetett sor (e körben téves a felperes felülvizsgálati kérelmének a felülvizsgálati eljárás kereteire vonatkozó hivatkozása is), ugyanis a Pp. 158. § (1) bekezdése szerinti valós perakadály észlelése esetén az eljárás bármely szakában, így a fellebbezési vagy a felülvizsgálati eljárásban is hivatalból meg kell szüntetni az eljárást (4/2003 PJE határozat, 12/2015 PJE határozat, EBH 2001. 555.). Azonban a perbeli igény érdemi vizsgálatára az adott tényállás mellett jogszerűen került sor, mert az Irányelv 17. cikkének (5) bekezdése egyértelműen csak azt a kötelezettséget rója a kiegyenlítést igénylő fél számára, hogy a szerződés megszűnését követő egy éven belül jelezze igényét a megbízó felé. E szabálynak pedig a felperes – a tagállami eljárási szabály Irányelvnek megfelelő értelmezése szerint – eleget tett.

A kiegyenlítés körében nem lett volna akadálya annak, hogy a felek már a szerződésükben rendezzék az ezzel kapcsolatos elszámolási kérdéseket, erre azonban nem került sor. Ezért volt szükséges vizsgálni azokat a jogszabályi előfeltételeket, amiket a Küt. és az annak alapjául szolgáló Irányelv az igény érvényesítője részére meghatároz.

A Küt 18. §-ának (Irányelv 17. cikkével összhangban álló) szabályai szerint a kiegyenlítés anyagi jogi feltételrendszerének fennállásához igazolni szükséges, hogy a felperes a megbízó számára új ügyfeleket szerzett (Küt. 18. (1) bek. a) pont első fordulat); az így szerzett új ügyfelekkel fennálló üzleti kapcsolatából a megbízó az ügynöki szerződés megszűnését követően is jelentős előnyre tesz szert (Küt. 18. (1) bek. a) pont második fordulat); a kiegyenlítés fizetése méltányos (Küt. 18. (1) bek. b) pont); valamint az az „elvesztett” jutalékigénye összegével összeggel arányos (Küt. 18. (3) bek.). A kiegyenlítésre való jogosultság egyes feltételei konjunktívák, azaz mindegyik fennállása szükséges az igény megalapozott érvényesítéséhez, másként fogalmazva pedig bármelyik feltétel hiánya akadálya a sikeres perlésnek.

Az egyfajta kártalanítással egyenértékű kiegyenlítés [Irányelv 17. cikk (2) bekezdés] körében az új ügyfelek szerzése feltételt a másodfokú bíróság nem értelmezte megszorítón, az megfelel az Irányelv rendelkezéseit értelmező Európai Bírósági gyakorlatnak (Semen-ítélet C-348/07. ECLI:EU:C:2009:195. 19. pont; Karaszkievicz-ítélet C-315/14. ECLI:EU:C:2016:211.). Önmagában az új szerződés felperesen keresztül történt megkötése egyebekben sem jelenti szükségképpen az új ügyfelek szerzése feltétel bekövetkezését. Nyomatékosan értékelendő, hogy a felperes nem vitatottan részben olyan egyszeri jellegű, dare-típusú tevékenységeket végzett (készülék és kiegészítő értékesítés, bolti eladás), amely a Kúria saját értelmező gyakorlata szerint sem jár új ügyfelek szerzésével (Kúria Pfv.V.20.215/2014/4.).

Az új ügyfelek szerzésén kívül szükséges feltétel, hogy az alperesnek az ügynöki szerződés megszűnését követően is jelentős előnye keletkezzen a felperesi tevékenység jövőbeni eredményeként. Ezért a felperes tevékenységével okozatos, aktív, fennálló üzleti kapcsolatok vehetők csak figyelembe a kiegyenlítés feltételei között. Ehhez pedig nem elégséges annak megjelölése, hogy korábban jutalékot kapott a felperes. A kiegyenlítés tekintetében csak az az új ügyfél vehető figyelembe, akivel az ügynöki szerződés megszűnésekor a megbízó gazdasági kapcsolata még fennáll.

A méltányosság gyakorlását megalapozó tények tekintetében a Küt. szerint azt mindenképpen állítania és bizonyítania kellett volna felperesnek, hogy van olyan (általa konkrétan megnevezett) jutalékfajta, amelyet elvesztett (Kúria Gfv.IX.30.044/2009/4.), azaz amely a fentek szerinti új ügyfelekkel a jövőben létrejövő szerződésekhez kapcsolódik. A kiegyenlítés igényléséhez a felperesnek ezt a jutalékfajtát konkrétan meg kell jelölnie, nem elégséges, ha általánosságban hivatkozik az ügynöki szerződés mellékletére (BH 1994.339.), ami eleve többfajta jutalékfajtát – azok között a fentiek szerint a kiegyenlítés alapjául figyelembe nem vehető, az új ügyfelek szerzésével egy tekintet alá nem eső, egyszeri tevékenységekhez kapcsolódó ellentételezéseket is – tartalmaz.

A Küt. 18. (1) bekezdés a) és b) pontjainak együttes helyes értelmezése szerint a kiegyenlítés összegének megállapításakor csak azon új ügyfelekre lehet tekintettel lenni, akik a szerződés megszűnésekor még a megbízó ügyfelei, és ezen új ügyfelekből a megbízónak ténylegesen jelentős előnye származik a szerződés megszűnését követően is, valamint a szerződés megszűnését követően keletkező jelentős előny olyan ügyletekből származik, amellyel kapcsolatban az ügynököt az önálló kereskedelmi ügynöki szerződés megszűnésének hiányában jutalék illetné meg.

A Küt. 18. (3) bekezdése alapján arányosság elvének érvényesülése folytán a felperesnek

szükségképpen összességében is meg kell jelölnie, hogy mekkora lenne az olyan jutalékbevétele, amely a 18. (1) bekezdés b) pontja szerint figyelembe vehető jutaléktípushoz kapcsolódik, azaz e körben is szükséges a konkrét tényelődások tétele. Ehhez nem elégséges a kiegyenlítés maximumának számításokkal alátámasztott követelése. Ezért nem értelmezhető a felperes felülvizsgálati kérelmének az összességesség és az új ügyfelek szerzése feltétel „összemosására” vonatkozó előadása.

A felperesi igény érvényesítésének előfeltételül szabott anyagi jogi szabály [Irányelv 17. cikk (2) bekezdése és ennek megfelelő magyar szabály, a Küt. 18. §-a] mellett a konkrét igényérvényesítés eljárásjogi feltételei tekintetében mindenképpen a 1952. évi III. törvény (Pp.) rendelkezései irányadóak, hiszen a releváns tényállítási és bizonyítási kötelezettségre vonatkozóan – az Európai Bíróság értelmező gyakorlatával összhangban – nem az uniós jog, hanem az egyenértékűség és tényleges érvényesülése elvével kiegészült tagállami eljárási autonómia elve alapján a magyar eljárásjog nyújt szabályozást.

A bizonyítási teher kiosztása [Pp. 164. § (1) bekezdés], az ezzel kapcsolatosan a feleket terhelő tényelődási kötelezettség [Pp. 3. § (3) bekezdés] tekintetében a felperes jogszabálysértést nem jelölt meg, e körben csupán az Irányelv és a Küt. megsértésére hivatkozott. Az igény igazolására azonban nem elegendő általánosságban a felek közötti korábbi gazdasági kapcsolatra és szerződéses rendelkezésre utalni. Szükséges kimutatni, hogy melyek azok a tevékenységfajták, amelyből az alperesnek olyan, a felperes korábbi tevékenysége eredményeként származó ügyfelei vannak, akikkel folytatott szerződéses kapcsolat az alperes számára a jövőben is bevételt jelent [e körben irányadó az alperes által hivatkozott összehasonlító joggyakorlat, azzal összhangban álló Európai Bíróság által folytatott joggyakorlat és az Európai Bizottság jelentése: Bundesgerichtshof I ZR 229/15 számú ítélete, VIII ZR 158/01 számú ítélete, VIII ZR 249/08 számú ítélete, VII ZR 47/69. számú döntése, Oberlandesgericht München 23 U 4079/15 számú ítélete, Honyvem Informazioni Commerciali-ítélet, C-465/0435., ECLI:EU:C:2006:199 35. pont, „COM(96) 364 végleges” jelentés]. E körben a tényelődási kötelezettség a felperesé, ez nem hárítható át az alperesre. Legfeljebb arra kerülhet sor, hogy ha a felperesnek a saját nyilvántartásai alapján nincs elég adata, kérheti az adatok kiadását az alperestől, vagy erre való kötelezés érdekében a bíróság felé bizonyítási kérelmet terjeszthet elő, erre azonban a perbeli esetben nem került sor, és a felmerült bizonyítékok szerint a felperes eltérő jogi álláspontja miatt nem adott elő konkrétabb tényelődásokat a perben. Ennek terheit és következményeit – különös figyelemmel a kiemelt jelentőségű perekben érvényesülő sajátos eljárási szabályokra – a bizonyításra köteles félnek kell viselnie.

A fentiek alapján helyesen állapította meg a bíróság, hogy a jogvita elbírálásához szükséges adekvát tényállítási kötelezettségének a felperes nem tett eleget. Ehhez képest a szakértő kirendelésének szükségessége nem merül fel, ezért jogszabálysértés (Pp. 177. § (1) bekezdés, 181. § (1) bekezdés) nélkül mellőzte a bíróság a perben a szakértői bizonyítás lefolytatását. E körben a Kúria rámutat arra is, hogy szakértői bizonyítással nem pótolható tényelődás, a szakértő kirendelésére fogalmilag csak akkor kerülhet sor, ha a felperes szükséges tényállításait megtette, és ehhez képest mutatkozik szükségesnek valamely olyan szakértelem szakértővel történő pótlása, amellyel a bíróság nem rendelkezik.

Pkf.V.24.710/2018/2.

I. Ha a perben bizonyított tények alapján olyan releváns jogkérdés merül fel, amelynek tárgyában más polgári perben – azonos tényekre alapítottnan – az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményeztek, a bíróság a Pp. 152. § (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával felfüggesztheti a per tárgyalását.

II. Az EUMSZ 267. cikknek megfelelően Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés: szükségességének megítélése a kérdést előterjesztő bíróságot terheli Az előterjesztő bíróság saját felelősségére határozza meg az előterjesztés alapjául szolgáló jogszabályi és ténybeli hátteret.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikk második bekezdése alapján, ha egy tagállam bírósága előtt olyan uniós jogi értelmezési kérdés merül fel, aminek az értékelésére

szükség van az ítélete meghozatalához, az Európai Unió Bíróságához fordulhat. Az előzetes döntéshozatali eljárás a tagállami előterjesztő bíróság és az Európai Unió Bírósága közötti párbeszédre alapul. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése teljes mértékben az előterjesztő bíróságnak a kérelem helytállóságára és szükségességére vonatkozó mérlegelésétől függ [Cartesio-ítélet (C-210/06, EU:C:2008:723, 91. pont); Kelly-ítélet (C-104/10, EU:C:2011:506, 63. pont)].

Az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az előterjesztő bíróság saját felelősségére határozza meg mind az előterjesztés alapjául szolgáló jogszabályi és ténybeli háttérét. Ennek helytállóságát sem az Európai Bíróság sem – jelen ügy keretei között – a Kúria nem vizsgálhatja. Ezért az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. Az EUMSZ 267. cikknek megfelelően Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés: szükségessége megítélésének nem csak joga, hanem (minden jogkövetkezményre kiterjedő) felelőssége is kizárólag a kérdést előterjesztő bíróságot terheli [Pohotovost-ítélet C-470/12. ECLI:EU:C:2014:101 31. pont].

A fentiekből következően amennyiben a jelen ügyben hozott felfüggesztő határozatnak a jogi indoka olyan, a felfüggesztő végzést hozó bíróság által előkérdésnek minősített folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásban felvetett jogkérdés, amelynek az uniós jogi relevanciája és megválaszolásának szükségessége e bíróság szerint fennáll, úgy a Kúria a fellebbezésben hivatkozott közjegyzői ténytanúsítvánnyal kapcsolatosan kialakított szilárd gyakorlatától függetlenül a felfüggesztés indokait nem bírálhatja felül, mert ezzel valójában abban a kérdésben foglalna állást, hogy a magyar jog jelen ügyben is kiindulópontnak tekintett szabályaiból következik-e az előterjesztés szükségessége és a ténybeli és jogszabályi háttér bemutatása helytálló-e.

A Kúria a 3/2005 (XI.14.) PK-KK vélemény 1. pontjában kifejtette, hogy ha a perben bizonyított tények alapján olyan jogkérdés merül fel, amelynek tárgyában más polgári perben – azonos tényekre alapítottan – az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezték, a bíróság a Pp. 152. § (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával, ennek az ügy érdemi elbírálására kiható előzetes eljárásnak a befejezéséig felfüggesztheti a per tárgyalását.

Mindezek alapján az ítélőtáblának lehetősége volt a tárgyalás felfüggesztéséről döntést hoznia (BH 2017.409.).

Pkk.V.24.781/2018/2.

A 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 315. § (5) bekezdése szerint a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésének ugyanaz a hatálya, mint a keresetlevél beadásának. A Pp. 41. § (5) bekezdésének hatálya nem terjed ki a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott, és egyedileg meg nem tárgyalt illetékességi kikötésekre. A 93/13/EGK irányelv és az Európai Unió Bíróságának vonatkozó gyakorlata alapján fogyasztói szerződés – ilyen perbeli szerződés is – esetén a bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia, hogy az illetékességi kikötés a fogyasztóval szerződő fél székhelyéhez igazodik-e. Abban az esetben, ha a felperes – ilyen illetékességi kikötés ellenére – a keresetlevelet nem a fogyasztóval szerződő fél székhelye szerinti bírósághoz nyújtja be, e bíróságnak tájékoztatnia kell a fogyasztót e szerződési feltétel tisztességtelenségéről, és fel kell hívnia őt – határidő tűzésével –, hogy kíván-e arra hivatkozni. Amennyiben a fogyasztó határidőn belül nem nyilatkozik, vagy a tisztességtelenségre nem kíván hivatkozni, a bíróságnak a keresetlevelet át kell tennie a kikötött bírósághoz. Amennyiben a fogyasztó – határidőn belül tett nyilatkozatában – az illetékességi kikötés tisztességtelenségére hivatkozik, a bíróságnak a kereseti kérelmet érdemben kell tárgyalnia [2/2011. PK vélemény 5. b) pontja]. A jelen esetben a Gödöllői Járásbíróság saját illetékességének vizsgálata körében nem e szerint járt el. A Keszthelyi Járásbíróság viszont nyilatkoztatta a fogyasztó alperest, és mivel az hivatkozott az illetékességi kikötés tisztességtelenségére, helytállóan állapította meg illetékességének hiányát.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen tárgyú határozat.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. Hadzhieva Bulgária elleni ügye (45.285/12. sz. ügy)⁴⁴

A kérelmező a szüleivel együtt 2001 végén költözött Türkmenisztánból Bulgáriába. 2002 nyarán ideiglenes tartózkodási engedélyt kapott. A költözés előtt a kérelmező apja a Türkmenisztáni Központi Bank alelnöke, majd később egy olyan politikai mozgalom tagja volt, amely bírálta a hazai politikai rendszert. Úgy tűnik, hogy apja politikai tevékenysége miatt családtagjait Türkmenisztánban üldözték, és 2006-ban a kérelmező nagynénjét megkínózták és meggyilkolták.

A türkmén hatóságok 2002. október 22-én a kérelmező mindkét szülőjét azzal vádolták, hogy állítólag 2002. július 25. és szeptember 3. között 40.000.000 USD értékben súlyos sikkasztást követeltek a közpénzek sérelmére. A türkmén ügyész az említett vádalkal kapcsolatban elrendelte őrizetbe vételüket, és megkeresték a bolgár hatóságokat kiadatásuk iránt.

Az akkor 16 éves kérelmező 2002. december 4-én otthon volt egyedül, amikor 11 körül tíz rendőr érkezett a család lakásába. A lakásba lépve a rendőrök tájékoztatták a kérelmezőt arról, hogy a szüleit jöttek őrizetbe venni. A kérelmező felhívta a szüleit a telefonon; a szülei akkor jogi képviselőjük kíséretében vásároltak, aki együtt ment velük haza. Ez sok időt vett igénybe a nagy forgalom miatt. Időközben a rendőrök megtiltották a kérelmezőnek, hogy a lakást elhagyja, és kihallgatták őt szociális munkás és pszichológus nélkül, annak ellenére, hogy látták a személyazonosító okmányát, amelyből kitétt a kora. A kérelmező szüleit nyomban letartóztatták, amint hazatértek. A szülők jogi képviselője jelen volt az őrizetbe vétel során. Az ügyvéd állította, hogy a rendőrök nem engedték meg a szülőknek, hogy összegyűjtsék személyes tárgyukat a lakásból, de amennyire emlékezett rá, megengedték a kérelmezőnek, hogy néhány személyes tárgyukat odaadja nekik. Nem tudta, hogy a rendőrök hova vitték a kérelmező szüleit, de azt mondta, hogy úgy gondolta, hogy a regionális nyomozóhivatalba kerültek. Kijelentette, hogy nem tudja leírni a kérelmező letartóztatásakor állapotát, minthogy az ő feladata a szülei védelme volt. Nem tudta, mi történt a kérelmezővel, és nem látta őt a szülei letartóztatása után.

A Várnai Megyei Bíróság 2002. december 6-án meghallgatást tartott a kérelmező szüleinek előzetes letartóztatása tárgyában. A felek vitatják, hogy mi történt a meghallgatáson, amikor a bíró a kérelmező vonatkozásában alkalmazott intézkedésekről kérdezett. A kérelmező szerint, amikor az anyját a bíró a tolmács útján megkérdezte, hogy van-e valaki, aki gondoskodhat a gyermekéről, anyja a fejét rázva válaszolt. Bulgáriában a bólogatás azt jelenti, hogy „nem”, a fejrázás azt, hogy „igen”. A kérelmező szerint a bíró, miután az anya válaszát „igen”-ként értelmezte, rögzítve a meghallgatás jegyzőkönyvében: „A gyermeknek van valakije, aki gondoskodik róla.” Ezzel szemben a Kormányzat a meghallgatás jegyzőkönyvére mutatott rá, amely rögzítette: a kérelmező anyja azt válaszolta, hogy van valaki, aki gondoskodhat a gyermekéről. Ezenkívül a bírósági jegyzőkönyv egyik részletét idézték, amikor a kérelmező anyja a következőképpen szólította meg a bíróságot: „Nagyon meglepődtem, mivel tíz évig docensként dolgoztam, doktori fokozattal, és valamilyen oknál fogva vádolni akarnak valamivel, ami ott történt, míg egész évet itt éltem. Azért jöttünk ide, hogy gyermekeim Várnában tanulhassanak, egy demokratikus országban, mert Türkmenisztán diktatúra; egy fasiszta rendszer kezdődött. Van valaki, aki gondoskodik gyermekeimről”. A meghallgatás

⁴⁴ Az ítélet 2018. július 2-án vált véglegessé.

bírósági jegyzőkönyve szerint az ügyész indítványa előzte meg az anya nyilatkozatát, aki jelezte, hogy a bolgár Be. 152. cikk 6. §-ának követelményeit teljesíteni kell, hogy ha a családnak nincsenek rokonai vagy barátai a gyermek gondozására, az önkormányzatot tájékoztatni kell annak érdekében, hogy gyermekgondozó központba, óvodába vagy bentlakásos intézménybe (интернат) helyezhesse el.

A kérelmező szülei fellebbezése folytán eljáró Várnai Fellebbviteli Bíróság 2002. december 17-én két külön határozatban az előzetes letartóztatást elrendelő határozatot megváltoztatta és a kérelmező szüleit óvadék ellenében szabadlábra helyezték, és még aznap hazatérhettek a kérelmezőhöz.

A kérelmező szüleit állítólag olyan gyorsan tartóztatták le, hogy nem tudtak pénzt hagyni neki, vagy utasítást adni neki arra vonatkozóan, hogy kinek forduljon, vagy hogy hogyan gondoskodják magáról. A rendőrök nem tájékoztatták a kérelmezőt arról, hogy mennyi időre viszik el a szüleit, hova viszik őket, vagy miért. A kérelmező szerint jelezték, hogy a szüleit vagy börtönbe zárják, vagy Türkmenisztánba deportálják. Mindkét lehetőség fájdalmat okozott a kérelmezőnek, mert hallotta, hogy a börtönök mind Türkmenisztánban, mind Bulgáriában szörnyűek. Félt, hogy szülei ugyanolyan bánásmódnak lesznek kitéve Bulgáriában, mint amilyenek a családtagjai Türkmenisztánban. A kérelmező szerint senki sem törődött vele a szülei letartóztatása után. Mindössze 15 levét (kb. 7 eurót) talált a lakásban, amit buszjegyekre használt iskolába járáshoz és étkezéshez. A pénz gyorsan elfogyott, és szülei távollétének utolsó napjaiban nem volt mit ennie. Álmatlanságot szenvedett, és amikor végre el tudott aludni, rémálmai voltak. Állandóan attól retteget, hogy őt is visszaküldik Türkmenisztánba, ahol a rokonait bebörtönözték és a nagyszüleit hajléktalanná tették, mert elleneztek a rendszert. Azt állította, hogy többször is elment az idegenrendészeti hivatalba, és szüleit kereste. Megpróbált Türkmenisztánba is telefonálni, hogy segítséget kérjen. Mindkét lépése sikertelen volt. A kérelmezőnek az utcán kellett segítséget kérnie az emberektől, hogy eljusson az iskolába, mivel a letartóztatás előtt mindig az apja vitte oda. A szülei fogva tartása alatt egy kóbor kutya megharapta a kérelmezőt a lábán. Nem tudta, mit kell tennie, vagy hogyan kell segítséget kérnie. Az anyja 2002. december 18-án vitte kórházba, egy nappal azután, hogy szabadlábra helyezték, attól tartva, hogy a seb fertőzött. A Kormányzat azt állította: nem bizonyított, hogy a kérelmező felnőtt gondozó nélkül egyedül maradt a szóban forgó időszakban, hiszen a kérelmező szüleit képviselő jogi képviselő szomszédjuk és barátjuk volt.

A tütrkmén kiadatási kérelmet a Várnai Megyei Bíróság 2003. május 22-én elutasította. A bíróság úgy találta, hogy a kérelmező szüleivel szembeni büntetőeljárás az apa politikai tevékenységéhez kapcsolódott, és a kiadatási kérelmet azzal a céllal terjesztették elő, hogy politikai meggyőződése miatt üldözzék és megbüntessék őt.

A kérelmező 2006. március 7-én a szülei egyetértésével kártérítési keresetet nyújtott be a szerződésekről és kötelekekről szóló törvény 45. cikke alapján a Várnai Megyei Bíróság a hatóságok felelősségének megállapítását kérve, mert szülei 2002. decemberi fogva tartása alatt felügyelet nélkül hagyták. A bírósági eljárás keretében készített pszichiátriai és pszichológiai szakvélemény megállapította, hogy a kérelmező depressziós és időnként agresszív, ami annak a sokknak tulajdonítható, amelyet a szülei fogva tartása és az azt követő bizonytalanság okozott. A halmozott feszültség, félelem, aggodalmak, csalódottság és harag jelei mutatkoztak azon tisztviselők felé, akik a szülei letartóztatását követően magára hagyták el. Nem érdekelte a mindennapi élet vagy a jövő, és visszahúzódóvá vált az igazságszolgáltatásba vetett bizalom elvesztése miatt. E megállapításokat három későbbi szakvélemény is megerősítette. A kérelmező szüleinek ügyvédje tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy nem tudta, mi történt a kérelmezővel szülei letartóztatása során; és nem emlékszik a 2002. december 6-i bírósági kérdés és válasz körülményeire. A kérelmező tanára azt állította: nem emlékszik arra, hogy a kérelmező hiányzott volna az iskolából, vagy éhes lett volna, a lány nem panaszkodott semmire. A Várnai Megyei Bíróság 2009. július 27-én a kérelmező keresetét elutasította, és úgy ítélte meg, hogy nem bizonyított, hogy egyedül maradt, míg a szüleit 2002. decemberében őrizetbe vették. A bíróság azt is megállapította, hogy a kérelmező anyja a 2002. december 6-ai tárgyalást követő három napon belül nem törekedett arra, hogy a meghallgatás jegyzőkönyvét helyesbíttesse, annak ellenére, hogy erre jogilag lehetősége volt. Ezenkívül a bíróság úgy ítélte meg, hogy 2002. december 6-án a Várnai Megyei Bíróság elfogadta, hogy az anya igenlő választ adott a bíró kérdésére, hogy van-e valaki, aki gondoskodik a kérelmezőről. Ezt a kérdést tolmács segítségével tették fel a kérelmező anyjának. Következésképpen a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a

büntető igazságszolgáltatási rendszer nem volt köteles más módon cselekedni a kérelmező védelme érdekében. A bíróság elfogadta a kérelmező krónikus poszttraumatikus stressz-állapotáról szóló pszichológiai szakvélemények megállapításait, mindazonáltal úgy találta, hogy a kérelmező azon állításának alátámasztására szolgáló egyetlen bizonyíték, amely szerint egyedül maradt 2002 decemberében, szülei vallomása volt, és ezen állítás alátámasztására más bizonyítékok nem voltak. Tekintettel arra, hogy az anyja a meghallgatáson azt állította, hogy valaki gondoskodik a gyermekről, a bolgár Be. 152. cikkében meghatározott feltételek nem álltak fenn, és ezért a büntetőeljárásban érintett intézmények nem volt köteles lépéseket tenni a kérelmező gondozása érdekében.

A kérelmező fellebbezése folytán eljáró Várnai Fellebbviteli Bíróság 2010. december 10-én az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Úgy találta, hogy még ha a kérelmező a letartóztatás után egyedül maradt is, a felelősséget nem lehetett a rendőrségnek, az ügyészségnek vagy a bíróságnak tulajdonítani, mivel az anyja azt állította, hogy valaki gondoskodik róla. Ezenkívül a poszttraumatikus stressz-rendellenesség, amelyben szenvedett, lehetett olyan tényezők eredménye, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül a szülei letartóztatásához. A Legfelsőbb Semmitűszék a kérelmező felülvizsgálati kérelmét 2005. január 18-án hozott jogerős határozatával visszautasította.

A kérelmező – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozással - sérelmezte, hogy a hatóságok mulasztása, hogy segítséget nyújtsanak neki, annak ellenére, hogy szülei 2002 decemberében történt letartóztatása után egyedül hagyott kiskorú volt, súlyos stresszt és szenvedést váltott ki, továbbá – az Egyezmény 13. cikkére az Egyezmény 8. cikke tekintetében hivatkozva – azt, hogy panasza tekintetében nem állt rendelkezésére hatékony hazai jogorvoslat.

Az Egyezmény 8. cikk szerint megvizsgált panaszokat érintő ügyekben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a magánélet tiszteletben tartása magában foglalja a személy fizikai és pszichológiai integritását. Ezenkívül, jóllehet a 8. cikk tárgya lényegében az, hogy az egyént az állami hatóságok önkényes beavatkozás ellen védje, nem csupán arra kötelezi az államot, hogy tartózkodjék az ilyen beavatkozástól: e negatív vállalásán túl a magán- vagy családi élet hatékony tiszteletben tartásával együtt járó pozitív kötelezettségei is lehetnek. A Bíróság továbbá úgy ítélte meg, hogy a hazai hatóságok mulasztásainak együttes hatása, hogy a kérelmezőt hátrányosan érintő helyzetben intézkedéseket tegyenek, ideértve a közbenső bírósági intézkedéseket is (de nem korlátozódva ezekre), segítségnyújtás elmulasztásának minősül, amely sérti az államnak az Egyezmény 8. cikke szerinti pozitív kötelezettségeit a magán- és családi élet tiszteletben tartásának biztosítása érdekében. A Bíróság - bár az Egyezmény 3. cikke alapján benyújtott panasz keretében – úgy találta, hogy a hatóságok mulasztása, hogy megszervezzék egy kérelmező gondozását, aki tizenkét éves volt, amikor szüleit letartóztatták és rendőrőrsön tartották néhány órát, vagy hogy elmagyarázzák neki a helyzetet, elérte az Egyezmény 3. cikkében megkövetelt küszöbértéket, és megalázó bánásmódnak minősült. Az államnak az Egyezmény 8. cikke alapján a kiskorúak védelmére vonatkozó kötelezettségei megkövetelik, hogy a gyermek legjobb érdekét tiszteletben tartásuk.

A Bíróság nézete szerint a vonatkozó hazai jogi rendelkezések célja a gyermekek védelme volt, de nincs semmi arra utaló tényező, hogy ezeket a jelen ügyben alkalmazták volna. Különösen a Kormányzat nem bizonyította, hogy a letartóztatás idején a rendőrség értesítette az illetékes hatóságokat arról, hogy a kérelmező szüleit őrizetbe vették, és ő felügyelet nélkül maradt. Amint az a Kormányzat észrevételeiből is kitűnik, az első alkalom, amikor egy hatóság rákérdezett, hogy van-e, aki a gyermeket gondozza, a bírósági meghallgatás volt, két nappal később. Következésképpen a hatóságok felelőssége volt, hogy a kérelmező szüleit olyan helyzetbe hozzák, hogy ők intézkedjenek gondozásáról őrizetbe vételük időpontjában, vagy hivatalból megvizsgálják a kérelmező helyzetét. Miután a hatóságok megállapították a kérelmező szülei távollétében való gondozásával kapcsolatos körülményeket, ha szükségesnek mutatkozott, a hazai jog alapján kötelesek lettek volna a szükséges segítséget, támogatást és ellátást biztosítani neki, akár saját otthonában, akár nevelő családnál vagy szakintézményben. Ez a kötelezettség a hazai jog alapján, úgy tűnik, a szüleinek őrizetbe vételétől fennállt. A Kormányzat nem hivatkozott arra, hogy az illetékes hatóságok a fentiek bármelyikét a 2002. december 6-ai, a kérelmező szüleinek őrizetbe vételét követő második napon tartott meghallgatást megelőzően megtették volt. A Bíróság tehát úgy találta, hogy a kérelmező szüleinek őrizetbe vétele és az előzetes letartóztatásba helyezés tárgyában tartott meghallgatás között eltelt idő tekintetében a hatóságok nem tettek eleget az Egyezmény 8. cikke szerinti pozitív kötelezettségüknek.

annak biztosítása érdekében, hogy a kérelmező, aki a szülői gondozás nélkül maradt kiskorú volt, szülei távollétében védett és ellátott legyen.

A Kormányzat nem adta elő, hogy a hatóságok az elkövetkező napokban, azaz a 2002. december 6-a, az első meghallgatás időpontja és 2002. december 17-e, a másodfokú meghallgatás és a kérelmező szüleinek szabadlábra helyezésének időpontja között. A Bíróság úgy ítélte: nem feladata annak meghatározása, hogy melyik hatóság, pontosan mit és mikor lett volna képes megtenni a kérelmező saját és szülei sorsa miatti bizonytalanság által kiváltott szenvedésnek való kitettségének megelőzése érdekében kiemelte azonban, hogy a Kormányzat nem állította, hogy bármelyik illetékes hatóság bármikor meglátogatta volna a kérelmezőt, és meggyőződött volna arról, hogy a szülei letartóztatását követően valóban nincs egyedül, tájékoztatta volna őt a szülei helyzetéről, elmagyarázta volna neki saját helyzetét, vagy – az életkorából adódóan – elvitte volna, hogy a börtönben egyiküket vagy mindkettőjüket meglátogassa. A Kormányzat hangsúlyozta, hogy a kérelmező nem bizonyította, hogy szülei távollétében valóban egyedül maradt, és nem volt gondozva. Azt állították: hihető, hogy a kérelmező szüleinek volt olyan baráti és ismerősi köre, akikhez a lányuk távollétükben fordulhatott volna. Ezenkívül a Kormány rámutatott arra, hogy a kérelmező szülei saját ügyvédje jelen volt az előzetes letartóztatás tárgyában tartott meghallgatáson, és a későbbi, a kérelmező által benyújtott kártérítési kereset során kifejtette, hogy nem tudta, mi történt vele. Hasonlóképpen a kérelmező tanára nem emlékezett arra, hogy a kérelmező éhes, fázó vagy szomorú lett volna. Végül a Kormányzat azt állította, hogy a kérelmező anyja felhívhatta volna a hatóságok figyelmét a lánya helyzetére, miközben ő a börtönben volt, és kérhette volna a bírósági meghallgatás jegyzőkönyvének helyesbítését a kérelmező rendelkezésére álló gondozás tekintetében.

A Bíróság a következőket észlelte. A kérelmező szülei magas színvonalú szakmai tapasztalattal, kiemelkedő háttérrel rendelkező, képzetek emberek voltak, látszólag anyagi eszközökkel is rendelkeztek, nem hiányoztak a képességeik, és a lányuknak gondoskodtak. A kiadási eljárás során jogszerűen képviseltették magukat egy választott ügyvéddel. Ez az ügyvéd részt vett a bírósági meghallgatáson, amikor a bíró érdeklődött a kérelmező a szülei távollétében való gondozásáról; ellátta a kérelmező szüleinek a képviselést a későbbi fogva tartása során is, és egyébként a kérelmező családjának szomszédja volt. Ráadásul, azon túl, hogy rögzítették, amint azt állítja a bíróságon, hogy valaki gondoskodik a lányáról, a kérelmező anyja egyetlen időpontban – sem a meghallgatás előtt, se azt követően, az őrizetbe vételkor vagy később a börtönben – sem tette fel a hatóságoknak a kérdést, hogy ki gondoskodik a lányáról a fogvatartása alatt. Az apja, akit az anyával együtt vettek őrizetben, ugyancsak nem értesítette a hatóságot arról, hogy a lánya egyedül maradt, vagy hogy aggódik, vajon ki gondozza távollétében.

Ilyen körülmények között a Bíróság úgy találta, hogy az illetékes hatóságoknak nem volt oka arra, hogy a 2002. december 6-i tárgyalást követően feltételezzék, vagy gyanítsák, hogy a kérelmező egyedül maradt, és szülei távollétében nem látják el. Következésképpen a hazai jog azon kötelezettsége, hogy a fogvatartott gyermeknek gondját viseljék, amennyiben nincs gondozója, nem volt releváns a 2002. december 6-ai meghallgatás után. Ezért a szülők által vagy nevében tett lépések hiányában a Bíróság úgy találta, hogy a kérelmező által indított későbbi kártérítési eljárás során a hazai bíróságok utalása az előzetes letartóztatás tárgyában tartott meghallgatás jegyzőkönyvére, és az a következtetésük, hogy sem a rendőrségnek, sem az ügyészségnek, sem a bíróságoknak nem volt szüksége arra, hogy tovább vizsgálja a kérelmező helyzetét, nem minősül az Egyezmény 8. cikke szerinti kötelezettségeik keretében történő megfelelő fellépés elmulasztásának.

A fenti megfontolások elegendőek ahhoz, hogy a Bíróság arra a következtetésre jusson: az Egyezmény 8. cikkét megsértették a 2002. december 6-át megelőző időszak vonatkozásában, és nem sértette meg az ezen időpontot követő időszak vonatkozásában.

Tekintettel arra, hogy az Egyezmény 8. cikkének megsértését állapította meg az első két nap vonatkozásában, a Bíróság úgy ítélte, hogy nem szükséges megvizsgálnia az Egyezmény 13. cikkének sérelmét.

A Bíróság a kérelmező javára 3.600,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

2. Libert Franciaország elleni ügye (588/13. sz. ügy)⁴⁵

A kérelmező francia állampolgár, aki 1985 óta a francia nemzeti vasúttársaságnál (a továbbiakban: SNCF) dolgozott, legutóbb az Amiens-i Regionális Felügyeleti Egység vezető-helyetteseként. Feladatai ellátása alól 2007-ben átmenetileg felmentették. Amikor 2008 márciusában visszahelyezték hivatalába, észlelte, hogy munkahelyi számítógépét lefoglalták. Vezetői hívták, és közölték, hogy számítógépén – többek között – harmadik személyek részére kiállított, a Felügyeleti Egység logóját tartalmazó lakcímváltozási tanúsítványokat, valamint nagyszámú, pornográf képeket és filmeket tartalmazó fájlt találtak. A kérelmezőt 2008. július 17-én elbocsátották állásából.

A kérelmező fellebbezett az amiens-i ipari bírósághoz, amely úgy határozott, hogy elbocsátása indokolt volt. Az amiens-i fellebbviteli bíróság az ítéletet helybenhagyta. A kérelmező felülvizsgálati kérelmét elutasították. A Semmitőszék – akárcsak a fellebbviteli bíróság – megállapította, hogy a munkáltató által biztosított számítógépet használó alkalmazottak által létrehozott fájlokról feltételezni kell, hogy azok szakmai jellegűek, kivéve, ha személyes jellegüként jelölik meg őket.

A kérelmező – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozva – sérelmezte, hogy munkáltatója a távollétében megnyitotta a munkahelyi számítógépének merevlemezén tárolt személyes fájlokat, továbbá – az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésére hivatkozva – azt állította, hogy a Semmitőszék váratlanul szembement a saját gyakorlatával, ezzel megsértve a jogbiztonság követelményét.

Ami a 8. cikk alkalmazhatóságát illeti, a Bírósága el tudta fogadni, hogy bizonyos körülmények között az alkalmazottnak a munkáltató által a munkavégzés érdekében rendelkezésre bocsátott számítógépen tárolt nem szakmai (pl. egyértelműen magánjellegüként megjelölt) adatai a magánéletéhez tartozónak tekinthetők. Megállapította, hogy az SNCF olykor megengedte a személyzetnek, hogy a rendelkezésükre bocsátott számítógépeket – bizonyos szabályok betartása mellett – magáncélokra használják.

A Kormányzat nem vitatta, hogy a kérelmező fájljait a munkahelyi számítógépén a tudta nélkül és távollétében megnyitották. Ezáltal beavatkoztak a kérelmezőnek a magánélet tisztelgetben tartásához való jogába. Az SNCF közjogi jogalany, amely az igazgatóját kijelölő állam felügyelete alatt áll. E jogalany közszolgáltatást biztosít, monopóliuma van, és bennfoglalt állami garanciát élvez. E tényezők az Egyezmény 8. cikke értelmezésében hatósági státusszal ruházzák fel. Jelen ügy tehát különbözik a Barbulescu kontra Románia ügytől (61462/08. sz. kérelem), amelyben egy, a magánszektorba tartozó munkáltató sértette meg a magánélet és a magánlevelezés tisztelgetben tartásához való jogot. Mivel jelen ügyben a beavatkozást hatóság idézte elő, a panaszt nem az állam pozitív, hanem negatív kötelezettségeinek szemszögéből kell vizsgálni.

A szóban forgó időszakban a tételes jog úgy rendelkezett, hogy a munkáltatók megnyithatják a munkavállalók munkahelyi számítógépén tárolt fájlokat, kivéve, ha azokat személyes jellegüként jelölik meg. A beavatkozásnak tehát jogszabályi alapja volt, és a tételes jog kellőképpen egyértelműen határozta meg azokat a körülményeket és feltételeket, amelyek fennállása esetén egy ilyen intézkedés megengedett. A beavatkozásra tehát a „mások jogai” védelmének biztosítása érdekében került sor; a „mások” ez esetben a munkáltatók, akik jogosan kívánhatják biztosítani, hogy munkavállalóik a rendelkezésükre bocsátott számítógépeket szerződéses kötelezettségeiknek és az irányadó szabályozásoknak megfelelően használják.

A francia jog magában foglal egy, a magánélet védelmét szolgáló mechanizmust is: bár a munkáltató megnyithat a feladataik ellátása érdekében a munkavállalói rendelkezésére bocsátott számítógépek merevlemezén található bármely szakmai fájlt, személyes jellegüként megjelölt fájlokat – „komoly veszély vagy kivételes körülmények fennállását kivéve” – nem nyithat meg titokban; az ilyen fájlokat a munkáltató kizárólag az érintett munkavállaló jelenlétében vagy utóbbi megfelelő tájékoztatását követően nyithatja meg. A hazai bíróságok alkalmazták ezt az elvet. Úgy ítélték meg, hogy jelen ügyben ez az elv nem gátolta meg a munkáltatót abban, hogy a szóban forgó fájlokat megnyissa, mivel azokat nem jelölték meg megfelelően személyes jellegüként.

A fellebbviteli bíróság figyelemmel volt arra a megállapításra, hogy a vitatott fényképekre és videókra

---

⁴⁵ Az ítélet 2018. július 2-án vált véglegessé.

a munkavállalók által a munkadokumentumaik tárolására használt, a munkavállaló számítógépén „D:/données personnelles” (D:/személyes adatok) névre átnevezett „D:/données” (D:/adatok) mappában található fájlban bukkantak rá. A Bíróság megállapította, hogy egy munkavállaló nem használhatta magáncélra a szakmai adatok tárolására szánt merevlemez egészét, és a „személyes adatok” általános kifejezés utalhatott volna a munkavállaló által személyesen feldolgozott munkafájlokra is, ezért nem feltétlenül jelölt kifejezetten a magánélettel kapcsolatos elemeket. A fellebbviteli bíróság elfogadta az SNCF érvelését, amely szerint a Felhasználói Szabályzat előírta, hogy a magánjellegű információt egyértelműen ekként kell megjelölni (az Outlook által felkínált lehetőségek közül a „privát” opció kiválasztásával), és ugyanez vonatkozik „az ilyen információ befogadására szolgáló médiumokra ('privát' könyvtár) is”. Ezen túlmenően a fellebbviteli bíróság megállapította, hogy a kérelmező elbocsátása nem volt aránytalan, mivel súlyosan megsértette az SNCF szakmai etikai kódexét és a vonatkozó belső szabályokat. A fellebbviteli bíróság szerint a kérelmező tettei különösen súlyosak, mivel az általános felügyeletért felelős tisztviselőként elvárhatták tőle, hogy példát mutasson.

Ezért a Bíróság megállapította, hogy a hazai bíróságok megfelelően értékelték a kérelmező magánélete tiszteletben tartásához való jogának megsértésére vonatkozó állítását, és a bíróságok határozatai érdemi és elégséges indokokon alapultak.

Amikor a kérelmező a „magánjellegű” helyett a „személyes” szót használta, azt a szót választotta, amelyet a Semmitőszék gyakorlatában is használt azt illetően, hogy a munkáltató főszabályként nem nyithatja meg a munkavállaló által „személyesként” megjelölt fájlokat. Ez azonban nem elegendő ahhoz, hogy megkérdőjelezzük a hazai bíróságok indokai relevanciáját, mivel a Felhasználói Szabályzat kifejezetten kimondta, hogy „a magánjellegű információt egyértelműen ekként kell megjelölni”. A hazai bíróságok tehát nem lépték túl az őket megillető mérlegelési jogkört, és így az Egyezmény 8. cikkének megsértésére nem került sor.

A Semmitőszék korábban már kimondta, hogy a munkáltató a munkavállaló által személyesként megjelölt fájlokat kizárólag utóbbi jelenlétében vagy tájékoztatását követően nyithatja meg. Hozzátette azonban: a munkavállaló által létrehozott fájlokat – annak érdekében, hogy azokhoz a munkáltató a munkavállaló távollétében is hozzáférjen – szakmai jellegűnek kell tekinteni, kivéve, ha azokat a munkavállaló személyesként jelölte meg. A Bíróság következőképp megállapította, hogy a szóban forgó időszakban a tételes jog lehetővé tette a munkáltató számára, hogy – az említett kereteken belül – a munkavállaló munkahelyi számítógépén tárolt fájlokat megnyissa. A Bíróság következőképp megállapította, hogy a kérelem e része nyilvánvalóan alaptalan, ezért azt elfogadhatatlannak nyilvánította.

3. Andrej Lozovoj és Tamara Lozovaja Oroszország elleni ügye (4587/09. sz. ügy)⁴⁶

A kérelmező házaspár fiát 2005. december 1-jén Szentpéterváron meggyilkolták. Végül megtudták, hogy büntetőeljárást indítottak a fiuk gyilkosával szemben, és 2006 februárjában kapcsolatba léptek az ügyért felelős nyomozóval. A fiukat azonban időközben ismeretlenként elhantolták, és egy helyi tisztviselőre ruházták a sértett jogállását a büntetőügyben. Néhány héttel később megengedték, hogy a fiuk földi maradványait exhumálják, és hazaszállították Bjelomorszkba, ahol eltemették.

2006 júniusában a Primorszkiji Kerületi Bíróság közbenső ítéletet hozott, amelyben megállapította, hogy a gyilkosság ügyében eljáró nyomozó nem tett eleget az elhunyt hozzátartozóinak felkutatása érdekében, annak ellenére, hogy a büntetőügyirat tartalmazott olyan információt (például a telefonhívásokat és az áldozat hivatalos iratait), amelyek könnyen elvezethették volna a hatóságokat a kérelmezők megtalálásához. Amikor azonban a szülők keresetet indítottak vagyoni és nemvagyoni káraik megtérítése iránt, amely abból fakadt, hogy a nyomozó elmulasztotta nyomban értesíteni őket fiuk haláláról, a moszkvai Tverszkoi Kerületi Bíróság úgy találta, hogy a nyomozó nem követett el semmilyen jogellenes cselekményt, és keresetüket elutasította.

A kérelmezők – tartalmilag az Egyezmény 8. cikkére alapítottan – azt sérelmezték, hogy a hatóságok

---

⁴⁶ Az ítélet 2018. július 24-én vált véglegessé.

nem értesítették őket kellő időben fiuk haláláról, és ez bizonytalan helyzetben hagyta őket a fiuk hollétét illetően, és megfosztotta őket attól a lehetőségtől, hogy neki megfelelő temetés rendezzenek.

Először is, a Bíróság úgy ítélte: a hatóságok azon mulasztása, hogy nem értesítették a kérelmezőket fiuk haláláról, és még lépéseket sem tettek, hogy tájékoztassák őket, mielőtt eltemették, érintette magán és családi életük tiszteletben tartásához fűződő jogukat, ezért az Egyezmény 8. cikke a jelen ügyben alkalmazandó.

A szóban forgó érdekek jellegének és súlyosságának figyelembevételével a hatóságoktól elvárható, hogy ésszerű erőfeszítéseket tegyenek a szülők felkutatására, és tájékoztassák őket a fiuk haláláról. Mindazonáltal sem a nyomozó, sem a rendőrség nem használta a rendelkezésére álló eszközöket, hogy felkutassa a szülőket, amint az a 2006 júniusi közbenső ítéletből is kiderül. A Kormányzat nem nyújtott be semmilyen magyarázatot arra vonatkozóan, hogy miért nem tették meg ezeket a lépéseket. A Bíróság kiemelve, hogy a hozzátartozó halálának hozzátartozóival való közlésére vonatkozó hazai jogi keretek tisztázatlanok voltak, arra a következtetésre jutott, hogy a hatóságok a kérelmezők ügyében nem jártak el kellő gondossággal, megsértve ezzel az Egyezmény 8. cikkét.

A bíróság a kérelmezők javára 539,-Euró vagyoni és 10.000,-Euró nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Közigazgatási ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.VI.21.906/2017/10.

Annak megítélése, hogy egy szerződési feltétel az ún. fekete listába tartozó kikötés-e.

A Kúria utalt arra, hogy az ítélkezés a jogszabály nem egyszerű mechanikus alkalmazása, hanem sok esetben mérlegelést igénylő rendszerképző (jogalakító) – alkotmányos értékkel bíró – jogértelmezés [38/1993.(V.11.), 12/2001.(V.14.), 42/2005. (XI. 14.), 339/B/2003. AB határozatok]. A bírói értelmezés az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint minden jogág elkerülhetetlen eleme. Mindig is szükség lesz a kétséges pontok helyes értelmezésére, és a változó körülményekhez történő hozzáigazításra [Korbely kontra Magyarország ügy, 9174/02. sz. kérelem, 2008. szeptember 19. ítélet, indokolás 71., Rekvényi kontra Magyarország ügy, 25390/94 sz. kérelem, 1999. május 20. ítélet, indokolás 34.]. Az Európai Unió Bíróság is aktív szerepvállalást vár az európai jog érvényesítésében a nemzeti bíróságoktól.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csőke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Kiss Nikolett Zsuzsanna; Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.